

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

18 - 24 Ocak Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başdanışmanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
18-24 OCAK 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN ASGARİ 10 KOŞUL	4
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	6
SUNİ ARTIŞ!	11
ENFLASYON YÜKSELİŞİNİ SÜRDÜRECEK	12
TÜRKİYE, KARA PARA CENNETİ'NE Mİ DÖNÜŞTÜRÜLÜYOR?	12
DIŞ TİCARET AÇIĞI, CARİ AÇIK RİSKİNİ BÜYÜTÜYOR!	13
VATANDAŞA KAYNAK YOK!	13
SARAYIN GÜRÜLTÜSÜ, MİDENİN GURULTUSUNU BASTIRMAZ	14
DEVLET ÜCRETİNİN SIRTINDA	18
DİPLOMALI ÜMİTSİZLER GERÇEĞİ	19
GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK YÜZDE 27 OLDU	1
İŞSİZLİK VERİLERİNDEKİ ÇIĞLIK DUYULMUYOR	1
İŞSİZİN DAHI İŞSİZ SAYILMADIĞI ÜLKE TÜRKİYE	3
TÜİK GARİPLİKLERİ!	3
GÜVENCESİZ SOKAK EMEKÇİLERİ TÜKENMİŞ DURUMDA	4
ERDOĞAN'IN MAAŞI KATLANDI ASGARİ ÜCRETİNİN GELİRİ ERİDİ	5
ERDOĞAN MAAŞINI KATLADI, ASGARİ ÜCRETİ GELİRİNİ KAYBETTİ	6
ÖZEL KALEM MÜDÜRÜ OL DEVLETTE KADROYU KAP	7
ZİRAAT'İN MALİ DENİZ	9
VURGUN NE ÇABUK UNUTULDU	9
ZARAR ETTİRENE ÖDÜL!	10
ÜRETİCİNİN DERDİ HEM KURAKLIK HEM MALİYET	10
KURAKLIK KAPIDA; ACİLEN SU KANUNU ÇIKARILMALI	11
KURAKLIK, ENERJİ ÜRETİMİNİ OLUMSUZ ETKİLİYOR	15
BUĞDAY İTHALATI REKOR SEVİYEYE ÇIKTI	16
ELEKTRİK FATURALARINI KABARTAN DAĞITIM BEDELİNİ EPDK NEDEN HALA ARTIYOR?	17
ELEKTRİK, DOĞALGAZ, OTOYOL VE KÖPRÜLER İLE BAŞLAYAN ZAM FURYASI	18
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DUYUN-U UMUMİYE'YE DÖNÜŞTÜ	20
DIYANET'İ DE CENGİZ AYDINLATACAK!	21
ENERJİ BAKANLIĞI, 'VERGİ CENNETLERİNDE' KAMU ŞİRKETLERİ KURMUŞ	21
ERDOĞAN'IN "KILIÇDAROĞLU BATIRDI" DEDIĞİ SGK, 11 İLDE 36 TAŞINMAZINI SATIŞA ÇIKARDI	22
TÜRGEV İÇİN PARK ALANINA İNŞAAT RUHSATI VERİLMİŞ!	22
TRT, "İSTİHDAM FAZLASI" DİYEREK EMEKLİ ETTİĞİ ÇALIŞANLARIN YERİNE MİLYARLAR HARCADI	23
TOKİ PARA ÖDEMEYE DOYAMADI	24
MİLYONLARCA LİRALIK İHALE AKP'LİNİN 'YEĞENLERİNE'	24
İSTANBUL-İZMİR OTOYOLU ÜCRETİNE ZAM: UÇAKLA BERLİN'E GİDİLEBİLİR	25
HİNDİSTAN'A KADAR UZANAN ZARAR	25
GÖNÜL DEĞİL FESAT ÇARŞISI!	26
AKP'Lİ BELEDİYE 3.2 MİLYON TL'YE BAYRAK VE FLAMA ALDI	26
741'İ KORONADAN, 2 BİN 427 İŞÇİ ÖLDÜ	27
EMEKÇİLERİN HAK ARAYIŞI SÜRÜYOR!	28
SPORCUYU BİLE DOLANDIRAN FEDERASYON!	29
ERDOĞAN DOKUNULAMAYAN WUSHU ASBAŞKANI AKYÜZ'ÜN NİKAH ŞAHİDİYMİŞ	30
KADINLARA HAKARET EDEN MÜDÜR GÖREVE DÖNDÜRÜLMÜŞ!	31
LİMAK, HALK OLMADAN 'HALKIN KATILIM TOPLANTISI' YAPTI	31
HALK EKMEK ÖNÜNDE YOKSULLUK KUYRUĞU	32
CENGİZ, CENNET'İ 'CEHENNEM'E ÇEVİRECEK!	33
NÜKLEER SANTRALDA ÇATLAK...	34

PARASI OLMAYAN KORONAVİRÜS HASTASINA TUTANAK İMZALATILDI	35
COVID-19 TEDAVİSİ GÖREN YURTTAŞA 1632 TL FATURA, PRİM BORÇLARI TEKRAR GÜNDEME GETİRDİ	35
TÜRKİYE, DÜNYA'DA TWİTTER'DAN EN ÇOK SANSÜR TALEP EDEN ÜLKE	36
ADALET BAKANLIĞI'NIN YENİ YIL 'PERFORMANS' PROGRAMI; 39 YENİ CEZAEVİ GELİYOR	36
SÖZ DEMOKRATİKLEŞME, REFORM; İCRAAT TOPLUMSAL BASKIYI ARTIRMA!	37
BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ'NDE KAYYUM	37
MELİHLER HER YERDE	42
AKADEMİDE LİYAKATE BİR DARBE DAHA	45
TÜRKİYE'DE VE DÜNYA'DA REKTÖRLER NASIL BELİRLENİYOR?	46
2019 – 2020 YILI AKADEMİK ÖZGÜRLÜKLER RAPORU	49
ABA ALTINDAN SOPA	50
SEÇMELİ DEĞİL ZORUNLU	51
EĞİTİMİ KONUŞMAK İÇİN AKP İLÇE BİNASINDA TOPLANMIŞLAR	51
CHP'DEN "EBA'YA ERİŞİME GÖRE NOT" UYGULAMASINA TEPKİ!	52
YERE GÖĞE SİĞDIRAMADIKLARI EBA SÜREKLİ HATA VERİYOR	53
ANTİK KENTİ DE BİTİRECEKLER	53
ARTVİN'İN YEŞİLİNİ VE MAVİSİNİ MADENCİLERE SATMIŞLAR	54
DOĞA VE ÇEVRE KATLIAMINDA RAKAMLARLA 2020 YILI	55
FAHRETTİN KOCA, BİN 94 SORUYU YANITLAMADI	57
TEDAVİ VE İLAÇ HARCAMALARI BAKAN'IN CEBİNDEN Mİ ÇIKIYOR?	57
AŞILAMADA KAOS KAPIDA!	59
AŞININ ETKİSİ YAVAŞ GELİŞECEK	60
CEZASIZLIK GELENEĞİ	61

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyاسilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyاسilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşıdakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

18-24 OCAK 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*19 Ocak 2007 - Gazeteci Hrant Dink uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

*20 Ocak 2020 - Türk sanayici ve çevre aktivisti, TEMA vakfı kurucusu Hayrettin Karaca hayatını kaybetti.

*21 Ocak 2013 - Türk bilim insanı, jeofizik mühendisi ve eğitimci (Türkiye'de "Deprem Dede" olarak bilinen) Ahmet Mete Işıkara hayatını kaybetti.

*22 Ocak 2016 – Halktan yana duruşu ile insanların gönlünde taht kuran Siyasetçi Kamer Genç hayatını kaybetti.

*24 Ocak 1993 - Gazeteci ve yazar Uğur Mumcu, otomobiline yerleştirilen bombanın patlaması sonucu öldürüldü.

*24 Ocak 2001 - Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan, 4 koruması ve şoförü, uğradıkları silahlı saldırıda öldürüldü.

* 24 Ocak 2007 - 2007 - Türk siyasetçi, gazeteci ve Dış İşleri Bakanı İsmail Cem hayatını kaybetti.

MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN ASGARI 10 KOŞUL

Medya Özgürlüğü için Asgari 10 Koşul

1- **Herhangi bir medya organı sahibi, bu faaliyeti dışında başka bir ticari faaliyette bulunmamalı; aktif siyasetle uğraşmamalı.** Temel işi sadece medya olmalı. Çünkü böyle bir yapılanma, medya sahibini siyasal baskılar karşısında daha güçlü kılar.

2- Gazetelerin dağıtımı bütün medya sahiplerinin ortak olduğu bir şirket tarafından yapılmalı. **Çünkü** bir gazetenin patronajına gazetelerin dağıtımını teslim edildiğinde, dağıtım konusu rakip gazeteler için tehdit olarak kullanılabilir.

3- **Medyada sendikalaşma şart** olmalı. Çünkü gazeteci, patronuna karşı da özgür olmalı. Sendikadan güç alarak haberinin arkasında durabilmeli.

4- **RTÜK yeniden yapılandırılmalı.** RTÜK'ün, üye yapısı meslek örgütleri ile üniversitelerin temsilini sağlayacak doğrultuda değiştirilmeli, siyasi partilere tanınan kontenjan sayısı azaltılmalı. RTÜK, cezalandırmayı değil, evrensel yayıncılık ilkeleri çerçevesinde hareket etmeyi amaçlayan yönlendirici bir kurula dönüşmeli.

5- **Hiçbir gazeteci, gazetecilik faaliyetinden kaynaklı iddialarla tutuklanmamalı.** Olası yargılamalarda, tutuksuz yargılanma esas olmalı.

6- **Basın İlan Kurumu, internet medyasını da kapsayacak şekilde yeniden yapılmalı; meslek örgütlerinin temsil sayısı artırılmalı.** Gazete tirajları ve internet sitelerinin izlenme trafiği bağımsız bir denetim kuruluşu tarafından denetlenmeli. **Basın İlan Kurumu'nun ilan kesme yetkisine son verilmeli.** Kamu ilanlarının fiyat tarifesi, objektif kistaslara bağlanarak, siyasal iktidarın keyfi tutumuna bırakılmamalı. **Basın İlan Kurumu, yerel medyanın desteklenmesi konusunda pozitif ayrımcılık yapmalı.**

7- **Evrensel kriterlere uygun, şeffaf ve denetlenebilir bir reyting ölçüm sistemine geçilmeli.** Televizyonlarda gösterilen ve "zorunlu ilan" olarak sunumu yapılan tanıtım filmlerinin ücretsiz yayınlanmasından vazgeçilmeli.

8- **Basın kartı, meslek örgütlerinin ortak katılımıyla oluşturulacak bir kurul tarafından verilmeli.** Devlet bu alandan tümüyle çekilmeli. Kimin gazeteci olup olmadığına devlet değil, gazeteciler karar vermeli.

9- **Basın ve ifade özgürlüğüne sınırlama getiren evrensel kriterler hariç, her ne koşulda olursa olsun sansür yasaklanmalı.**

10- **Sosyal medya, yeni medya veya alternatif medya olarak nitelendirilen mecralarda yayınlanan haberlerin doğruluğuyla ilgili bağımsız denetim/teyit mekanizmaları oluşturulmalı.**

Kemal Kılıçdaroğlu

BÖYLE BİR KİŞİ TÜRKİYE'NİN ŞAN VE ŞEREFİNİ KORUYABİLİR Mİ?

Böyle bir kişi Türkiye Cumhuriyeti'nin şan ve şerefini koruyabilir mi?

- 1- Süleyman Şah Türbesi'ni kim kaçırdı? Kendi toprağından bayrağını kim indirdi?** Kim kendi toprağından kaçtı ve terör örgütüne teslim etti?
- 2- ABD Başkanı Trump'ın "Aptal olma" diyerek yazdığı mektuba, Erdoğan çıkıp "sen bana aptal olma diyemezsin" diyebildi mi?**
- 3- "Bu can bu tende kaldığı sürece papazı alamazsın" diyen, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan zat, aldığı bir tehdit telefonu sonrası papazı Oval Ofise göndermedi mi?**
- 4- İdlib'de 36 askerimizi şehit eden Rusya'nın ayağına koşa koşa giden, Putin'in kapısında dakikalarca bekletilen kimdi?**
- 5- ABD'nin "malvarlığını araştırırız" tehdidinin ardından Erdoğan, "Benim mal varlığımı araştırmazsanız namertsiniz" diyebildi mi?**
- 6- Akdeniz'in ortasında, uluslararası sularda bizim gemimiz aranırken, çıkıp "Bizim gemimizi arayamazsınız" diyebildi mi?**
- 7- Sahte diplomalı bir kişiyi, kamu bankasına yönetim kurulu üyesi olarak atayıp, bu sahtekarlığa ortak olan kimdi?**
- 8- 15 Temmuz darbe girişimi ve Beşiktaş'taki terör saldırısının ardından, şehit yakınları ve gaziler için toplanan bağışları, ailelere teslim etmeyen kimdi?**
- 9- Rüşvet almış bir kişiyi, devleti temsil etmesi için Büyükelçi olarak atayan kimdi?**

Sayın Erdoğan!

Senin için namus ve şeref hangi anlama geliyor?

Bu ülkenin bir şanı var, bir şerefi var. Bu ülkenin bir geçmişi var.

Bu ülkenin verdiği bir Milli Kurtuluş Savaşı var.

Bu ülke hiçbir zaman egemen güçlerin karşısında diz çökmedi.

Sen kim, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin şanını ve şerefini korumak kim!

Kemal Kılıçdaroğlu

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Dış Ticaret Açığı 2020 Yılında 50 Milyar Dolara Çıktı

- **Aralık 2020 Dış Ticareti:** Ticaret Bakanlığının açıkladığı verilere göre ihracatın 2019 yılının aynı ayına göre 16 oranında artarak 17,8 milyar dolara çıktığı geçen yıl aralık ayında ithalat ise yüzde 11,8 oranında artarak 22,4 milyar dolara yükseldi.
- Türkiye geçen yıl aralık ayında 4,6 milyar dolarlık dış ticaret açığı verdi. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 79,6'ya yükseldi.
- **Yıllık Dış Ticaret:** Türkiye'nin 2020 yılının tümündeki ihracatı bir önceki yıla göre yüzde 6,3 oranında azalarak 169,5 milyar dolara geriledi. Türkiye 2019 yılında 180,8 milyar dolar ihracat yapmıştı.
- 2020 yılının tümünde ithalat ise yüzde 4,3 oranında artarak 219,4 milyar dolar oldu. 2019 yılı ithalatı 210,3 milyar dolar olarak gerçekleşmişti.
- Dolayısıyla 2020 yılında dış ticaret açığı yüzde 69,1 oranında büyüyerek 50 milyar dolara yükseldi. İhracatın bir önceki yıla göre 11,3 milyar dolar azaldığı, ithalatın ise 9,1 milyar dolar arttığı 2020 yılında dış ticaret açığı da 20,4 milyar dolarlık artış gösterdi.
- 2009 yılında yüzde 86 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı geçen yıl yüzde 77,3'e geriledi.
- İthalatının büyük bölümünü enerji oluşturan Türkiye'nin enerji fiyatlarının düştüğü, Türk lirasının son yılların en fazla değerini kaybettiği 2020 yılında ithalatının artmaya devam etmesi, iktidarın bankaları kredi vermeye zorlayarak yaratılan parasal genişlemenin iç talepte yol açtığı büyümeden kaynaklanıyor.
- **Dış ticaret açığının 50 milyar dolara kadar yükselmesi, yılın ilk 10 aylık döneminde 31 milyar doları bulan cari işlemler açığının 2020 yılının tümünde 35 milyar dolara ulaştığı tahmin ediliyor.**

-Merkez Bankası Rezervi Azaldı

- **Brüt Rezerv:** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 2020 yılının son haftasında (25-31 Aralık arasında) 1 milyar 422 milyon dolar azalarak 93 milyar 206 milyon dolara geriledi.
- Merkez Bankasının, brüt rezervinde 2020 yılının tümünde ise toplam 12,5 milyar dolarlık azalma yaşandı.
- Brüt rezerv içerisindeki döviz rezervi **geçen hafta 1 milyar 641 milyon dolar azalarak 49 milyar 965 milyon dolara** inerken, **altın varlıkları ise 219 milyon dolar artarak 43 milyar 241 milyon dolara** yükseldi. 2020 yılında döviz rezervinde 28 milyar 644 milyon dolarlık azalma, altın varlıklarında ise 16 milyar 145 milyon dolarlık artış yaşandı
- **Net Rezerv:** Merkez Bankasının yine swap borçları hariç ancak IMF ile 2002 yılında imzalanan **Niyet Mektubu ile belirlenmiş kurallara göre oluşturulan bilançosundan hesaplanan net rezerv ise geçen hafta 1 milyar 987 milyon dolar daha azalarak 13 milyar 543 milyon dolar oldu.** (Bu hesaplamada Hazinesin Merkez Bankasındaki döviz mevduatı Merkez Bankasının borcu olarak kabul edilmediği için döviz varlıklarından döviz borçlarının düşülmesiyle hesaplanan net rezerv, diğer analitik bilançoya göre daha yüksek gözüküyor) **Bu hesaplama swap borçları dahil edilerek yapılan hesaplamada ise Merkez Bankasının net rezervi (eksi) -49,9 milyar dolara düşüyor.**
- Merkez Bankasının swap borçları da dahil net rezervi 2019 yılı sonunda da 22,7 milyar dolar artıydı. Dolayısıyla swap borçlanmaları da dikkate alındığında rezervdeki gerçek azalma net azalma 72 milyar 609 milyon doları buluyor.
- Bu arada Merkez Bankası 4 Ocak 2021 tarihinden itibaren yurt içinde bankalardan swap yoluyla aldığı döviz ve altın borçlarının tutarını da açıklamaya başladı. 4 Ocak itibarıyla 44 milyar 39 milyon dolar olan bu tutar, 8 Ocak 2021 tarihi itibarıyla de 43 milyar 601 milyar dolar oldu. Katar Merkez Bankası(15 milyar dolar) ve Çin Merkez Bankalarıyla (1 milyar dolar) yapılan swaplarla birlikte Bankanın Ocak ayının ilk haftasında 60 milyar dolarlık bir swap borcu olduğu tahmin ediliyor.
- Merkez Bankası, Katar ve Çin gibi ülkeler ile bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından sağladığı mevduatı, aktif kısmında döviz varlığı olarak gösterdiği bilançosunun pasifinde ise TL mevduat yükümlülüğü olarak kaydediyor. Yurt içi bankalarla yaptığı döviz ve altın swap anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüğünü de bilanço yerine nazım hesaplarında izlediği için, swapla sağladığı döviz ve altın, döviz (dış) yükümlülüğü olarak kaydedilmiyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Dolayısıyla da ("*dış varlıklar- dış yükümlülükler =Net rezerv*" olarak hesaplanan) net döviz rezervi swap anlaşmaları kadar, olduğundan yüksek gözüküyor.

• **Rezervin Dış Borcu Karşılama Oranı:** Merkez Bankasının 2019 yılın sonunda yüzde 85,8 olan brüt rezervin kısa vadeli dış borçları karşılama oranı 2020 yılı sonunda yüzde 70,2'ye geriledi. Brüt rezervin vadesine bir yıldan daha az kalmış dış borç miktarını karşılama oranı da yüzde 62,8'den yüzde 51,5'e indi.

-Faiz Arttı Sıcak Para Büyüyor

• **Yabancı yatırımcıların Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinde, Devlet ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarında ve bankalarda TL ve döviz mevduatı olarak tuttıkları portföyleri (sıcak para) 31 Aralık 2020 itibariyle 68,5 milyar dolara yükseldi. Sıcak para yeniden saadetini kavuştu.**

• Yabancı yatırımcılar 2020 yılının son haftasında Borsa İstanbul'daki hisse senetlerini net olarak 93 milyon dolar azaltırlarken, Devlet iç borçlanma kağıtları portföylerini (repo dahil) net 35,1 milyon dolar artırdılar.

• Türkiye'deki hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini geçen hafta net olarak toplamda 129,5 milyon dolar artıran yabancı yatırımcılar, ekonomi yönetiminin değiştiği 6 Kasım'dan bu yana Türkiye'den net 4,1 milyar dolarlık menkul kıymet satın aldılar.

• Türkiye'deki portföy yatırımlarını 2018 yılında net 2,2 milyar dolar, 2019 yılında net 3,3 milyar dolar azaltan yabancı yatırımcılar, son iki aydaki net girişlere rağmen hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini 2020 yılının tümünde net 9,4 milyar dolar azalttılar.

• Yabancı yatırımcıların 31 Aralık itibariyle Türkiye'deki portföylerinin 29 milyar dolarlık kısmı hisse senetlerinden, 8,8 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarından ve 30,6 milyar dolarlık kısmı da döviz ve TL mevduatlarından oluşuyor.

• Net 129,5 milyon dolarlık menkul kıymet aldıkları geçen hafta yabancıların toplam portföyünde ise hisse senedi fiyatlarında yaşanan artış ve TL'nin değerlenmesi yüzünden 2 milyar 549 milyon dolarlık büyüme yaşandı. Büyümenin 1 milyar 891 milyon dolarlık kısmı hisse senedi, 327 milyon doları borçlanma kağıtları portföylerinden, 331 milyon doları da mevduat artışından kaynaklandı.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri: Vatandaş Türk Lirasına Dönmüyor

Mevduat

31 Aralık 2020 -5 Ocak 2021 günleri arasında Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat, 9,6 milyar lira azalarak 3 trilyon 445 milyar liraya geriledi.

• **Dolarizasyon:** TL cinsinden mevduatların 9,3 milyar lira azalarak 1 trilyon 537 milyar liraya gerilediği bu yılın ilk haftasında yabancı para mevduatların TL karşılığı ise 343 milyon lira azalarak 1 trilyon 908 milyar lira oldu.

• Yabancı para mevduatlar, dolar cinsinden bakıldığında ise geçen hafta 484 milyon dolar daha artarak **259 milyar dolara yükseldi.**

• **2020 yılının tümünde bankalardaki yerli ve yabancı (gerçek ve tüzel kişiler dahil) mevduat sahiplerine ait döviz mevduatları 37,6 milyar dolar arttı. 31 Aralık 2019'da 139,9 milyar dolar olan bankalardaki döviz mevduatları 31 Aralık 2020'de ise 258, 5 milyar dolara yükseldi.**

• Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı ise yüzde 55,4 oldu. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.**

• **Gerçek Kişilerin Tasarruf Mevduatı:** Gerçek kişilerin, diğer bir ifadeyle vatandaşların mevduatı söz konusu günler arasında 6,8 milyar lira artarak 2 trilyon 93 milyar liraya yükseldi. 31 Aralık 2020 -5 Ocak 2021 günleri arasında vatandaşların TL mevduatları 1,7 milyar lira artıp 844 milyar liraya yükseldi, döviz mevduatları ise 1,1 milyon dolar daha artarak **169,5 milyar dolara yükseldi.**

• **2020 yılının tümünde gerçek kişilere ait döviz mevduatları 28,5 milyar dolar arttı. 31 Aralık 2019'da 139,9 milyar dolar olan gerçek kişilere ait döviz mevduatları 31 Aralık 2020 itibariyle 165,6 milyar dolar oldu.**

• **Dolarizasyon;** diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 59,7 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- TL'ye güvenmeyen vatandaşlar Merkez Bankasının faiz artırımlarına rağmen ağırlıklı olarak döviz ve altın mevduatını tercih etmeye devam ediyor. Vatandaşlar ekonomi politikalarına ve iktidara güvenmediği için faiz artırımla döviz kurunda yaşanan düşüşü döviz alım fırsatı olarak değerlendiriyor.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 31 Aralık 2020 - 5 Ocak 2021 günleri arasında 19,4 milyar liralık azalmayla 3 trilyon 556 milyar liraya indi.
- Bu dönemde TL kredilerde 17,5 milyar liralık, döviz kredilerinde 106 milyon dolarlık azalış oldu. TL cinsinden krediler 2 trilyon 336 milyar liraya geriledi. Bankaların kullandığı döviz cinsinden krediler 165,5 milyar dolara (1 trilyon 220 milyar liraya) indi.
- 2020 yılı sonunda yüzde 103,5 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 103,2'ye geriledi.

Batık Krediler

- Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler 31 Aralık 2020 -5 Ocak 2021 günleri arasında 63 milyon lira azalarak 150,9 milyar liraya indi. (*Bu tutara söz konusu krediler için işletilmiş olan faizler dahil bulunmuyor*) Tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,2 oldu.
- Ancak batık kredi oranındaki gerilemenin altında *bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 30 Haziran 2021 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olması, taksit öteleme ve yeniden yapılandırma uygulamaları yatıyor.*

-Bankaların Döviz Pozisyonu

- Bankacılık sektörünün 25 Aralık'ta 4 milyar 678 milyon dolar olan döviz pozisyonundaki fazla ise 31 Aralık itibariyle 4 milyar 633 milyon dolar düzeyine indi.
- Sektörün döviz pozisyonunun toplamda döviz fazlası vermesine rağmen kamu bankalarının döviz açığı ise sürüyor. İktidarın döviz satarak kurları ve faiz oranlarını kontrol etmeye çalışma politikasından vaz geçip faiz artırmaya başlamasıyla döviz pozisyonları düzelmeye başlayan kamu bankalarının **döviz pozisyonlarındaki açık** geçen hafta 526 milyon dolar daha azalarak 31 Aralık itibariyle 965 milyon dolar oldu.
- Özel ve yabancı bankaların döviz pozisyonlarındaki fazla ise 571 milyon dolar azalarak 6 milyar 169 milyon dolardan 5 milyar 598 milyon dolara indi.
- Kamu bankalarının döviz açığının büyük bir kısmı geçtiğimiz aylarda, döviz cinsinden tahvil ihraç ederek iç borçlanmaya giden Hazine tarafından dolaylı olarak üstlenilmişti. Ayrıca Türkiye Varlık Fonu aracılığıyla da Hazine Kamu Bankalarına döviz cinsinden iç borçlanma kağıtları vererek sermayelerini güçlendirmeye çalışmıştı.

-KOBİ'lerin Banka Borcu 850 Milyar Lira

- Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 31 Aralık itibariyle 850 milyar lira olarak gerçekleşti.
- BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 25 - 31 Aralık haftasında 6 milyar lira azalarak 856 milyar liradan 850 milyar liraya geriledi.
- KOBİ kredilerinin 16,4 milyar dolarlık (121,2 milyar liralık) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor. Dolayısıyla geçen hafta KOBİ kredilerinde yaşanan azalış döviz kurunun düşmesinden kaynaklanıyor.
- **KOBİ'lerin bankalara olan borcunda 2020 yılının tamamında ise 235 milyar liralık (yüzde 38,1 oranında) büyüme yaşandı.**
- KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 58,8 milyar liraya çıktı.

-Vatandaşın Bankaya Borcu 2020'de 244 Milyar Lira Arttı

- **Vatandaşın bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu** 25-31 Aralık haftasında 5,4 milyar lira artarak 834,8 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 689,4 milyar lirası tüketici kredilerinden, 145,3 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 2 milyar lira kredi kartı borçları ise 3,4 milyar lira arttı.
- **Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları 2020 yılının tamamında ise 244,3 milyar lira arttı. Bu dönemde tüketici kredileri 215 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış ise 29,4 milyar lira oldu.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunu geçen yıl yüzde 41 oranında büyümesine yol açtı.
- Ancak son aylarda yaşanan faiz artışları vatandaşların kredi kullanımını önceki aylara göre az da olsa sınırlamış gözüküyor.

-3 Milyon 471 Bin Vatandaş Borcunu Ödeyemiyor

- Kredi kullanma koşullarının kolaylaştırıldığı 2020 yılının Ocak-kasım döneminde 404 bin 696 vatandaş tüketici kredisi, 366 bin 667 vatandaş da kredi kartı borcunu zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından takibe alınarak icraya verildi. Hem kredi kartı hem de tüketici kredisini ödeyemeyenler tek kişi sayıldığında toplam 641 bin 260 vatandaş Ocak-Kasım 2020 döneminde banlara alan borcunu ödeyemediği için takibe alındı.
- Bankalar tarafından son beş yılda takibe alınan ve buna rağmen borcu Kasım 2020 itibariyle halen devam eden vatandaş sayısı ise 3 milyon 471 bin 841 kişi olarak açıklandı.

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 31 Aralık itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,17 puan azalarak yüzde 17,62'ye inerken, bir yıl vadeli ticari kredinin yıllık basit faizi ise 0,22 puan azalarak yüzde 19,40 oldu. **2020 yılında mevduat faizi 2019 yılı sonuna göre 7,51 puan, kredi faizi de 7,38 puan arttı.**

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının bankalara çeşitli yollardan verdiği paranın ortalama faizi de **8 Ocak itibariyle** yüzde 17,0 oldu.
- Türkiye yüzde 17,00 olan Merkez Bankası politika faiziyle dünyada en yüksek faiz uygulayan ilk 10 ülke arasında yer alıyor. Sadece Venezuela, Arjantin, Zimbabve, Yemen, Liberya, Surinam, Kongo, İran, Haiti gibi ülkeler Türkiye'den daha yüksek faiz uyguluyor. Bur çok ülkede faiz negatif, birçok ülkede de sıfır seviyesinde bulunuyor.
- Merkez Bankasının bankaları fonlama maliyeti 16 Temmuz'dan bu yana 9,66 puan arttı. (TCMB ortalama fonlama faizi 16 Temmuz yüzde 7,34 olmuştu.)

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili 8 Ocak günü yüzde 14,69 faiz oranıyla (**gösterge faiz**) işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 13,35'e, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 13,18'e yükseldi.
- Devlet tahvili faizleri, önceki hafta sonuna göre, geçen hafta iki yıl vadelide (gösterge faiz) 0,27 puan azalırken, beş yıl vadelide 0,18 puan, on yıl vadelide ise 0,24 puan arttı.
- Türkiye 10 yıl vadeli tahvil faizlerinin yüksekliği açısından da ilk 10 ülke arasında yer alıyor. Sadece Arjantin, Venezuela, Zaambiya, Uganda, Mısır, Ukrayna'nın faiz oranları Türkiye'nin üzerinde bulunuyor. Bir çok ülkede negatif olan tahvil faizleri Türkiye'den düşük olan ülkeler arasında ise Kenya, Pakitsan, Namibiya, Nijerya gibi ülkeler yer alıyor,.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise 8 Ocak itibariyle, bir önceki hafta sonuna göre fazla değişmedi ve 304,48 puan olarak gerçekleşti. CDS değeri 31 Aralık 2020 günü 306,47 olarak gerçekleşmişti.
- Türkiye bu oranla en yüksek riske sahip ülke konumunu sürdürüyor. Türkiye'ye en yakın ülke olan Brezilya'nın risk primi 152,1 düzeyinde bulunuyor. Risk primi en düşük ülke ise 8,53 ile Danimarka. Risk priminin yüksek seyretmesi Türkiye'nin dış borçlanma maliyetlerinin yüksekliğini gösteriyor.
- Türkiye'nin risk primi son bir haftada değişmezken, son bir ayda yüzde 13,52 son altı ayda yüzde 35,76 oranında azaldı. Bu azalışlara rağmen risk primi hala bir yıl öncesinin yüzde 12,02 oranında üzerinde bulunuyor.
- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

-Enflasyon Dört Yıldır Tek Haneye İnmiyor

- TÜİK'n yaptığı hesaplama göre tüketici fiyatları geçen yıl aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 1,25 oranında artarken, 2020 yılı enflasyonu da yüzde 14,6 olarak gerçekleşti.
- Merkez Bankası 2020 yılı için yıllık yüzde 5 enflasyon hedefliyordu. İktidarın ise başlangıçta yüzde 8,5 (OVP 2020-2022) olan enflasyon hedefi geçen yıl Ekim ayında yüzde 10,5'e (OVP 2021-2023) çıkarılmıştı. Gerçekleşme hedefin neredeyse üç katı, tahminlerin de oldukça üzerinde oldu.
- *(Bu arada bağımsız bilim adamlarından oluşan Enflasyon Araştırma Grubu (ENAGrup) Aralık ayı enflasyonunu (TÜFE) yüzde 4,08, 2020 yılı yıllık enflasyonunu da yüzde 36,72 olarak hesaplıyor)*
- **Yıllık enflasyon en son 2017 yılında yüzde 11,92 ile çift haneye çıkmış, 2018 yılında yüzde 20,3, 2019 yılında da yüzde 11,84'le çift haneli oranlarda kalmıştı. 2020 yılıyla birlikte son dört yılı Türkiye çift haneli enflasyonla tamamladı.**
- **2021 yılı için de Merkez Bankası yine yüzde 5 enflasyon hedeflerden iktidarın tahmini ise yüzde 8 (OVP 2021-2023) olarak açıklanmıştı.**
- 2020 yılında harcama grupları itibarıyla en yüksek fiyat artışı yüzde 21,12 ile ulaştırma sektöründe yaşandı. Ham petrol fiyatlarında yaşanan düşüş nedeniyle benzin ve motorin fiyatlarının düşük oranlarda artmasına rağmen, özellikle köprü ve otoyol geçiş, uçak, tren ve şehirlerarası yolcu taşıma ücretlerine yapılan zamlar ile otomobil fiyatlarındaki artışlar ulaştırma harcamalarını oldukça yüksek oranda artırdı.
- 2020 yılında ikinci en yüksek fiyat artışı yaşanan harcama grubu ise yüzde 20,6 ile gıda fiyatları oldu. (Bu arada Birleşik Kamu -İş Konfederasyonu tarafından yapılan ve gıda fiyatları araştırmasına göre ise gıda fiyatlarında 2020 yılı artışı yüzde 29,9 oranında arttı)
- Temel bazı gıda fiyatlarındaki yıllık fiyat artışları ise yüzde 100'lere kadar çıkıyor. TÜİK'in derlediği fiyatlara göre 2020 yılında, karnabaharın fiyatı yüzde 100,85, ıspanağın fiyatı yüzde 83,92, yumurtanın fiyatı yüzde 82,16, portakalın fiyatı yüzde 70,78, pırasanın fiyatı yüzde 63,53, mercimeğin fiyatı yüzde 60,41, patlıcanın fiyatı yüzde 52,07, ayçiçek yağının fiyatı yüzde 51,86, margarinin fiyatı yüzde 50,83, mısırözü yağının fiyatı yüzde 50,08, kabağın fiyatı yüzde 49,34 arttı. Bir çok gıda ve diğer tüketim mal ve hizmetlerin fiyatlarında yıllık enflasyonun birkaç katı fiyat artışı yaşandı.

-İcra Daireleri 2021'e 22,2 Milyon Dosyayla Girdi

- İcra takiplerinin Covid 19 salgını nedeniyle üç aya yakın bir süre durdurulmuş olmasına rağmen, icra dairelerinde bekleyen (UYAP üzerinden açılan dosyalar) dosya sayısı 2020 yılında 1 milyon 883 bin adet daha artarak 22 milyon 196 bin adet oldu. Diğer bir ifadeyle icra daireleri 2021 yılına 22 milyondan fazla derdest dosyayla girdi.
- Geçen yıl 6 milyon 343 bin yeni icra dosyası gelirken, 6 milyon 259 bin dosya ise sonuçlandırıldı. 2019 yıldan devredenlerle birlikte halen derdest olan dosya sayısı 1 milyon 883 bin adet artarak 22 milyon 196 bine yükseldi. UYAP istatistiklerine göre 2019 yılından 2020 yılına 20 milyon 312 bin dosya devredilmişti.
- İcra takipleri 21 Mart-21 Haziran 2020 tarihleri arasında durdurulduğu için icra dairelerine gelen dosya sayısında geçen yıla göre yüzde 31,4 oranında azalma yaşandı. Bu azalmaya rağmen derdest dosya sayısında geçen yıla göre artış sürüyor.

-Kamu Çalışanları ve Emeklilerine Yüzde 7,33, Sgk Ve Bağ-Kur Emeklilerine Yüzde 8,37 Zam

- TÜİK'in güvenilirlikten oldukça uzak olan enflasyon hesaplamalarına dolaylı veya doğrudan endeksli olarak, 2021 yılının ilk yarısı için kamu çalışanları ve kamu çalışanlarının emeklilerinin maaş, ücret ve aylıklarına yüzde 7,33, işçi ve bağımsız çalışanların emeklilerin aylıklarına da yüzde 8,37 oranında zam yapıldı.
- **Yapılan bu zamma rağmen en düşük emekli aylığı 1.500 lirada kaldı.** (5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 19'uncu maddesi uyarınca SGK tarafından(dosya bazında) hesaplanan aylıkları 1.500 liranın altında olanların aradaki fark Hazine tarafından karşılanarak 1.500 lira olarak ödeniyor. Yapılan zam, asıl emekli aylığına yansıtılıyor, dolayısıyla Hazine'nin 1500 liranın altı için ödediği tutar azalırken, 1.500 liralık emekli aylığı aynı kalıyor)
- En düşük memur maaşı (bekar bir memur için) 3 bin 734 liradan 4 bin 8 liraya, ortalama memur maaşı ise 4 bin 363 liradan 4 bin 683 liraya çıktı. 2002 öncesi emekli olan bir memurlar için en düşük emekli aylığı 2 bin 725

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

liradan 2 bin 925 liraya çıktı. (Memur ve memur emeklilerine Ocak 2021’de yapılan zam geçen yılın ikinci yarısında yüzde 8,37 olan enflasyon oranınının 1,04 puan altında kaldı)

-Esnaf ve Şirket Sayıları

- Türkiye’deki aktif firma (anonim, limitet, v.b şirketler) sayısı 2020 yılında bir önceki yıla göre 6 bin 796 azalarak 2 milyon bin 437’ye indi.
- Esnaf sayısı ise 207 bin 52 artarak 1 milyon 999 bin 5 kişiye çıkarken, bu esnafa ait işyerlerinin sayısı ise 229 bin 30 artarak 2 milyon 157 bin 419 oldu.

SUNİ ARTIŞ!

Yıllık ihracat gerilerken, ithalatın artmış olması yaklaşık 25 milyar dolara ulaşan ve üretken olmayan Altın İthalatından kaynaklanmaktadır. 2019 yılında toplam 13,4 milyar dolar olan kıymetli metal ithalatı, 2020 yılında toplam 26,6 milyar dolara ulaştı. Kıt döviz kaynaklarının servet biriktirme amaçlı ithalat için kullanılması, ekonomiye ve ekonomi yönetimine güvensizlikten kaynaklı korunma kalkandır!

Geçmiş dönemlerde dış ticaret açığındaki ve ithalattaki artışın en önemli nedeni sanayide ve ihracata dönük üretimde kullanılan ara malı, hammadde, yatırım malı ithalatı idi. Hem büyümenin olmadığı hem de yüksek dış ticaret açığının verildiği 2020 ithalat tablosuna bakıldığında ‘kıymetli taşlar ve metaller’ ilk sırada.

2020 yılında toplam 26,6 milyar dolara ulaşan kıymetli metal diğer deyişle altın ithalatında neredeyse yüzde 100’e varan 13,2 milyar dolarlık bir artış söz konusu. Bir önceki yıla göre 2020’nin toplam ithalatındaki artışın 9,1 milyar dolar olduğunu düşündüğümüzde altın ithalatındaki 13,2 milyar dolarlık artış olmasaydı, toplam ithalat azalacak, dış ticaret açığı da daha düşük olacaktı.

Üretken olmayan, bir kısmı işlenerek ihraç edilen, ancak büyük bölümü servet biriktirme amaçlı satın alınarak yastık altında ya da bankalardaki altın hesaplarında tutulan altın ithalatına kısıtlı döviz kaynaklarımıza ve Merkez Bankası rezervlerinin eksiye düşmesine rağmen ödediğimiz 26,6 milyar doların **gerisinde yatan tercih ya da eğilim** nereden kaynaklanıyor?

Öncelikle Kasım ayındaki ekonomi yönetimi değişikliğine kadar uygulanan ‘Faiz sebep enflasyon neticedir’ yaklaşımıyla enflasyonun altında ve zorla düşük tutulan faizler nedeniyle tasarruf sahipleri yatırımlarında, enflasyona karşı korunma amacıyla büyük ölçüde TL’den kaçıp döviz ve altına yöneldi. Döviz ve altına olağanüstü yüksek talep oluştu. Bankalarda üst üste rekor kıran döviz hesaplarındaki ve altın hesaplarındaki yükseliş bunun göstergesi.

Buna ilave olarak normalleşmeye erken geçişle birlikte ekonomiyi canlandırmak gerekçesiyle başta kamu bankaları olmak üzere düşük faizle dağıtılan kredilerle sağlanan kredi genişlemesinde de pek çok bireysel ve kurumsal yatırımcı kamu bankalarından aldıkları düşük faizli kredilerle altın ve döviz alımına gitti. **İktidar adeta krediye erişebilen dar bir kesime altın ve döviz alıp istiflemesi için para dağıtmış oldu!**

Üstelik MB ve BDDK’nın bankacılık mevduat verilerine yansıyan kayıtlı altın ve döviz hesabı rakamlarının dışında en az bir bu kadar daha yastık altı altın ve döviz tasarrufu olduğu yönünde projeksiyonlar yapıyor.

Yastık altı altın miktarı 250-280 milyar Euro olarak tahmin ediliyor, ülkenin GSYH’nın % 40’ına karşılık geliyor.

İktidarın bir yandan düşük faiz diğer yandan kamu bankaları ve Merkez Bankası rezervlerini satarak döviz kurlarını baskılama çabası tüm yönlerden ters teptiği gibi yükselen kurlarla ihracatı patlatacağı iddia edilen ‘rekabetçi kur’ politikası da fiyasko ile sonuçlandı.

Kıt döviz kaynaklarının 26,6 milyar doları üretken olmayan altın ithalatına giderken, MB’nin 128 milyar dolar bulan döviz rezervleri de kurudu ve eksiye düştü.

Ekonomik büyümenin eksi olduğu bir yılda 50 milyar dolara varan bir dış ticaret açığı verildi. Muhtemelen bunun cari açığa yansmasıyla 2020 yılında rekor düzeyde bir cari açık verilecek. Cari açık tutarı **en az 40-45 milyar dolarla** yılı kapatacak.

Salgın koşullarında dış ticaretteki olumsuz tabloya nispeten anlayışla yaklaşmak olanaklı olsa da asıl iktidarın ve ekonomi yönetiminin uyguladığı faiz-döviz-kredi politikalarının bu tabloya ağır hasar verdiğini, **ülkenin kısıtlı döviz kaynaklarının böylesine ağır hasarlı bir ekonomik süreçte üretken olmayan, servet biriktirme amaçlı tükütildiğini** tespit etmek durumundayız!

ENFLASYON YÜKSELİŞİNİ SÜRDÜRECEK

Yİ-ÜFE ile TÜFE arasındaki 11 puana yaklaşan fark, enflasyonun yükselişini sürdüreceğini gösteriyor!

Aralık ayı son haftasında yapılan elektrik, doğal gaz, köprü geçiş ücretleri, alkollü içkilerde ÖTV artışları Aralık ayı ve dolayısıyla 2020 yıllık enflasyonuna yansımada. Böylece hem yıllık enflasyon düşük gösterildi hem de memur, işçi, esnaf ve çiftçi emeklilerinin maaş zamları en az 3 puan gasp edildi. TÜİK'in yüzde 25,1 olarak açıkladığı Yİ-ÜFE ile TÜFE arasındaki 11 puana yaklaşan fark, enflasyonun yükselişini sürdüreceğini gösteriyor!

TÜFE Aralık ayında yüzde 1,25, 2020 yılının tamamı içinse yüzde 14,6 olarak gerçekleşti. TÜFE/Yİ-ÜFE makasının yaklaşık 11 puan açılmış olması üretici fiyatlarındaki kur ve maliyet artışı kaynaklı fiyat yükselişlerinin tüketici fiyatlarına, perakende fiyatlara yansımadağının göstergesi.

☑ Bir yandan tüketici enflasyonu **yükselişini sürdürecektir** diğer yandan Yİ-ÜFE'deki artışlar **TÜFE'ye yansıtılacak**.

Gıda fiyatlarının Mayıs-Haziran aylarında tarla-bahçe ürünlerinin pazara inmesi ve bollaşmasıyla düşmesi söz konusu olabilir.

Salgın nedeniyle üretimdeki düşüş, tedarik zincirlerindeki aksaklıklar üretimin raflara ulaşımını kısıtlıyor. Gıda enflasyonunda çok ciddi düşüşler bekleme ihtimalini azaltıyor.

Asıl önemlisi,

☑ Aralık ayının son haftasında yapılan zamlar **gerek Aralık gerekse 2020 yıllık enflasyonuna** yansımada!

☑ Söz konusu enflasyon verileri esas alınarak enflasyon farkıyla birlikte memur ve memur emeklilerine yapılan yüzde 7,6'lık, işçi, esnaf, çiftçi emeklilerine yapılan yüzde 8,6'lık zam gerçek enflasyonun altında tutularak milyonlarca dar gelirlili çalışanın, emeklinin **en az 2-3 puanlık maaş artışı hakkı gasp edildi!**

Gerek TÜFE/Yİ-ÜFE farkının gerekse gıda, dayanıklı eşyadaki yüzde 30'u aşan fiyat artışlarının ve nihayet yılın son haftasına sıkıştırılan zamların yansımadağıyla Ocak ayı enflasyonunun yüksek çıkması, yıllık enflasyonun yüzde 16'ya yaklaşması söz konusu olabilir.

Nitekim ülkemizin önde gelen iktisatçı, istatistikçi bilim insanlarının oluşturduğu **Enflasyon Araştırma Grubu'nun** (ENA Grup) hesabına göre Aralık'ta aylık tüketici enflasyonu yüzde 4,08 arttı ve 2020 yılı enflasyonu oranı yüzde 36,72 oldu.

TÜİK ile ENA Grup enflasyon hesapları arasında yüzde 150'ye varan bir farkın oluşması, halkın, tasarruf sahibinin, yatırımcının neden TÜİK'in hesabına güvenmediğini ve bu hesaba dayanarak artırılan faizlere rağmen TL'ye geçmediğini, iktidarın ekonomik söylem ve eylemlerine inanmadığını da açık şekilde ortaya koyuyor!

Halen yüzde 14,6'lık yıllık resmi enflasyona kıyasla 2,4 puan pozitif olan yüzde 17 oranındaki politika faizine rağmen, 31 Aralık haftasında da döviz hesapları artmaya devam etti. MB'nin 21 Ocak'ta yapacağı 2021 yılının ilk Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında mevcut faizi sabit tutması olağan görülebileceği gibi **önden yüklemeli nispi bir faiz artışına gitmesi** de şaşırtıcı olmaz.

TÜRKİYE, KARA PARA CENNETİ'NE Mİ DÖNÜŞTÜRÜLÜYOR?

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın Servet Affı ve Varlık Barışı adı altında yürürlüğe giren yasal düzenlemeyle ilgili yayınladığı uygulama rehberine göre, **Türk vatandaşı olmayanlara da yurt dışındaki kaynağı belirsiz, beyan edilmemiş varlıklarını Türkiye'ye getirme imkânı sağlanıyor. Valizlerle fiziki olarak para ve kıymetli maden, mücevher getirme olanağı tanıyan bu uygulamalar Türkiye'yi 'Kara Para Cennetine' dönüştürme adımıdır!**

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın (GİB) rehberine göre, yurtdışında dövizli serveti, beyan etmediği vergisi ödenmemiş kazancı bulunanlar, Türkiye'de vergi mükellefi ya da vatandaş olup olmadığına bakılmaksızın Türkiye'deki bir bankaya yapacağı bildirimle parasını transfer edebilecek. Bu varlıkla ilgili hiçbir sorgulama ya da vergi incelemesi yapılmayacak. Türk vatandaşı ya da yabancı uyruklu servet sahipleri dilerse, dövizini, altınını, mücevherini veya diğer menkul varlıklarını, bavullarla, çantalarla, kargo araçlarıyla 'fiziki' olarak da getirip gümrükten sorgusuz geçirecek. Bunun için sadece gümrüğe bildirimde bulunması ve gümrükten bir belge alması yeterli olacak.

1 Ocak'tan geçerli olmak üzere başlayan ve 30 Haziran'a kadar sürecek olan servet taşıma işlemlerine ilişkin başvurular doğrudan kişilerin kendisi tarafından değil, vekiller kanuni temsilciler tarafından da yapılabilecek.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bildirilen varlıklara ilişkin herhangi bir belge talep edilmeyecek. Bildirimler TL değeri üzerinden yapılacak. GİB uygulamasıyla yurtdışında sahip olunan mülkler, paraya çevrilerek varlık barışından yararlanabilecek. Kanunun çıktığı 17 Kasım itibarıyla yurtdışında döviz, serveti, beyan etmediği varlığı bulunan bir kişi, Türkiye’de vergi mükellefi olmasa da varlık barışına başvurabilecek. Türkiye’deki bir bankaya yapacağı bildirim sonrası parasını aktarabilecek ve bu dövizle ilgili herhangi bir vergi hesaplanmayacak, vergi incelemesi yapılmayacak. Şirketlerin ortaklarının da yurt dışı hesaplarında bulunan döviz, altın, menkul kıymet vb. varlıklar aynı şekilde getirilebilecek. Yurtdışındaki varlıklar, yurtdışındaki bankalardan kullanılan ve 17 Kasım 2020 itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin ödenmesinde de kullanılabilir. Bu tip ödemelerde ise paranın Türkiye’ye getirilme şartı da aranmayacak.

İktidarın bugüne kadar yedi kez yürürlüğe koyduğu servet affı ile ülkeye giren kayıt dışı para, döviz, varlıkların tutarı bilinmiyor. Bunlar şeffaf şekilde Maliye verilerinde görünmediği gibi kamuoyuna da açıklanmıyor. Kaynağı belirsiz ya da yurt dışına çıkarılan servetlerin getirilmesi için **servet sahiplerine tanınan bu dokunulmazlık ve ayrıcalıklar**, vergi-sorgu-bildirim muafiyetleri **iktidarın tercihinin kimlerden yana olduğunun en somut kanıtıdır!**

DIŞ TİCARET AÇIĞI, CARI AÇIK RISKİNİ BÜYÜTÜYOR!

TÜİK ve Ticaret Bakanlığı işbirliği ile hazırlanan dış ticaret verilerinin Aralık 2020 aylık ve yıllık sonuçları açıklandı. İktidarın her dediğini sorgusuz alkışlayan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), ‘Salgına rağmen rekor ihracat, Türkiye dış ticarete pozitif ayrıştı’ açıklamalarıyla gerçek tabloyu kamuoyundan saklıyor! 50 milyar dolara yaklaşan DIŞ TİCARET AÇIĞI aynı zamanda CARI AÇIK riskini de büyütüyor!

2020 Aralık ayında 17,8 milyar dolar olarak gerçekleşen aylık ihracat, 2019’un aynı ayında 15,4 milyar dolar olan ihracata kıyasla yüzde 16’lık bir artışı ifade etmektedir ve bugüne kadar aylık düzeyde gerçekleşen en yüksek aralık ayı ihracatıdır. Oysa asıl bakılması gereken veri, **2020 yıllık ihracat** tutarıdır.

2020 toplam ihracatı 2019’un 180,8 milyar dolarlık yıllık ihracat toplamına kıyasla yüzde 6,26 düşüş göstererek 169,5 milyar dolar tutarında gerçekleşti. Salgın sürecine, ihraç pazarını oluşturan başta AB pazarı olmak üzere diğer ülkelerde COVID19 nedeniyle uygulanan sınır kapatma ve seyahat yasaklarına rağmen 169,5 milyar dolar azımsanmayacak bir ihracattır. Ancak söylendiği gibi rekor bir ihracat değildir.

☑ Hatta İktidar, OVP’de yer alan 2023’te **500 milyar dolarlık ihracat hedefinden** sessizce vazgeçmiştir!

2020 yılının toplam tutarında ihracatta azalma olmasına rağmen ithalatta yüzde 4.32’lik bir artış yaşandı. 2019’da 210,3 milyar dolar olan toplam ithalat 2020 yılında 219,4 milyar dolara yükseldi. Bu gelişmelerin sonucu olarak da esas önemli değişken olan **dış ticaret açığı** yüzde 69,1 artışla 29,5 milyar dolardan bu yıl **49,9 milyar dolara** yükseldi!

Türkiye ekonomisinin büyümediği dönemlerde hem dış ticaret açığı hem de cari açık azalıyor, bu olağan bir durum. Oysa geçen yılın verilerinde büyümeden, üretim artışı ve ihracat artışından kaynaklanan bir dış ticaret açığı söz konusu değil. Yıllık 50 milyar dolara varan dış ticaret açığına karşılık Türkiye ekonomisi hem büyümedi hem de ihracatı geriledi.

Ekonomik büyümenin pozitif ve yüksek oranlı olduğu yıllarda Türkiye ekonomisi üretim ve ihracat artışı, ekonomideki dinamizm nedeniyle yüksek dış ticaret açığı ve cari açık vermektedir. Oysa 2020 yılında salgın nedeniyle sert biçimde daralan, eksi büyüyen bir ekonomik tablo ortada. Yapılan öngörüler **yılsonu büyüme hızının ekside kalacağı** en iyimser tahminler ise yüzde 0,5 ya da 0 düzeyinde bir büyüme olacağı yönündedir!

VATANDAŞA KAYNAK YOK!

Hazinenin yaklaşık 20 milyar TL borçlanmaya gitmesi, kaynak sıkıntısının ve bütçe imkânlarının zorlu bir tablo ile karşı karşıya olduğunu gösteriyor! Hazine ve Maliye Bakanlığı, 4 ve 5 Ocak’ta art arda dört borçlanma ihalesi gerçekleştirdi. Bankalar ve borç verenlerden alınan Rekabetçi Olmayan Teklif (ROT) satışları da dahil olmak üzere geçtiğimiz hafta gerçekleşen ihalelerde oldukça yüklü borçlanma tutarına ulaşıldı! Hazinenin yaklaşık 20 milyar TL borçlanmaya gitmesi, kaynak sıkıntısının ve bütçe imkânlarının zorlu bir tablo ile karşı karşıya olduğunu gösteriyor!

Hazine, dört ihalede ROT satışlarla birlikte toplam 16 milyar 749,8 milyon TL net satışın yanında 5 Ocak’taki ek satış ile birlikte toplam borçlanma kâğıdı ve tahvil ihracı tutarını 18 milyar 339,9 milyon TL’ye yükseltti. Hazinenin piyasadaki tüm parayı emercesine gerçekleştirdiği bu yüklü borçlanmalar açıklanan aylık borçlanma programı çerçevesinde sıklıkla yinelenecek.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Daha yılın başında yaklaşık 20 milyar TL borçlanmaya gidilmesi, hazinenin sıkıntılı bir kaynak sorunu ile karşı karşıya olduğunu, ilk günden borca ihtiyaç duyulduğunu işaret ediyor.

Yüksek faizle yüksek tutarlı borçlanmalar, bütçe ve diğer kaynakların borç faizlerinin ödenmesi, vadesi gelen borçların yeniden borçlanılarak kapatılması ve vadelerinin uzatılması yoluna gidildiğini gösteriyor.

İç ve dış borç tablosunun olağanüstü kabarmasına karşılık yürütülen bu yeniden borçlanmalar **ülke kaynaklarının borç ve faize tahsis edildiğinin, milyonlarca vatandaşın yaşamına, refahına ayrılacak kaynak bulunmadığının** en somut göstergesidir!

SARAYIN GÜRÜLTÜSÜ, MİDENİN GURULTUSUNU BASTIRMAZ

AK Partili Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ülkede kendisi gibi düşünmeyen herkesi terörist olarak yaftalıyor. Yakında ülkede terörist iftirasına muhatap olmayan kimse kalmayacak.

Milleti "terörist" diyerek bölüp parçalayan Cumhurbaşkanı'nın görevlerinden biri de Anayasaya göre, "Milletin bölünmez bütünlüğünü korumak". Görevini tarafsızlıkla yerine getireceğine 'namusu ve şerefi üzerine' yemin eden AK Parti Genel Başkanı, bu yeminin gereğini yerine getirmiyor. Muhalefete, muhalefet liderlerine ağzına geleni söylüyor. Sonra da kendisine 'Sözde Cumhurbaşkanı' denince alınveriyor. Bugün bu ülkede ciddi bir devlet krizi yaşıyorsa, bunun nedeni, tarafsızlık yeminine sadık kalmayan Cumhurbaşkanı'nın partisine Genel Başkan olmayı tercih etmesidir.

Saray, Türk Telekom'u soyan, Lübnanlı Hariri ailesinin bir ferdiyi kabul etmiş... Acaba Hariri Bey, ödemediği borcunu ödemek için mi Türkiye'ye gelmiştir? Saray, Hariri'ye Türk Telekom'daki milyarlarca dolarlık vurgunun hesabı da acaba sorulmuş mudur?

Demokrasilerde en temel haklardan biri, halkın doğru haber alma hakkıdır. Millet yasama, yürütme ve yargı organlarını, "Haber alma hakkını" kullanarak denetler. Basın özgürlüğünün olmadığı bir yerde, ifade özgürlüğü de olmaz. Bu nedenle özgür basın, vatandaşların gözü, kulağı ve sesidir. Çağdaş demokrasilerde medya, kuvvetler arasında, en önemli denge ve fren sistemlerinden biridir. Bu nedenle de "dördüncü güç" olarak tanımlanır.

Basın Özgürlüğünde 154. Sıradayız

Dün, Çalışan Gazeteciler Günü'ydü. Bu vesileyle hepimizin Çalışan Gazeteciler Günü'nü bir defa daha kutluyorum. Ucube tek adam vesayet rejimine geçildikten sonra, özgür basın üzerindeki baskılar hızla artmıştır. Türkiye, 180 ülkenin değerlendirildiği Basın Özgürlüğü Endeksi'nde, 2020 itibarıyla 154. sırada. Kongo bile bu ligde bizim dört sıra üstümüzde. Rakiplerimiz Brunei, Ruanda gibi ülkeler. 2020'de de gazetecilerimiz, ciddi baskılarla, karşı karşıya kaldı. 68 gazeteci 2021'e cezaevinde girdi. Geçtiğimiz yıl gazeteciler 479 kez hâkim karşısına çıktı. 78 gazeteci gözaltına alındı, 25'i de tutuklandı. Basın ve yayın organları da sarayın istibdat rejiminden paylarını aldı. Televizyon ekranları RTÜK tarafından karartıldı. Saray'ın istediği gibi yayın yapmayan gazetelerin resmi ilanları Basın İlan Kurumu tarafından hiçbir hukuki dayanak olmadan kesildi. Yeni bir televizyon kanalı, Saray, yayın politikasını beğenmediği için, ancak 26 gün yayında kalabildi, 26. günün sonunda yayın hayatını bitirmek zorunda kaldı. Hazine ve Maliye Bakanı damat, sosyal medya üzerinden istifa etti. Baskılara direnebilen birkaç mecra hariç, yazılı ve görsel basının büyük kısmı, Saraydan icazet çıkmadığı için bu haberi veremedi. Milletimiz 27 saat boyunca, ağır bir buhran içinde olan ekonominin başında kimse var mı, yok mu öğrenemedi.

Saray'ın Sözleri Kara Mizah

Basına baskı, darbe dönemlerini bile mumla aratacak düzeye ulaştı. Ama tüm bunların müsebbibi olan Sarayın kibirli kişisi dün çıktı; "Basın özgürlüğünden vazgeçmeyiz" dedi. Tam bir "kara mizah!" Genel Başkanımız dün, sadece bu konuya yönelik, bir basın toplantısı yaptı. Gazetelerin sahiplik yapısından, gazete dağıtım şirketlerine, RTÜK ve Basın İlan Kurumu'nun yapısından, gazetecilerin yargılanma usullerine kadar pek çok alanda, basın özgürlüğünü, haber alma hakkını korumak için yapılacakları içeren; "Medya Özgürlüğü İçin Asgari 10 Koşulu" açıkladı. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında, bu ilkelerin tamamını hayata geçirmeye kararlıyız.

Hakaret Etmediği Tek Bir Gün Yok

Demokrasiyi hiçbir zaman içine sindiremeyen, demokrasiye amaca giden yolda, "Vakti gelindiğinde inilecek bir tramvay" olarak gören, yalanı doğru gibi anlatıp, toplumu kutuplaştıran popülist siyasetçiler, tüm dünyada demokrasiye ciddi zararlar veriyor. Demokrasinin imkân ve araçlarını kullanarak demokrasiye büyük darbeler indiriyorlar. En son ABD'de yaşanan olaylar, seçimi kaybeden popülist bir siyasetçinin, koltuğunu bırakmamak

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

için neler yapabileceğini, ne kadar ileri gidebileceğini tüm dünyaya bir kez daha gösterdi. Son 10 yılda, sorunları çözmek yerine, kaşıyıp, istismar eden, yalanı doğruymuş gibi anlatarak oy devşiren popülist siyaset tarzı, dünyanın her yerinde kutuplaşmayı, ayrışmayı derinleştirdi. Popülist siyasetin kutuplaştıran zehirli diline en aşına ülkelerden biri de biziz. Cumhurbaşkanı koltuğunda oturan, AK Parti Genel Başkanının, birine ya da birilerine hakaret etmediği tek bir günümüz geçmiyor. Saray gibi düşünmeyen herkes terörist... Saray; bu ülkede gazetecileri terörist ilan etti. Nobel ödüllü edebiyatçılarımızı terörist ilan etti. Soğan deposu sahiplerini terörist ilan etti. Elinde doları, avrosu olan vatandaşlarımızı terörist ilan etti. Anayasa referandumunda “Hayır” oyu verenleri terörist ilan etti. Mahalli İdare seçimlerinde, millet ittifakına oy veren yurttaşlarımızı terörist ilan etti.

Terörist Demek Yerine Kulak Verin

Şimdi de Boğaziçi Üniversitesi’nde Rektör atamasına tepki gösteren öğrencileri terörist ilan etti. Bu gidişle bu ülkede, terörist iftirasına muhatap olmayan kimse kalmayacak. Bu ülkenin geleceği üniversiteli gençlerimizi, terörist ilan edeceğinize, bir de dinlemeyi denesiniz Sayın Erdoğan. Gençlerimiz, neden 4 yıl okuyacakları üniversiteye yapılacak rektör atanmasına karşı çıkıyorlar. Ne istiyorlar? Onları haksız yere terörist diyerek itibarsızlaştırmaya çalışmak yerine, taleplerine bir kulak verseniz ne çıkar? Tepesine çıktığınız kibir kuleleriniz mi çatlar?

Sözde Cumhurbaşkanı Deyince Alınıyor

Peki, milletin en az yarısına bu ağır iftiralara atan, milleti “terörist” diyerek bölüp parçalayan kim? Anayasamıza göre; milletin bölünmez bütünlüğünü korumaya, hukukun üstünlüğüne ve demokrasiye bağlı kalacağına, görevini tarafsızlıkla yerine getireceğine, namusu ve şerefi üzerine yemin eden, Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan, AK Parti Genel Başkanı. Bu yeminin gereğini yerine getiriyor mu? Ne gezer... Partisinin kongrelerine katılıyor. Muhalefete, muhalefet liderlerine ağzına geleni söylüyor. Sonra da kendisine “Sözde Cumhurbaşkanı” denince alınveriyor. Bugün bu ülkede ciddi bir devlet krizi yaşanıyor, bunun nedeni, tarafsızlık yeminine sadık kalmayan Cumhurbaşkanının partisine Genel Başkan olmayı tercih etmesidir. Madem partili cumhurbaşkanlığı istiyordunuz, o zaman Cumhurbaşkanlığı yeminini de değiştirecektiniz. Hem tarafsız Cumhurbaşkanı zırhını giyeceksiniz, Siyasi eleştirilerden kendinizi münezzeh kılacaksınız, hem de Partili Cumhurbaşkanı olarak, dilediğinize dilediğiniz hakareti savuracaksınız. Oh ne ala...

Sarayın Gürültüsü, Midenin Gurultusunu Bastırmaz

Türkiye’imiz bu ucube tek adam vesayet rejimiyle, Anayasal devlet olmaktan çıkmış, kâğıt üzerinde Anayasalı bir devlete dönüşmüştür. Bugün millete askıda kuru ekmek layık görülüyorsa, işsizlik adeta bir tsunamiye dönüştüyse, işte nedenlerini buralarda arayacaksınız. Dert belli... Zehirli dillerinin gürültüsünü artıracaklar, milletin midesinin gurultusunu, işsizlik feryatlarını bastıracaklar. Bu mümkün mü?

Boş Laf Dertleri Çözmüyor

Bu kadar boş lafın, hakaretin, tehdidin, dükkânını kapattığınız esnafa, ücretsiz izin ödeneği veriyorum diyerek, günde 39 liraya mahkûm ettiğiniz emekçiye, tarlasını, traktörünü haczettiğiniz çiftçiye, ineğini elinden aldığınız besicibe, TÜİK makyajıyla enflasyona ezdirdiğiniz emekliye, memura, yaşı 65 olduğu için işe gidemezsin dediğiniz ev temizleyen kadına, ekmek parası bulmak için sazını sattırdığınız sanatkâra, bani bu millete, bu vatana ne faydası var? Hiçbir faydası yok. Bu ülkede insanlar, “Günlük 5 lira artırayım da elektrik faturamı ödemeye yarasin” diyerek, ucu bucağı görünmeyen Halk Ekmek kuyruklarında saatlerce bekliyorlar. Hem de kış gününde, hem de bu salgın döneminde. Saray ne yapıyor? 1978 yılından bu yana İstanbullulara ucuz, sağlıklı, kaliteli ekmek sunan Halk Ekmek Büfeleriyle uğraşılıyor. Yeni büfe açılmasını engellemek, kuyrukların kılınmasını sağlayacak şekilde yeni büfelerin açılmasını engellemek için elinden geleni ardına koymuyor. Bunlar milletten o kadar kopmuşlar ki? Milletin ekmeğiyle bile uğraşabiliyorlar.

Vatandaşın Feryadını Duyan Yok

Çiftçilerimiz perişan. Samsunlu çiftçi evini satmış, traktörü bağlanmış. Bağılıyor: “Ben de dâhil her şeyim icralık...” Esnaflarımız perişan. Yakın zamanda, kendi dükkânının tabelasını parçalayan esnafın sözleri, hala kulaklarımızda; “Burada 70 personel var diyor. Hepsinin evde çocuk aç. Bunlar mecburlar çalışmaya. ‘Dükkânı kapat’ diyorsunuz, o zaman bize ekmek verin kardeşim.” Ne oldu? Vere vere esnafa günlük 33 TL vermeyi kabul ettiler. O da bizim zorumuzla. O da üç aylığına... Onu da her esnafımıza vermediler. Günde 33 lira neye yeter? Yine geçtiğimiz gün, 65 yaşını aşmış bir kadın, “Toplu taşımaya binemezsin, yasak” denerek, otobüsten indirilmeye çalışıldı. O insanın cevabına kimsenin yüreği dayanamaz. “3 tane merdiven sildim geldim diyor. Ben çalışmasam açım. Versinler parayı, tamam, biz de gitmeyelim. Evde otururuz.” Durum bu. Vatandaşın bu feryadını duyan var mı? Ne gezer...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

12 Milyon İşsiz

Millet işsizlikten kırılıyor. Bugün Ekim ayı işsizlik verileri açıklandı. Son bir yılda 896 bin yurttaşımız işini kaybetmiş. Bunun 684 bini hizmetler sektöründe... Son 24 ayın 22'sinde her ay istihdam kaybetmişiz. Yani işler azalmış. Aslında böyle bir durumla daha önce hiç karşılaşmadık. Salgından çok önce millet işini kaybetmeye başlamıştı. TÜİK, iş bulma ümidini yitirdiği için, iş aramayanları, işsiz saymıyor biliyorsunuz. Millet işini kaybetmiş, ama işsiz sayısı, TÜİK'e göre, 391 bin kişi azalmış. Dikkat edin TÜİK diyor ki, işsizler azaldı, 391 bin kişi azaldı. Diğer tarafta iş bulma ümidini yitirdiği için, iş aramayan, iş aramaktan vazgeçen yurttaşlarımızın sayısı yine aynı dönemde son bir yılda 2 milyon 173 bin kişi artmış. İş bulma ümidini kaybedenleri de eklediğimizde gerçek işsizlerin sayısı, son bir yılda 2 milyon 763 bin kişi artarak, 10 milyon 513 bini bulmuş. Bunun üzerine birde çalışıyor görüldüğü halde, iş başında olmayanları da eklersek, işsizlerimizin sayısı 12 milyonu geçiyor.

Milletin İşsizliği İle TÜİK'in İşsizliği Arasında Dağlar Var

Gerçek işsizlik oranı, 7,2 puan artarak son bir yılda yüzde 29,3'e sıçramış. Milletın yaşadığı işsizlikle, TÜİK'in açıkladığı işsizlik arasında korkunç bir uçurum var. Bir diğer dikkat çeken husus, bedensel özür, hastalık gibi nedenlerle, iş göremez hale geldiği için, iş aramayan yurttaşlarımızın sayısı, son bir yılda 1 milyon 112 bin kişi artmış. Son altı aydır iş göremez hale geldiği için, iş gücü piyasasından çekilen yurttaşlarımızın sayısı ise, 1 milyonun üzerinde artış gösteriyor. Bu, işgücü üzerinde, pandeminin yıkıcı etkisini de gösteriyor olabilir. Peki, Saraydakilerin bunlardan haberi var mı? Yok, hayır! Çünkü Saray'da oturanların keyfi yerinde... Onların evlerine üçer beşer ballı maaşlar giriyor. Sarayın yandaş havuz müteahhitleri, Dolarlı, Avro lu garantili projelerden paralarını tıkr tıkr tahsil ediyorlar. Bu saray rejiminde, milletın payına askıda kuru ekmek, yandaşların payına, milletın kesesinden ballı börek düşüyor.

Tarlanın Taşıyla Tarlanın Kuşunu Vurdular

Tüm yurttaşlarımızın, bu fotoğrafa dikkatlice bakmalarını rica ediyorum. Bu sıradan bir fotoğraf değil. Bu fotoğrafta; tek kuruş borcu olmayan, kasasında milyarlarca Türk lirası var olan Türk Telekom'u soyan, Lübnanlı Hariri ailesinin bir ferdi var. Bu aile Hazine'ye, Telekom'un özelleştirme bedelini, Türk bankalarından borç alıp ödedi. Sonra milyonlarca dolarlık temettü gelirini, Türkiye'den Lübnan'a kaçırdı. Bizim bankalara 3,5 milyar dolarlık kredi borcu taktı. Bu borcu, Türk Telekom'un üzerine yıkıp, kaçıp gitti. Yani Hariri ailesi; ceplerinden tek bir kuruş çıkmadan "Tarlanın taşıyla, tarlanın kuşunu vurdu." Aslında tarlayı korumakla yani Türk Telekom'un milli haklarını korumakla görevli olan Yönetim Kurulu üyelerinin hepsi de bugün Beştepe Sarayında.

Saray Hariri'ye Milyarlık Vurgunun Hesabını Sordu mu?

Bugün eğer milyonlarca öğrencimiz internete ulaşamıyorsa, Avrupa'nın bugün en düşük internet hızına sahip ülkelerinden biriysek, aslında sebeplerinden biri de bu vurgundur. Bunun sorumlusu da bu vurguna göz yuman Saray'dır. Şimdi acaba Hariri Bey, ödemediği borcunu ödemek için mi Türkiye'ye gelmiştir? Saray, Hariri ile "Ekonomik ve ticari ilişkilerin" ele alındığını söylüyor da, bu ticari ilişkiler konuşulurken, Türk Telekom'daki milyarlarca dolarlık vurgunun hesabı da acaba sorulmuş mudur? Tüyü bitmedik yetimin hakkı geri istenmiş midir? Hiç zannetmiyoruz. Peki Beyefendi, bir kuruş ödemedi Telekom üzerinden milyarlarca dolar vurgun yapan bu adamla, aynı masaya nasıl oturabiliyorsunuz? Hiç içiniz sıkılmadı mı? Onu da sanmıyorum. Ne de olsa bu fukara milletın sırtından doyan doyan...

Hisse Fiyatında Bu Kadar Fark Normal Değil

Geçen haftaki basın toplantımızda, Sayıştay'ın Ziraat Bankası hakkında yazdığı raporla ilgili bir hususu gündeme getirmiştik. "Çiftçinin bankası Ziraat'ın, zor durumdaki çiftçiyi görmezden gelip, olağanüstü şartlarda, vergi cennetindeki bir firmaya verdiği 1 milyar 637 milyon dolarlık krediyi" kimlere ve neden verdiğini sormuştuk. Bu konuda Ziraat bankasından bir açıklama geldi. Ama bu açıklama beraberinde yeni soruları da getirdi. 2014 yılında verilen, 3 yıl geri ödemesiz toplam 10 yıl vadeli, 1 milyar 637 milyon dolarlık kredi için, 2020'nin Mart ayına kadar, doğru dürüst herhangi bir ödeme yapılmadığı bankaya Sayıştay raporu söylüyordu. Ziraat Bankası ise bu kredinin Turkcell'in Varlık Fonuna geçtiği Ekim 2020'de tahsil edildiğini açıkladı. Yani Ziraat Bankası, 6 yıldır tahsil edemediği kredi alacağını, Şirket Varlık Fonu'na geçince birden bire tahsil etmiş. Ancak Varlık Fonu'nca devralınan hissenin İsveçli yabancı firmaya ait yüzde 24'lük pay olduğunu biliyoruz. Bunun için İsveçli firmaya ödenen tutar tam 530 milyon dolar. Böylece Türkiye Varlık Fonu'nun Turkcell'deki toplam payı yüzde 26 ya çıkmış. Ziraat Bankası'na, 1 milyar 637 milyon dolarlık kredi karşılığında, teminat olarak verilen Turkcell hisse payı yüzde 13,8. Şimdi İsveç firmasının elindeki; yüzde 24 Turkcell hissesi ancak 530 milyon dolar ederken, Ziraat Bankası'ndaki; yüzde 13,8 hissenin değeri nasıl 1 milyar 637 milyon dolar ediyor? İsveçli firmaya verilen rakamla Ziraat Bankası'nın teminata esas aldığı değerlendirme arasında dağlar kadar fark var.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Hisselerin fiyatlamasında bu kadar fark aslında normal değil. Ve ya yüzde 24'lük pay için ödenen 530 milyon dolar çok ucuz. Ya da Ziraat Bankası krediyi verirken, teminata aldığı payların değerini çok şişirmiş.

Kedi Buradaysa Ciğer Nerede?

İkincisi husus, İsveç firmasından gelen pay yüzde 24. Ziraat Bankası'ndaki teminattaki pay yüzde 13,8. Bu da Varlık Fonu'na geçiyor ama sonuçta Varlık Fonu'nun Turkcell'deki hissesi yüzde 26. Tam bir Nasreddin Hoca fıkrası gibi... "Kedi buradaysa ciğer nerede, ciğer buradaysa kedi nerede?" öyle anlaşılıyor ki, bankada teminata alınan hisselerin sahipliği, Varlık Fonu'na geçmemiş. Nerede bunlar? Ziraat Bankası, "1 milyar 637 milyon dolarlık borç kapatıldı" diyor. Bu kredi borcu ödendiye kim, nasıl bu borcu ödedi? Bu borç ödendiye teminata alınan paylar üzerindeki rehin kalktı mı? Ziraat Bankasına borç ödendiye, bu Bankanın Genel Müdürü Turkcell Yönetim Kurulunda hala neden görev yapıyor? Yine aynı Genel Müdür'ün Türkiye Varlık Fonu Yönetim Kurulunda da bulunması acaba tesadüf mü? Bu sorulara cevap bekliyoruz.

Zombi Şirketler Yüzdürülüyor

2021'de karşı karşıya olduğumuz en önemli sorunlardan birinin; borçların ödenmesindeki güçlük ve bankalardaki varlık kalitesinin bozulması olduğunu, son birkaç basın toplantısında tekrarlıyorum. Maalesef bu konuda da veri kalitesinde ciddi sorunlarımız var. BDDK "kredi riskinde önemli artış olan" ve yakın izlemeye alınan kredi tutarının, Kasım 2020 itibarıyla 59 milyar lira olduğunu söylüyor. Ama Merkez Bankası'nın Finansal İstikrar Raporunda Eylül 2020 itibarıyla, Kasım değil Eylül 2020 itibarıyla yakın izlemedeki kredi tutarının 360 milyar lira olduğu raporlanıyor. İki kurumun rakamları arasında 6 kat fark var. Bu kadar fark neyin nesi? BDDK sorunlu kredilerin raporlamasına yönelik mevzuatı, bu yılın ortasında gevşetmişti. Yine Türk Ticaret Kanunu'nda da, "Borca batıklık durumunu" düzenleyen madde de 2023'e kadar önemli muafiyetler getirildi. Bütün bunlar zombi şirketlerin yüzdürüldüğü ve bankaların aktif kalitesi konusunda kuşku ve kaygıları artıracak bir takım gelişmeler olduğunu düşündürüyor.

AVM'ler Bankalara Geçmeye Başladı

Ekonomi yönetiminde değişen isimlere ve yabancıların taleplerine uygun olarak arttırılan faizlere rağmen, Türkiye'nin CDS'leri benzer ülkelerden halen çok yüksek. Bu CDS'ler Brezilya'da 155, Rusya'da 89, Hindistan'da 107, Endonezya'da 68. Bizde? Bizde ise hala 300 puanın üzerinde... Şimdi bu kadar fark varsa izin risk primimiz benzer ekonomiler arasında hala en yüksekse, bunun en önemli nedenlerinden biri de dışarıda Türkiye'nin bankalarındaki varlık kalitesine yönelik kuşkulardır. Nitekim sadece bir internet sitesinde satılık otel ilanlarının sayısı 1.700'ü bulmuş durumda. Yine kredi borcunu ödeyemeyen AVM'lerin bankalara geçmeye başladığı, gazetelerden öğreniyoruz.

Bankalara Stres Testi Yapılmalı

Doğru teşhis konmadan, doğru tedavi olmaz. Bankalardaki sorunun boyutunu görmek için, uluslararası standartlarda bir stres testinin yapılmasına acilen ihtiyaç var. Ancak ondan sonra bilançolardaki tahribatı ve nerelerde sıkıntı olabileceğini, buna göre stratejileri geliştirebilmek mümkün olabilir. Bunun ardından güven verecek bir ekonomik program hazırlanabilir.

Sıcak Paranın da Sıcağı Geliyor

Boş reform söylemleri bırakıp, somut bir takım adımlar atılmasının artık zamanı gelmiştir. Güven uyandıracak somut adımlar atılmadan, güçlü bir program ortaya konmadan, kaliteli, nitelikli sermayenin Türkiye'ye gelmesi çok zordur. Gelen, "tefecî faizine" gelir. Nitekim sıcak paraçılar Türkiye'ye gelmeye başladı. Ama gelen sıcak paranın da sıcağı. Bu gelen sıcak paranın yarısından fazlası SWAP olarak geliyor. Hisse senedi ve devlet tahviline gelen para ise ikisinin toplamı bundan çok daha az. Niye? Çünkü yabancı hem çok kısa vadeli geliyor kendini risk etmemek için hem de en fazla teminatın olduğunu gördüğü kanaldan geliyor. Bu bile yabancıların, "Ekonomiye güvenini" göstermesi bakımından manidar...

2023 Hedefleri Öldü, Adı Kaldı Yadigâr...

Durum ciddi, son derece ciddi... Ama Saray ve Sarayın kibirlisi somut adımlar atmak yerine, hala 2023'e mektup yazıyorlar. "2023 hedeflerini tutturacaklarını". Yani palavranın bu kadarı da artık fazla. 2023'e ulaşmamıza 2 yıldan az süre kaldı. Neydi birinci hedef? "2023'de dünyanın en büyük ilk 10 ekonomisi arasına girmek." 2021'de, en büyük 20 ekonomi arasından düşme riskiyle bu ülkeyi ilk 20 arasından düşme riskiyle karşı karşıya getirdiniz. Yabancılar 2021'de Türkiye'nin en büyük ilk 20 ekonomi liginden düşeceğini söylüyor. Şimdi bu böyleyken 2 yıl içinde Türkiye'yi en büyük 10 ekonomi arasına nasıl sokacaksınız? Bunu bir anlatın millet bekliyor. Milli geliri 702 milyar dolardan, 2023 için vadettiğiniz 2 trilyon dolara, hedefiniz oydu 2 trilyon dolar.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İki yılda nasıl çıkaracaksınız? Kişi başına gelir 8 bin dolarlara düştü. İki yılda 8 bin dolar kişi başına geliri 25 bin dolara nasıl çıkaracaksınız bunu bir millete anlatın. Şu anda yüzde 12,7 dediğiniz işsizliği, iki yılda yüzde 5'e nasıl indireceksiniz? Biz bu soruları size millet adına soruyoruz. Bunlara cevap verebilir misiniz? Hayır! 2023 hedeflerini gerçekleştireceğiz. 2023 hedefleri öldü. Adı kaldı yadigâr.

Aşılama Programı Ortada Yok

Şimdi "Söyle yalanı, bulunur inananı" diyerek gerçekleri gizlemeye çalışıyorlar. Tencereler boş, borçlar gırtlığı aştı. Milletimiz işsizlikten kırılıyor. Hayat pahalılığı mutfakları yangın yerine çevirdi. Salgın yönetilemiyor. Dünya üzerinde 50 ülke aşılama başladı. Bazı ülkelerde nüfusun aşılama kısmı yüzde 20'lere yaklaştı. Biz de hala daha bir hafta sonra başlayacak, iki hafta sonra başlayacak. Ortada doğru dürüst milletin takip edebileceği, hulus-i kalple izleyebileceği, vicdan rahatlığıyla, kimselere torpil geçilmediğini bilerek izleyebileceği bir aşılama programı yok.

Aşının Etkinliği Konusunda Rakamlar Farklı

Diğer taraftan tüm testlerden geçmiş, üçüncü faz çalışmaları tamamlanmış aşılardan Türkiye'ye gelende yok. Gelen Çin aşısı da halen incelemede... Türkiye'nin alacağı Çin aşısı için, Brezilya ve Endonezya'daki üçüncü faz çalışmaları açıklanmaya başladı. Türkiye'de kendi çalışmalarını açıklıyor. Aşının etkinliği konusunda rakamlar birbirinden çok farklı... Kaybedilen zamanla her gün can kayıplarımız artıyor. Ekonomik kayıplarımızda artıyor. Yönetim kabiliyetini yitiren bu hükümetin elinde, ülkemiz yönetilmiyor, adeta savruluyor. Ekonomi başta olmak üzere her alanda büyük sorunlar birikti. Buhan yaşıyoruz. Bu biriken sorunlar her geçen gün adeta bir çığ gibi milletimizi altına alıyor. Saray çalgılı eğlencede.

Ucube Sistem Türkiye'ye Dar Geldi

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, biz 2021'de Millet İttifakı ortaklarımızla, ülkemizi, ekonomimizi, hukuk devletini ve demokrasiyi, milletimizle birlikte yeniden ayağa kaldırmak için hazırız. Bu seçimlerin bir partiyi, bir siyasetçiyi sevip sevmemekle artık bir ilgisi kalmadı. AK Parti'ye oy veren vatandaşlarımız da dâhil, herkes artık şunu açıkça görüyor: Ülkemizin kaybedecek bir dakikası bile yok. Yeni diye getirilen, dayatılan bu ucube sistem, Türkiye'ye dar geldi, ceplerimizi boşaltıyor. Bu rejimi değiştirmemiz, yepyeni Güçlendirilmiş bir Parlamenter Demokrasiyi hep birlikte kurmamız gerekiyor. Bu temel üzerinde yeniden, çağın tüm gelişmelerini dikkate alan bir üretim ekonomisini yükseltmemiz şart. Bunun sonucunda ürettiğimiz refahı adil paylaşmamız, çevre ve ekonomik sürdürülebilirliği tesis etmemiz gerekiyor.

Yepyeni Bir Devlet Anlayışı

Biz milletimize Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılı yaklaşırken, herkesin rahat bir nefes alacağı yepyeni bir sistem, çalışanın alın terinin karşılığını alacağı, üretmek üzere yükseleceğimiz yepyeni bir ekonomik strateji, bu ülkenin hiçbir ferdiyi yalnız bırakmayan tüm vatandaşlarını kucaklayan yepyeni bir devlet anlayışını vadediyoruz. Milletimiz söylenenleri duyuyor, yapılanları görüyor. Önüne gelecek ilk sandıkta ki sabırsızlıkla bekliyor. Kendisini unutanlara notunu vermek için bekliyor.

DEVLET ÜCRETİNİN SIRTINDA

Yanlış hesapla Hazine'ye gelir

Yanlış hesaplamadan dolayı asgari ücretli 360 gün üzerinden maaş alıyor. Yılın kalan 5 günü için yapılmayan ödeme yaklaşık 472 lirayı buluyor. Doç Dr. Batı, bu yanlışlığın Hazine'nin kasasına gelir olarak yazıldığını belirtti.

Asgari ücret hesaplamasında yeni bir tartışmanın önü açılıyor. Doç. Dr. Murat Batı, yaptığı hesaplama ile kanundan kaynaklanan yanlışlık nedeniyle asgari ücretlinin yılda 5 gün eksik ücret aldığını ve bu eksiklikten dolayı Hazine'nin kasasına haksız olarak yılda yaklaşık 1 milyar liranın girdiğini ortaya çıkardı.

Batı, yaptığı hesaplamalarda Asgari Ücret Yönetmeliğini ve Sosyal Güvenlik Kanunu'nu baz aldı.

Yaptığı hesaplamayı anlatan Batı, yıllık 5 gün eksik nedeniyle asgari ücretlinin 471 lira daha az ücret aldığını belirtti.

Asgari Ücretliler 5 Gün Eksik Ücret Alıyor

Asgari Ücret Yönetmeliği Madde 4/b'de şu ifade yer aldı:

"Bu yönetmelikte işçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücreti ifade eder."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Madde hükmüne göre asgari ücret günlük ödenen bir bedel. Ancak hesaplamalarda günlük ya da aylık da değil her ay için 30 gün üzerinden hesaplanıyor. Bunun nedeni 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88'inci maddesi uyarınca her ay 30 gün olarak hesaplanmasından kaynaklanıyor. Buna göre bir gün 365 gün değil 360 gün olarak hesaplanıyor ve asgari ücretli 5 eksik ücret alıyor.

Batı, bu hesaplamadan yola çıkarak "Bakan'ın açıklamış olduğu brüt ya da net tutar aslında 30 günlük tutarı ifade ediyor. Bir yılda 365 gün olduğuna göre 5 gün boşa çıkıyor. 5 gün için 472 lira eksik ödenmiş oluyor" ifadelerini kullandı.

Eksik AGİ Hazine'ye Gelir Kaydediliyor

Asgari Geçim İndirimi'nin (AGİ) de ücretlilere eksik yattığını belirten Batı, şunları söyledi:

"Asgari ücretin yanlış hesaplanmasından dolayı asgari ücretliye yıllık net 471 TL, brüt 596,16 TL eksik ödeme yapılıyor. Bu tutarın ödenmesi durumunda aylık 7 lira SGK işçi payı ve 6,28 lira gelir vergisi daha doğar. Bu yeni brüt asgari ücret tutarı üzerinden ek AGİ tutarı aylık 3,66 lira olur. Bu yeni AGİ sonrası devlete her asgari ücretli için aylık 2 lira 6 kuruş ek gelir vergisi ödenmesi gerekir. Yanlış hesaplamının karnesi asgari ücretli için aylık yaklaşık 3,66 lira ve dolayısıyla yıllık da 44 yapar."

Gelir Vergisi Kanunu'nun "Asgari Geçim İndirimi" başlıklı 32'nci maddesinde 'yıllık brüt tutar' ifadesini kanuni dayanak olarak işaret eden Batı, "Asgari ücretli hariç toplam 20 milyon civarında çalışanı ilgilendiren bu durumun devletin kasasına olan katkısı en düşük AGİ'yi yani 44 lirayı baz alarak hesaplırsak 20 milyon çalışan üzerinden 880 milyon TL oluyor. Yani Hazine ve Maliye Bakanlığı asgari ücret tutarının yanlış anlaşılmasından kaynaklı oluşan miktarı Hazine'ye gelir kaydediyor" dedi.

DİPLOMALI ÜMİTSİZLER GERÇEĞİ

Gençliğin yeni gündemi işsizlik değil, ümitsizlik

Ülkedeki her 5 üniversite mezunundan 1'i ne çalışıyor ne de iş arıyor. Diploma için hayaller kuran, ter döken, masraf yapan yüz binlerce üniversitelinin iş bulma ümidi dahi yok. 2005'te 22 bin olan 'iş bulma ümidi kalmadığı için iş aramayan üniversite mezunu' sayısı bugün 17 ilin nüfusunu geride bırakarak 272 bine çıkmış durumda. Bu kişilerin sayısında son 1 yıldaki artış oranı yüzde 149.

İstihdam yaratma kabiliyetini kaybeden ülke, yıllarca okuyup, hayaller kuran gençlerini eve hapsediyor. Artık üniversite mezunları çalışmayacaklarını kabullenmiş halde, iş aramıyor, evde oturuyorlar. Onların sayıları her geçen gün artıyor.

2020 yılının Ekim ayı itibarıyla ülkede 2 milyon 840 bin üniversite mezunu, ne çalışıyor ne de iş arıyor. Bu mezunların 1 milyon 831 bininin yani yüzde 65'inin kadın olması ise altı ayrıca çizilmesi gereken bir başka veri. TÜİK verilerinde geriye doğru gidildiğinde her yıl sayının daha da arttığı gözleniyor. 2016 yılında işgücü dışında kalan üniversite mezunu sayısının 1 milyon 735 bin olduğu düşünülürse o günden bu yana işgücü dışındaki mezunların sayısında yüzde 64'lük bir artış olduğu ortaya çıkıyor.

Bu kişilerin bir kısmı ileri yaşlarda olduğu için emeklilik hayatını yaşıyor. Verilere göre işgücünün dışında kalan 2 milyon 840 bin üniversite mezununun 452 bini 64 yaşın üzerinde. Ancak aktif işgücü yaşı olarak kabul edilen 64 yaşın altında olup da işgücünün dışında tam 2 milyon 387 bin üniversite mezunu bulunuyor. Bu yaş grubunda yani 64 yaşın altında 10 milyon 688 bin üniversite mezunu olduğu düşünülürse tablo daha çarpıcı bir boyut kazanıyor. Yıllarca eğitim görüp, bunun için dışından tırnağından kısarak masraf yapan her 5 üniversite mezununun 1'i ne iş arıyor, ne de çalışıyor.

TÜİK'in anketler yoluyla elde ettiği verilere göre üniversite mezunları "iş olsa çalışırım" diyor. 15-64 yaş arası üniversite mezunları içinde 272 bin kişi, TÜİK'in neden iş aramıyorsunuz sorusuna "iş bulma ümidim kalmadığı için iş aramıyorum" diyor. Bu haliyle ümidini kaybettiği için iş aramayan üniversite mezunlarının sayısı 17 ilin nüfusunu geçmiş durumda. Bu sayının geçen yıl ekim ayında 109 bin olduğu düşünülürse 1 yılda iş bulma ümidi olmadığı için işgücünden ayrılan mezunlarda yüzde 149'luk rekor bir artış olduğu ortaya çıkıyor. Ümitsizlerin durumu bu. Diğer gerekçelerle iş aramayan ancak iş olsa çalışırım diyenler ise 436 bin kişiye dayanmış durumda. Geçen yıl ekim ayında bu sayı 209 bini. Burada da yüzde 100'ün üzerinde bir artış söz konusu.

Üniversiteli Kadınlar Evde Oturuyor

Daha önce hiçbir iş deneyimi olmayan 364 bin üniversite mezunu, şu anda ne çalışıyor ne de iş arıyor. Bunların 276 bini, yani yüzde 75'i kadın.

İş Aramaya Viyana'da Devam Edeceğim

Selin Temiz, Türkiye ekonomisinin yönetemeyenler yüzünden işgücünün dışına itilmiş 2,3 milyon üniversiteliden yalnızca biri. Kendisi 26 yaşında. Ege Üniversitesi Gazetecilik Bölümü mezunu. Okulunu bitirdikten sonra bir süre geçici işlerde çalışan Selin, çalışma şartlarındaki insani olmayan uygulamalar ve düşük ücretler nedeniyle başka işler aramaya koyulmuş. Bu sırada 2018'de patlak veren ekonomik buhran Selin'in iş arama yolculuğuna darbe vurmuş. Bu arada 2020 Ekim ayında istihdam edilen kişi sayısının (27 milyon 447 bin) 2018 Ekim ayında istihdam edilen kişi sayısından (28 milyon 870 bin) yaklaşık 1 milyon daha az olduğunu ekleyelim. Yani 2018'de başlayan kriz uzatmalı biçimde devam ediyor. Krizin uzaması ise Selin'in ümidini kırmış. Geçinmek için sosyal çevresinden ve serbest geçici işlerden faydalanan Selin yaklaşık 1 yıldır iş aramıyor. Peki ne yapıyor, nasıl geçiniyor? Bu soruyu sorunca "Erkek arkadaşım 8 ay önce Viyana'da bir yazılım firmasında iş buldu. Biz de evlendik, Türkiye'de iş bulma ümidim kalmadı. Bılsam dahi çalışma şartları insani değil. Mobbingin ne olduğu bile bilinmiyor. Biz de yeni kurduğumuz ailemizle Viyana'ya göç ediyoruz" cevabını aldık. Selin Türkiye'de bıraktığı iş arama sürecine Viyana'da devam edecek. Hepimizin etrafında sayısız örneğini gördüğümüz üniversite mezunu işsizler, Selin'in de çevresinde var. Selin'in geçmişteki ev arkadaşlarından kimi KPSS'ye çalışmış, yüksek puan almasına rağmen sonuç alamamış, kimi ise eğitimine hala devam ediyor. Zira işsiz kalacağını bilen genç mezunlar işsiz kaldıkları süreci yüksek lisans ve doktora yaparak değerlendirmeye çalışıyor.

Ümitsiz Mezunlar 17 İlin Nüfusundan Kalabalık

TÜİK tahminine göre ekim ayında 1 milyon 511 bin kişi iş bulma ümidi olmadığı için iş aramadığını söylüyor. Bunların 272 binini üniversite mezunu. Bunlar aynı zamanda bugüne dek ölçümlenen en yüksek sayılar. Artık iş bulma ümidi kalmadığı için iş dahi aramayan üniversite mezunları 17 ilin nüfusundan daha kalabalık.

Ümidi olmadığı için iş aramayan üniversite mezunları: 272 bin

◆ Yalova: 271 bin	◆ Bilecik: 219 bin	◆ Gümüşhane: 164 bin
◆ Burdur: 271 bin	◆ Sinop: 218 bin	◆ Kilis: 142 bin
◆ Karaman: 253 bin	◆ Iğdır: 199 bin	◆ Ardahan: 97 bin
◆ Karabük: 248 bin	◆ Bartın: 198 bin	◆ Bayburt: 85 bin
◆ Kırşehir: 243 bin	◆ Çankırı: 196 bin	◆ Tunceli: 84 bin
◆ Erzincan: 234 bin	◆ Artvin: 171 bin	

15 Yıllık Değişim, Buz Gibi Gerçekler

Veriler geçmişle kıyaslandığında ise Türkiye'nin giderek kötüye giden sosyoekonomik gerçekleri su yüzüne çıkıyor. Bundan 15 yıl önce üniversite mezunu olanların hemen hepsi iş bulabiliyor, mezun olanların işgücünün dışında olması beklenmiyordu. Bugün ise 64 yaşın altında 272 bin üniversite mezunu iş bulma ümidi olmadığı için iş aramıyor. Bu sayı 16 yıl önce 2005 yılının ekim ayında sadece 22 bindi. Aradan geçen zaman içinde ümitsiz üniversitelilerin sayısı 12 katına çıkmış durumda. İşgücüne katılmama nedenlerine göre 15 yıllık değişim ise tablodaki gibi;

	2005	2020
İş aramıyorum ama iş olsa çalışırım		
■ Çünkü iş bulma ümidim yok	22 bin	272 bin
■ Diğer nedenler	85 bin	436 bin
Mevsimlik çalışıyorum, iş aramıyorum	0	14 bin
Ev işleriyle meşgulüm	155 bin	476 bin
Eğitimime devam ediyorum	60 bin	214 bin
Emekliyim ve iş aramıyorum	392 bin	434 bin
Engelliyim, çalışacak durumda değilim	14 bin	43 bin
Ailevi, kişisel nedenlerle iş aramıyorum	41 bin	375 bin

GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK YÜZDE 27 OLDU

DİSK-Ar, işten çıkarma yasağı ve TÜİK hesaplama metodu nedeniyle dar işsizlik verilerinin gerçek durumu yansıtmadığını ifade etti. Yapılan açıklamada, geniş tanımlı işsizliğin yüzde 27 olduğu belirtilirken, geniş tanımlı işsiz sayısının 2 milyon 379 bin artarak 9 milyon 681 bine yükseldiği kaydedildi.

DİSK-AR: Geniş tanımlı işsizlik yüzde 27 oldu

DİSK Araştırma Merkezi (DİSK-AR), geniş tanımlı işsizliğin yüzde 27, geniş tanımlı işsiz sayısının ise 9 milyon 681 bin olduğunu belirtti.

DİSK-AR'dan yapılan açıklamada, "TÜİK Ekim 2020 Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarını açıkladı. TÜİK'e göre dar tanımlı işsiz sayısı 2020 yılı Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 391 bin kişi azalarak 4 milyon 5 bin kişi oldu. Dar işsizlik oranı 0,7 puanlık azalış ile %12,7 seviyesinde gerçekleşti" denildi.

"Ancak işten çıkarma yasağı ve TÜİK hesaplama metodu nedeniyle dar işsizlik verileri gerçek durumu yansıtmıyor" ifadelerine yer verilen açıklamada, TÜİK'in dar tanımlı işsizlik hesaplamasının salgın döneminde iş kaybı yaşayanları yansıtmadığı vurgulandı.

DİSK-AR'ın açıklamasında şunlar kaydedildi:

>> "DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinin ayrıntılarına dayanarak hesaplanan geniş tanımlı işsizlik yüzde 27 olurken, geniş tanımlı işsiz sayısı 2 milyon 379 bin artarak 9 milyon 681 bine yükseldi.

>> İş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı 2 milyon 175 binden 4 milyon 348 bine yükseldi.

>> Ümidini kaybeden işsizlerin sayısı 668 binden 1 milyon 511 bine yükseldi.

>> Zamana bağlı eksik istihdam (normal çalışma süresinden daha az çalışanlar) 351 binden 1 milyon 246 bine yükseldi. Bu yükselişin temel nedeni salgındır.)

>> TÜİK'e göre işgücü 2020 yılı Ekim döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 288 bin kişi azalarak 31 milyon 452 bin kişiye geriledi. İşgücüne katılma oranı ise 3,0 puanlık azalış ile %50'ye düştü.

>> İşgücüne dahil olmayanlar ise 29 milyon 96 binden 31 milyon 483 bine yükseldi. 2 milyon 467 bin kişi işgücü piyasasının dışına çıktı.

>> İstihdam edilenlerin sayısı 2020 Ekim döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 896 bin kişi azalarak 27 milyon 447 bin kişiye, istihdam oranı ise 2,3 puanlık azalış ile %43,6'ya düştü."

İŞSİZLİK VERİLERİNDEKİ ÇIĞLIK DUYULMUYOR

Sadece ekim ayında günde ortalama 8 bin 600 kişi işinden oldu, 3 bin 600 kişi iş arama ümidini kaybetti. Ümitsiz işsizlerin sayısı 1,5 milyonun üzerine ilk kez çıktı. "İş aramıyorum ama iş olsa çalışırım" diyenlere sadece 1 ayda 103 bin kişi eklendi. Bu kişilerin 87 bini ise kadın.

Haber ajansları yıllardır alışlageldiği gibi işsizlik oranına odaklanıyor ve arka planda kalan verilerin üzerinde durulmuyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ekim ayına ilişkin işgücü göstergelerini yayımladı. Verilere göre işsizlik eylül ayı ile aynı gerçekleşerek yüzde 12,7 olarak kaydedildi. Geçen yılın ekim ayında yüzde 13,4 olan işsizlik oranı böylece bir yılda 0,7 puan geriledi. İş arayıp bulamayan işsiz sayısı ise 4 milyon 5 bin kişi olarak tahmin edildi.

Ancak sadece bu sayılar işsizlik gerçeğini gizliyor. Türkiye'de ekonomik kriz artık sosyolojik bir boyut kazanmış durumda. İşsizlik azalmıyor, TÜİK'in işsizlik tanımına giren kişi sayısı azalıyor. Buna karşın yine TÜİK verilerinde arka planda kalan ve görülmeyen veriler işsizlik gerçeğini teşhir ediyor. Ekim ayı işgücü göstergelerine mercek tutarak ülkenin kanayan yarası işsizliği derledik.

İstihdam Azalıyor

TÜİK'in işgücü göstergelerinde en çarpıcı sonuç aynı anda hem işsiz sayısının hem de istihdamın azalması. Verilere göre eylül ayında 27 milyon 707 bin olan istihdamdaki kişi sayısı, ekim ayında 27 milyon 447 bine geriledi. Sadece 1 ayda en az 260 bin kişi işini kaybetti. Bir başka ifade ile günde ortalama 8 bin 600 kişi işinden oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

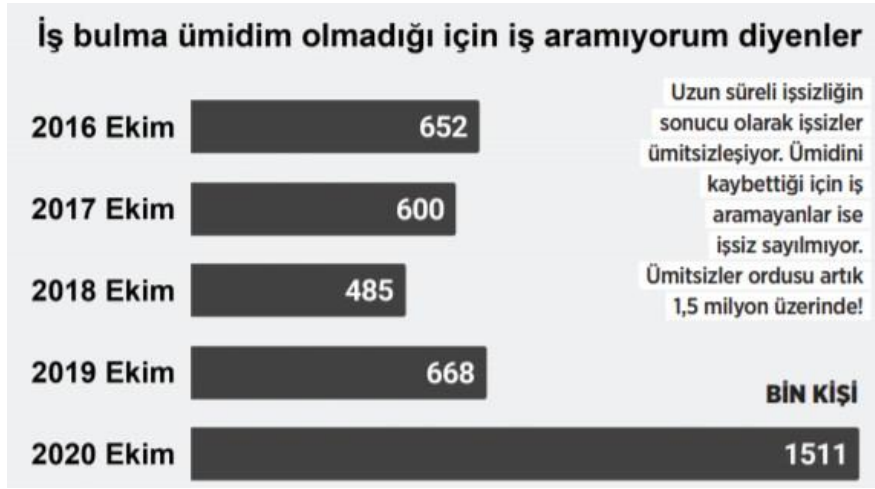
Peki işini kaybedenler iş aramıyor mu? Sosyal kriz burada da kendisini gösteriyor. Verilere göre 4 milyon 5 bin iş arayan işsiz 1 milyon 102 bini yani yaklaşık olarak 4 işsizden 1'i 1 yıldan uzun süredir iş arıyor. Bu duruma bir de pandeminin yarattığı ekonomik tahribat ve hükümetin güven vermeyen ekonomi politikaları da eklenince bu kişiler bir süre sonra iş aramayı bırakıyor. Peki bu durumu nasıl gözlüyoruz?

TÜİK Verilerinin 'Gör' Dediği

TÜİK'in yayımladığı işgücü göstergelerinde ajansların çok bahsetmediği bir veri var ki, işsizliğin nasıl azaldığını gözler önüne seriyor. O da işgücünün dışında kalanlar...

Verilere göre ekim ayı itibarıyla "İş bulma ümidim olmadığı için iş aramıyorum" diyenlerin sayısının 1 milyon 511 bin kişi olduğu tahmin ediliyor. Bu kişiler ölçüm tarihi boyunca daha yüksek bir sayıya hiç ulaşmamıştı. Pandemi boyunca her ay rekor üstüne rekor kırdı. 2019'un aynı ayında 668 bin olan ve "ümitsiz işsizler" olarak nitelenen bu kişilerin sayısı 1 yılda yüzde 126 oranında arttı. Eylül ayında 1 milyon 402 bin olan ümitsiz işsizlere sadece 1 ayda 109 bin kişi eklendi. Bu da günde ortalama 3 bin 600 kişinin iş bulma ümidini kaybettiği anlamına geliyor.

Toparlayacak olursak, son 1 ay içinde günde ortalama 8 bin 600 kişi işinden olurken, 3 bin 600 kişi iş arama ümidini kaybetti. Peki ümidini kaybetmeyip de iş aramaktan vazgeçenler oldu mu?

Kadınların Ekonomik Çılgılığı

Burada da işini kimin kaybettiği sorusu gündeme geliyor. İstihdamın 260 bin azaldığı bir ayda bu azalma verilere göre daha çok ücretsiz ev işçilerinden kaynaklanıyor. Bir ayda bu kişilerin sayısı 242 bin azalmış durumda. Peki kim bunlar? Ücretsiz aile işçileri genellikle toprak sahibi veya esnaf bir ailede, ücretsiz biçimde çalışan eş veya çocuklardan oluşuyor. Tahmin edileceği üzere bu kişilerin hemen hepsi kadın. Peki sadece bir ayda istihdamdan çıkan bu kadar insan ne yapıyor? Burada da TÜİK'in bir başka sınıflandırması devreye giriyor.

TÜİK'e göre bir kişi iş aramamakla beraber çalışmaya hazır olabilir. Bu kişiler ya ümidini kaybettiği için iş aramıyordu ya da ev işleriyle meşgul olma, eğitimde olma gibi diğer gerekçeleri vardır. Ancak her ne olursa olsun bu kişiler TÜİK anketine "iş olsa çalışırım" cevabını veriyorlar. İşte bu diğer gerekçelerle "iş aramıyorum ama iş olsa çalışırım" diyenlerin sayısı bir ayda 103 bin kişi artarak 2 milyon 837 bine ulaştı. Bu 103 bin kişinin 87 bini kadın.

Peki bu sene 2 milyon 837 bin olan diğer gerekçelerle iş aramayan ama çalışmaya hazır olanların sayısı geçen yıl kaçtı? 1 milyon 507 bin. Yani 1 yıl içinde bu kişilerin sayısı yüzde 88 oranında artmış durumda.

DİSK-AR Gerçeği Gösteriyor

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR) her ay TÜİK'in işsizlik verilerini açıkladığı gün, yine TÜİK verilerinden yola çıkarak gerçek işsizliği açıklıyor. DİSK-AR bunu yaparken Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) standartlarını gözetiyor ve geniş işsizliği bu şekilde hesaplıyor. DİSK-AR'ın verilerinde öne çıkanlar ise şu şekilde:

- ◆ Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı: 9,7 Milyon
- ◆ Geniş Tanımlı İşsizlik Oranı: Yüzde 27
- ◆ İstihdamdaki 1 Yıllık Azalma: 896 Bin Kişi
- ◆ İş Başında Olanların Sayısındaki Azalma: 1 Milyon 833 Bin

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

◆ Kadın İşgücü Yüzde 8, Kadın İstihdamı Yüzde 6,3 Azaldı.

İŞSİZİN DAHI İŞSİZ SAYILMADIĞI ÜLKE TÜRKİYE

TÜİK'e göre işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 391 bin kişi azalarak 4 milyon 5 bin kişi oldu. Ama aynı TÜİK'e göre son bir yılda istihdamda 896 bin kişi azaldı.

Yani her ay olduğu gibi yine TÜİK'in kılı kırk yaratan işsizlik hesabına şahit olmuş oluyoruz. Hem istihdamı düşürüp hem işsizliğin azaldığını söyleyen, iş bulma ümidi olmayan ve iş aramaktan vazgeçenleri işsiz saymayan TÜİK'e göre ülkede işsizlik diye bir problem yok.

İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olan ve İş Bulma Ümidi Olmayan 4 Milyon 348 Bin İşsiz Var.

TÜİK her ne kadar verileri ayarlama enstitüsüne dönüşerek gerçek işsizliği gölgelemeye çalışsa da, gerçek işsizliğin acı boyutu her gün daha çarpıcı hale geliyor.

Son bir yılda iş aramayıp çalışmaya hazır olan veya diğer nedenlerle çalışmayan ve iş bulma ümidi olmayanların sayısı 4 milyon 348 bine çıkmış oluyor. İşsiz olan, iş arayan ama iş bulmaktan ümidini kesmiş 4 milyon 348 bin kişi TÜİK tarafından işsiz sayılmıyor. İşsizi dahi işsiz saymayan TÜİK'in manipülasyonları ülkedeki işsizliğin acı gerçeğini ne yazık ki gizleyemiyor.

4 Milyon 5 Bin değil 10 milyon 513 bin gerçek işsizlik var

İşsiz Türü	Ekim 2019	Ekim 2020	Fark
1) Dar Tanımlı İşsiz (Tüik Açıklaması)	4 Milyon 696 Bin	4 Milyon 5 Bin	-391 Bin
2) İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar (A Ve B)	2 Milyon 175 Bin	4 Milyon 348 Bin	+ 2 Milyon 173 Bin
A) Ümitsiz İşsizler	668 Bin	1 Milyon 511 Bin	+ 843 Bin
B) Diğer Nedenler	1 Milyon 507 Bin	2 Milyon 837 Bin	+ 1 Milyon 330 Bin
3) Zamana Bağlı Eksik İstihdam	351 Bin	1 Milyon 246 Bin	+ 895 Bin
4) Yetersiz İstihdam	749 Bin	832 Bin	+83 Bin
5) Mevsimlik Çalışanları	80 Bin	82 Bin	+2 Bin
Toplam	8 Milyon 51 Bin	10 Milyon 513 Bin	+ 2 Milyon 462 Bin

TÜİK 2020 Ekim Ayı İş Gücü İstatistikleri

TÜİK'e göre işsiz sayılabilmek için son 4 hafta içinde iş aramış olmak ve 15 gün içerisinde iş başı yapmış olmak gerekiyor. Yani daha önce 1 yıl boyunca iş aramış ama iş bulamamış, iş aramayı bırakmış işsiz TÜİK'e göre işsiz sayılmıyor.

Sezonluk çalışma ve daha sonra işsiz kalan mevsimlik çalışanlar, eksik ve yetersiz istihdam edilenler TÜİK'e göre işsiz sayılmıyor.

Uluslararası kuruluşların alternatif geniş tanımlı işsizlik hesaplamasında tüm dünya da gerçek anlamda işsiz olarak değerlendirilen bu kişiler, TÜİK'in hesaplamalarında yer alsalar dahi işsiz olarak sayılmıyorlar.

TÜİK'in açıklamış olduğu işsizlik oranının dışında son bir yılda geniş tanımlı işsizlik 2 milyon 462 bin kişi artarak 10 milyon 513 bin kişiye ulaşmıştır.

TÜİK GARİPLİKLERİ!

TÜİK işsizlik verilerini açıkladı: Hem istihdam daraldı, hem de işsizlik azaldı!

TÜİK'in açıkladığı verilere göre, Türkiye'de işsizlik oranı ekim döneminde yüzde 12,7 oldu. TÜİK'in açıkladığı işsizlik oranı, bir önceki döneme göre 0,7 puan düşüş yaşadı. Açıklamaya göre istihdam, geçen yılın aynı dönemine karşılık bu yıl yaklaşık 900 bin kişi daraldı.

TÜİK'in açıkladığı işsizlik oranı ekim döneminde yüzde 12,7 olarak gerçekleşti. Yıllık bazda yüzde 0,7 puan düşüş yaşandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TÜİK'in açıkladığı verilere göre; Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2020 yılı Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 391 bin kişi azalarak 4 milyon 5 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,7 puanlık azalış ile yüzde 12,7 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,9 puanlık azalış ile yüzde 14,8 oldu.

İstihdam Oranı Yüzde 43,6

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Ekim döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 896 bin kişi azalarak 27 milyon 447 bin kişi, istihdam oranı ise 2,3 puanlık azalış ile yüzde 43,6 oldu.

Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 242 bin, sanayi sektöründe 82 bin, hizmet sektöründe 684 bin kişi azalırken inşaat sektöründe ise 110 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin yüzde 17,6'sı tarım, yüzde 20,3'ü sanayi, yüzde 6,4'ü inşaat, yüzde 55,7'si ise hizmet sektöründe yer aldı.

İşgücüne Katılma Oranı Yüzde 50

İşgücü 2020 yılı Ekim döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 288 bin kişi azalarak 31 milyon 452 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 3,0 puanlık azalış ile yüzde 50,0 olarak gerçekleşti.

Kayıt Dışı Çalışanların Oranı Yüzde 31 Oldu

Ekim 2020 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların toplam çalışanlar içindeki payını gösteren kayıt dışı çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,9 puan azalarak yüzde 31,0 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,6 puan azalarak yüzde 19,9 oldu.

15-64 Yaş Grubunda İşsizlik Oranı Yüzde 13

15-64 yaş grubunda işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,7 puanlık azalışla yüzde 13,0, tarım dışı işsizlik oranı ise 0,9 puanlık azalışla yüzde 14,9 oldu. Bu yaş grubunda istihdam oranı 2,0 puanlık azalışla yüzde 48,5, işgücüne katılma oranı ise 2,9 puanlık azalışla yüzde 55,7 oldu.

Genç Nüfusta İşsizlik Oranı Yüzde 24,9

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,4 puanlık azalışla yüzde 24,9, istihdam oranı ise 2,2 puan azalarak yüzde 30,6 oldu. Aynı dönemde işgücüne katılma oranı 3,0 puanlık azalışla yüzde 40,8 seviyesinde gerçekleşti. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,6 puanlık artışla yüzde 27,6 seviyesinde gerçekleşti.

GÜVENCESİZ SOKAK EMEKÇİLERİ TÜKENMİŞ DURUMDA

Her gün ortalama 273, son bir yılda 100 bin esnafımız iflas ederek kepenk kapattı. 310 gündür kepenk kapatan esnafa icra memuru gönderiyorlar

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, CHP Genel Merkezinde, salgın döneminde açlığa terk edilen sokak esnafı, aylardır kapalı olan kafe, restoran, bar çalışanları ve müzisyenlerle birlikte ortak bir basın açıklaması yaptı. Esnaf ve çalışanların yaşadıkları sorunları dile getirdikleri

Salgının 310'ncü Gününde Esnaf Perişan

Ağbaba basın açıklamasında; "Bugün salgının 310. Günündeyiz. 310 gündür tedbirlerle faaliyeti kısıtlanan, iş yeri kapatılan, salgın nedeniyle iş yapamayan 2.2 milyon esnafımız için çabaladık, onların seslerini duyurmaya çalıştık. CHP olarak esnafımızın kapalı olduğu süre içerisinde "SGK, BAĞ-KUR prim borçları devlet tarafından ödensin" dedik. Birikmiş kira ve faturaları devlet tarafından karşılansın dedik. Esnafımıza yönelik "icra işlemleri durdurulmalıdır" dedik. "Sicil affı çıkarılsın" dedik ve "Esnafımızın kullandığı krediler, faizsiz ve ödeme gücüne göre taksitlendirilsin" dedik. Peki AKP ne yaptı? En küçük esnafın dahi pandemi sürecinde toplam kaybı 50 bin TL'yi aşmışken 310 gündür kepenk kapatan, iş yapamayan esnafa, iktidar üç ay süre boyunca günlük 33 TL, yani aylık 1000 TL para lütfetti. Faturasını ödeyemeyen esnafa icra memurları gönderdi. Kredi borcunu ödeyemeyen esnafın borcunu yine faiz bindirerek erteledi" dedi.

İflas Eden Esnaf Sayısı 100 Bine Ulaştı

"Esnaf ve Sicil Gazetesi verilerine göre bu yıl meslekten ve sicilden terkinde yaparak kepenk indiren, yani iflas eden esnaf sayısı 100 bine ulaştı" diyen Ağbaba, "Yani son bir yılda her gün ortalama 273 esnafımız kepenk indirmek zorunda kaldı, 100 bin aile işsiz ve gelirsiz kaldı. İktidardan ne bir Allah'ın kulu esnafın, çalışanların sorunlarını dinledi, ne etkili bir çözüm üretti, ne de bu insanların aileleriyle hayatlarını devam ettirebileceği bir yardım verdi..."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bugün, güvencesi olmayan, evde kal denilip açlığa terk edilen hepimizin her gün iç içe olduğu ama görmediğimiz, günlük kazanıp günlük geçinen önemli bir kesimin sorunu gündeme getirmek için buradayız” ifadelerini kullandı.

İktidardan Bir Allah'ın Kulu Esnafın Sorunlarını Dinlemedi

Türkiye’de soksak esnafının çok ciddi sorunları olduğunu kaydeden CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, “500 Bin pazarcı,500 bin kâğıt toplayıcı,30 bin simitçi,10 bin çiçekçi,1 milyon el işçisi, 1 milyon ev temizlikçisi ve gündelikçi, toplamda 6 milyonu bulan sokak esnafı var ama Saray’da bu insanların sesini duyan tek bir kişi yok. Ülkemize toplam 6 milyon istihdam sağlayan, ekonomiye günlük bir milyar; yıllık 200 milyar TL katkıda bulunan sokak ekonomisi koronayla birlikte tükenmiş durumda. Türkiye’de Covid-19’un görüldüğü günden bu yana tam 310 gün geçti. Devlet sokak çalışanlarına tek bir delikli kuruş vermedi. İktidardan ne bir Allah’ın kulu esnafın, çalışanların sorunlarını dinledi, ne etkili bir çözüm üretildi, ne de bu insanların hayatlarını devam ettirebileceği bir yardım verildi” dedi.

5 Maskeyi Dağıtamayan İktidar, Sokakta Atık Toplayıcısına ‘Maskesi Yok’ Diye Ceza Kesiyor

Ağbaba, “Milyonlarca insan bu sektörlerden ekme kazanıyor, milyonlarca seyyar satıcı sokaktan ekmeğini çıkarıyor. İktidardan tek bir kişi, bu insanların seslerini duymuyor. Bu insanların artık dayanacak gücü kalmadı. Bu insanların çoğu zaten kayıt dışı ve güvencesiz çalışıyor. Gününbirlik yevmiyelerle çalışıyor. Sigortası yok. Bunlar yetmezmiş gibi 5 maskeyi dağıtamayan iktidar, sokakta atık toplayıcısına maskesi yok diye ceza kesiyor, atık toplayıcısı “maske alacak param yok” diyor.” ifadelerini kullandı.

Dışarıda Virüsten Ölmeyeceksen, Evde Açlıktan Öl

Ağbaba konuşmasının devamında; “Maske alacak parası olmayan bu insanlara “evde kal” demek, “Dışarıda virüsten ölmeyeceksen, evde açlıktan öl” demektir. Türk-İş’in rakamlarına göre açlık sınırı 2 bin 592 TL, yoksulluk sınırı 8 bin 436 TL oldu. Dört kişilik bir ailenin temel ihtiyaçlar için yapılması gereken toplam harcama sadece bir yılda 1.392 TL arttı. Marketteki peynire alarm takılan ülkemizde, gününbirlik çalışan bu insanlar; Kira masrafından temel gıda ihtiyacına kadar bu insanlar ne yiyecek ne içecek? Yüzde 12 zam gelen elektrik faturasını nasıl ödeyecek? Nasıl ısınacak, çocuğunun okul masrafını nasıl karşılayacak? İktidardan hiç kimse bu soruların yanıtını vermiyor, veremiyor! İktidardan hiç kimse seyyar satıcısının, sokak çalışanının, esnafın sesini duymuyor” dedi.

Akla, Vicdana Sığar mı?

Kafeler, lokantalar, kahvehaneler 54 gündür kapalı olduğunu barların ise 298 gün önce kepenk kapattığını kaydeden “Türkiye’de buralarda çalışan yaklaşık 2 milyona işçimiz işsiz ve gelirsiz kaldı. “Ya tedbirler alınsın, mekanlar açılsın .Ya da bize insanca yaşayabilecek bir yardım yapılsın” diyorlar. Saray’dan bir kişi, bu kadar kafe çalışanı, bu kadar müzisyen salgında ne yaptı, nasıl geçindi diye hiç düşündü mü? Burada çalışanların da sigortaları yok, Kısa çalışma ödeneği de alamıyorlar. Müzisyenler için barları kapattık, düğünler zaten yasak, özel etkinlikler, hafta sonu sokağa çıkmak yasak.. AKP’ye düğün miting serbest ama müzik yayınları yasak. Hiç kimse yasağa karşı değil ama anlık kararlarla bu kadar insana tek bir kuruş para vermeden eve kapatmak akla, vicdana sığar mı diye hiç düşündüler mi? Özellikle eğlence sektöründe, barda çalışan yüz binlerce insanın, müzisyenin 298 gündür ne yiyip ne içtiğini bilen yok. İş yerlerini kapatınca bu kadar insanın ekmeğini kazanacağı başka bir yer yok” dedi.

Salgın Başladıktan Sonra Yüze Yakın Müzisyen İntihar Etti

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ağbaba, “Müzik-Sen’in verilerine göre salgın başladığından bu yana intihar eden müzisyenlerin sayısı yüze yaklaştı. Ekme teknesi müzik aletlerini satarak evini geçindirmeye çalışan müzisyenler var. Pandemi sonrası ne yapacaklarını bilmiyorlar.2 milyon esnafın beşte birine sadece üç ay boyunca günlük 33, aylık 1000 lira verdikleri desteği yere göğe sığdıramayanları, marketlere, pazara, sokağa çıkmaya davet ediyoruz. Biz, CHP olarak, halk sağlığını ve hayat pahalılığını ülkemizin en önemli gündemi olarak görüyoruz. Milyonlarca insanı doğrudan açlığa mahkûm eden anlayışa da sessiz kalmadık, kalmayacağız!” ifadelerini kullandı.

ERDOĞAN’IN MAAŞI KATLANDI ASGARİ ÜCRETİNİN GELİRİ ERİDİ

Avrupa ülkelerinde cumhurbaşkanı ve başbakan maaşı ile asgari ücretlinin gelirinin karşılaştırıldığı araştırmada en fazla uçurumun Türkiye’de olduğu görüldü. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın yıllık maaşı ile asgari ücret arasındaki fark 2017’de 25 kat iken bugün 31 kata çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı'ndan Kadriye Gül Yücel'in "Asgari Ücretin Belirlenmesi ve Vergilendirilmesi: Adalet Bağlamında Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme" başlığıyla yayımladığı doktora tezi çarpıcı sonuçlar ortaya çıkardı.

Yücel araştırmasında Avrupa'daki 22 ülkedeki cumhurbaşkanı ve başbakan maaşı ile asgari ücretlinin gelirini karşılaştırdı. 2017 verilerinin baz alındığı çalışmada en fazla uçurumun Türkiye'de olduğu görüldü. 2017'de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın maaşı yıllık 133 bin 763,4 Avro iken, asgari ücretlininki 5 bin 314, 68 Avro'ydü. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın maaşı asgari ücretin 25,17 katıydı.

Bu yılki asgari ücret 2 bin 825 liraya, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın maaşı ise 88 bin liraya çıktı. Erdoğan'ın maaşı asgari ücretin tam 31 katı oldu. 2017 verileriyle kıyaslandığında Erdoğan'ın maaşı ile asgari ücretlininki arasındaki fark 5,83 kat arttı.

Demokrasiyle de Bağlantılı

Araştırmada asgari ücretin belirlenme sürecinin ülkedeki demokrasi düzeyi ile bağlantısı da şöyle anlatıldı:

"Ülkelerin demokrasi endeksinin belirlenmesinde ücret ve asgari ücretler doğrudan belirleyici bir gösterge olmamakla birlikte, görece demokratik toplumlarda ücret düzeylerinin belirlenme yönteminin demokratik bir süreçte gerçekleştiği gözlenmektedir. 2018 Demokrasi Endeksi'ne göre 167 ülke içerisinde Türkiye'nin sıralaması önceki yıla göre 10 basamak gerileyerek 110. sırada yer almaktadır."

Ayrıca asgari ücret ile hukukun üstünlüğü arasında da doğrudan ilişki kurulan çalışmada, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ne göre Türkiye'nin 126 ülke arasında 106. sırada yer aldığı belirtilerek, "Son beş yıldır Türkiye'nin sıralamasının dramatik biçimde gerilediği göze çarpmaktadır; 2014 yılında 59. sırada; 2015 yılında 80. sırada, 2016'da 99. sırada ve 2017 yılında 101. sırada yer almıştır" denildi.

Yücel'in akademik araştırmasından tespitler şöyle:

- ◆ 1 Avro'nun 6,32 TL olduğu 19 Eylül 2019 yılında Türkiye'deki asgari ücretli bekar bir çalışanın yıllık net kazancı 30 ülke arasında 27'inci sırada yer aldı. Türkiye'deki bekar çalışan bir yılda 3 bin 837 Avro kazanabilirken, listenin başındaki Danimarka'daki asgari ücretli genç çalışan 27 bin 341 Avro kazanabiliyor.
- ◆ Avrupa İstatistik Ofisi verilerine göre 24 Avrupa ülkesi arasında en çok gelir adaletsizliğinin yaşandığı ülke Türkiye oldu. En yoksul ve en zenginin gelirleri arasındaki uçurumun yaşandığı ülke de Türkiye. Ülkede en zengin yüzde 10'luk dilim, en yoksul yüzde 10'luk dilimin 7,8 katı gelir elde ediyor.
- ◆ Avrupa Birliği'nde ücretli çalışan kesim, milli gelirden giderek daha az oranda pay almaya başladı. 28 ülke içinde ülkesindeki gayri safi yurtiçi hasıladan en az gelir alan emekçiler Türkiye'de yaşıyor. Danimarka, Finlandiya, Almanya, Avusturya gibi asgari ücret düzeylerinin yüksek olduğu gelişmiş ülkelerde emek gelirlerinin hasıla içindeki payı yüzde 50 ila 60 arasında değişirken, Türkiye'de bu oran yüzde 36,2 düzeyinde.
- ◆ Türkiye'de asgari ücretin kişi başına düşen milli gelire oranı 2010 yılında yüzde 59,55'ken, bu oran 2018'de yüzde 39,93'ye indi.

ERDOĞAN MAAŞINI KATLADI, ASGARI ÜCRETİ GELİRİNİ KAYBETTİ

Ankara Üniversitesi'nde yapılan çalışmaya göre, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 133 bin 763 Euro'luk yıllık maaşı ile asgari ücret arasındaki fark 2017 yılında 25 kattı, şimdi bu fark 31 kata çıktı. Asgari ücretli 2017 yılında 5 bin 314 Euro kazanıyordu, kazancı 2019 yılında 3 bin 837 Euro'ya düştü.

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye (Kamu Ekonomisi) Anabilim Dalı'ndan Kadriye Gül Yücel'in "Asgari Ücretin Belirlenmesi ve Vergilendirilmesi: Adalet Bağlamında Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme" başlığıyla yayımladığı doktora tezinde Türkiye'deki asgari ücretin diğer ülkelere oranla ne kadar düşük olduğunu ortaya koydu.

Yücel araştırmasında Avrupa'daki 22 ülkedeki cumhurbaşkanı ve başbakan maaşı ile asgari ücretlinin gelirini karşılaştırdı. 2017 verilerinin baz alındığı çalışmada en fazla uçurumun Türkiye'de olduğu görüldü. 2017 yılında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın maaşı toplamda 133 bin 763, 4 Euro'ya, asgari ücretlininki 5 bin 314, 68 Euro'ydü. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın maaşı asgari ücretin 25,17 katıydı.

Bu yılki asgari ücret ise 2 bin 825 lira 90 kuruş, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın maaşı 88 bin lira. Erdoğan'ın maaşı asgari ücretin 31 katı. 2017 verileriyle kıyaslandığında Erdoğan ile asgari ücretli arasındaki fark 5,83 kat arttı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Asgari Ücret Demokrasiyle Bağlantılı

Araştırmadan asgari ücretin belirlenmesinde ülkedeki demokrasinin doğrudan bağlantılı olduğu şu şekilde ifade edildi:

“Ülkelerin demokrasi endeksinin belirlenmesinde ücret ve asgari ücretler doğrudan belirleyici bir göstere olmamakla birlikte, görece demokratik toplumlarda ücret düzeylerinin belirlenme yönteminin demokratik bir süreçte gerçekleştiği gözlenmektedir” diye açıklanıyor. Türkiye’deki demokrasinin gerilediği 2018 Demokrasi Endeksi ile anlatılarak, “167 ülke içerisinde Türkiye’nin sıralaması ise önceki yıla göre 10 basamak gerileyerek 110. sırada yer almaktadır.”

Hukukun Üstünlüğü Asgari Ücreti Etkiliyor

Asgari ücret ile hukukun üstünlüğü arasında da doğrudan ilişki kurulan araştırmada, Hukukun Üstünlüğü Endeksi’ne göre Türkiye’nin 126 ülke arasında 106 sırada yer aldığı belirtilerek, “Son beş yıldır Türkiye’nin sıralamasının dramatik biçimde gerilediği göze çarpmaktadır; 2014 yılında 59. sırada; 2015 yılında 80. sırada, 2016’da 99. sırada ve 2017 yılında 101.sırada yer almıştır” denildi.

2019 Yılında Asgari Ücretli İşçi 3 Bin 837 Euro Kazanıyordu

Yücel’in akademik araştırmasından tespitler şöyle:

-1 Euro’nun 6,32 TL olduğu 19 Eylül 2019 yılında Türkiye’deki asgari ücretli bekar bir çalışanın yıllık net kazancı 30 ülke arasında 27’inci sırada yer aldı. Türkiye’deki bekar çalışan bir yılda 3 bin 837 Euro kazanabilirken, listenin başındaki Danimarka’daki asgari ücretli genç çalışan 27 bin 341 Euro kazanabiliyor.

-Avrupa İstatistik Ofisi verilerine göre 24 Avrupa ülkesi arasında en çok gelir adaletsizliğinin yaşandığı ülke Türkiye oldu. En yoksul ve en zengin gelirleri arasındaki uçurumun yaşandığı ülke de Türkiye. Ülkede en zengin yüzde 10’luk dilim, en yoksul yüzde 10’luk dilimin 7,8 katı gelir elde ediyor.

-Avrupa Birliği’nde ücretli çalışan kesimin, milli gelirden giderek daha az oranda pay almaya başladı. 28 ülke içinde ülkesindeki gayri safi yurtiçi hasıladan en az gelir alan emekçiler Türkiye’de yaşıyor. Danimarka, Finlandiya, Almanya, Avusturya gibi asgari ücret düzeylerinin yüksek olduğu gelişmiş ülkelerde emek gelirlerinin hasıla içindeki payı yüzde 50 ila 60 arasında değişirken, Türkiye’de bu oran yüzde 36,2 düzeyinde.

-Türkiye’de asgari ücretin kişi başına düşen milli gelire oranı 2010 yılında yüzde 59,55’ken, bu oran 2018’de yüzde 39,93’ye indi.

ÖZEL KALEM MÜDÜRÜ OL DEVLETTE KADROYU KAP

Milyonlarca insan KPSS yoluyla devlette kadrolu memuriyet bulmaya çalışırken belediyeler ‘özel kalem müdürlüğü’ yoluyla yakınlarına kadro dağıtıyor. Kimisi sadece bir gün çalışan özel kalem müdürleri ya başka kurumlara naklediliyor ya da kendi kurumlarında memuriyete geçiyor.

Kamu kurumlarında liyakat tartışması ülkenin en önemli gündemlerinden. Milyonlarca yurttaş KPSS veya benzeri sınavlarla kamu kurumlarına girebilmek için dirsek çürütürken, gecesini gündüzüne karıştırarak ‘torpil’ yoluyla kamuya atamaların sayısı hiç de az değil.

Özellikle AKP’lilerin elinde olan belediyeler bu yolu tercih ediyor. 657 Sayılı Kanun’da ‘istisnai memuriyet’ sayılan ‘Özel kalem müdürlüğü’ kadrosundan işe başlatılıp daha sonra memurluğa geçiş yapan birçok insan bulunuyor. Öyle ki sadece bir gün ‘özel kalem müdürlüğü’ yapıp daha sonra memurluğa geçen dahi var. Bir belediyede son 5 yılda 28 kişi özel kalem müdürü olarak görevlendirildi. Bu özel kalem müdürlerinin kimisi mühendis kimisi tekniker kimisi başka görevlerle başka kurumlarda çalışmaya başladı.

Bu durum Sayıştay raporlarına da yansdı.

Sayıştay denetçilerinin belirlemelerine göre bu şekilde atama yapan belediyelerin bir kısmı şöyle:

◆ Adıyaman Belediyesi: 2009’dan sonra 4 özel kalem müdürü atandı. Sadece biri devlet memuruydu. Atanan kişilerden biri 2 ay bu görevde kalıp memur kadrosuna, biri de bir ay kalıp belediye başkan yardımcılığı kadrosuna atandı.

◆ Bitlis Belediyesi: Bir kişi 8 ay görevde kaldıktan sonra Beykoz Belediye’sine, iki kişi ise 1,5’ar yıl görev yaptıktan sonra Bitlis Afet ve Acil Durum İl Müdürlüğü’ne ve Zeytinburnu Belediyesi’ne nakledildi.

◆ Giresun Belediyesi: 27 Haziran 2019 ve 25 Kasım 2019 tarihleri arasında iki kez özel kalem müdürü atandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- ◆ Gümüşhane Belediyesi: Özel kalem müdürlüğünde bir müddet çalışan bir kişi doğrudan işletme müdürlüğü kadrosuna buradan da diğer müdürlüklere atandı.
- ◆ Kırşehir Belediyesi: 2009 ile 2018 arasında 13 farklı kişi açıktan atamayla özel kalem müdürlüğüne getirildi. Bunlar içinde 4, 5, 8 gün çalışanlar dahi bulunuyor. Bu atanan kişiler arasında Kırşehir İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne, Millî Savunma Bakanlığı'na, Millî Eğitim Bakanlığı'na nakledenler yer alırken itfaiye müdürü olarak atananlar da bulunuyor.
- ◆ Malatya Büyükşehir Belediyesi: Özel kalem müdürlüğüne atanan bir kişi 10 günlük görev süresi sonunda bir bakanlığın memur kadrosuna nakledildi. Aynı uygulama geçen yıllarda da yaşandı.
- ◆ Ordu Büyükşehir Belediyesi: Özel kalem müdürlüğüne 2014'ten bu yana 9 farklı kişi 13 defa atandı. 8 kişi açıktan atanarak memur kadrolarına geçirilirken bazıları ise başka kamu kurumlarına tayin oldu. Atanan kişilerden biri 20 gün, biri 13 gün, ikisi 4 gün, biri ise sadece bir gün görevde kaldı.
- ◆ Sakarya Büyükşehir Belediyesi: 2018 yılı Sayıştay raporuna göre özel kalem müdürlüğüne atanan kişiler bir süre sonra sınavsız olarak sınavla girilebilecek memur kadrolarına nakledildi.
- ◆ Şanlıurfa Belediyesi: Belediye başkanının milletvekili olması üzerine yerine gelen kişiyle beraber iki başkan görevde bulunmasına rağmen bu dönemde 6 farklı kişi özel kalem müdürlüğüne atandı. Bir kişi başka bir kuruma nakledildi, birer kişi ise bir ay çalışıp bilgisayar işletmeni ve memur kadrosuna atandı.
- ◆ Yozgat Belediyesi: 9 Ağustos 2019'da göreve başlayan bir kişinin 10 Eylül 2019'da başka bir kamu kurumuna ataması yapıldı.
- ◆ İstanbul Fatih Belediyesi: Şartları sağlamayan H.D., C.K., S.Y. ve Y.U. isimli 4 kişi farklı tarihlerde özel kalem müdürü olarak atandı. Müdür yardımcısı olan H.D. dışında hepsi mühendis olan bu kişiler görevde en fazla iki ay kaldıktan sonra farklı birimlere müdür yapıldı.
- ◆ Bursa Osmangazi Belediyesi: 2014-2019 seçim döneminde toplam 3 personel özel kalem müdürlüğü yaptıktan sonra çeşitli görevlere veya diğer kurumlara nakledildi. Lisans mezunu bir kişi ise özel kalem müdürlüğünde 3 gün kaldıktan sonra memuriyet kadrosuna geçirildi.
- ◆ İstanbul Beylikdüzü Belediyesi: 10 Eylül 2019 tarihinde özel kalem müdürü olarak atanan bir kişi görevde sadece 1 ay 5 gün geçirmesinin ardından başka kadroya geçiş yaptı.
- ◆ İstanbul Esenler Belediyesi: Başkan Tevfik Göksu'nun görev süresi içerisinde toplam 19 kişi özel kalem müdürlüğü kadrolarına atandı. Bu kişilerden bazıları 19 bazıları 26 gün görev yaptı. Bunlar arasından 10 kişi şu an başka bir kamu kurumunda görev yapıyor.
- ◆ İstanbul Eyüpsultan Belediyesi: 2003 yılından bu yana açıktan atamayla toplam 13 kişi özel kalem müdürü yapıldı. Bunlar arasından en çok görev yapan 8 ay 28 gün, en az görev yapan 1 ay 7 gün bu kadroda kaldı.
- ◆ İstanbul Gaziosmanpaşa Belediyesi: 2012'den bu yana açıktan atamayla 4 kişi özel kalem müdürlüğüne getirildi. Bu dört kişinin biri mühendis, biri tekniker, biri önce memur sonra mühendis, biri de şef kadrosuna kadrosuna atandı.
- ◆ İstanbul Kağıthane Belediyesi: 2015'ten bu yana 5 kişi açıktan atamayla özel kalem müdürlüğü kadrosuna getirildi. Bir kişi Çekmeköy Belediyesi'ne, bir kişi Gençlik ve Spor Bakanlığı'na nakledildi. Bir kişi 7 gün, bir kişi ise bir gün çalıştıktan sonra mühendis kadrosuna; bir kişi ise 5 gün bu görevde kaldıktan sonra tekniker kadrosuna atandı.
- ◆ İstanbul Pendik Belediyesi: 2015 yılından bu yana özel kalem müdürlüğü kadrosuna 28 farklı kişi atandı. Bu atamaların 16 tanesi açıktan atama yoluyla gerçekleştirildi. Özel kalem müdürü yapılan 5 kişi başka kamu kurumlarına nakledilirken 21 kişi ise kurumda başka görevlere atandı.
- ◆ İstanbul Tuzla Belediyesi: Başkan Şadi Yazıcı'nın görev süresi içinde tam 16 farklı kişi özel kalem müdürlüğü kadrosuna getirildi. Atamaların tamamı açıktan atama yoluyla gerçekleştirildi. Bunlardan 9'u başka kurumlara nakledilirken 6 kişi ise başka görevlere atandı.
- ◆ Manisa Yunussemre Belediyesi: İki dönemdir belediye başkanlığı yapan Mehmet Çerçi açıktan atamayla 4 farklı kişiyi özel kalem müdürü yaptı. Üstelik atanan kişilerden biri bir gün, biri ise 5 gün görev yaptı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Geçen Yıl 123 Kişi Atanmıştı

Sayıştay'ın 2018 yılı raporlarına göre belediyeler bu yöntemlerle 123 kişiyi kadrolu memur olarak atanmasını sağlamıştı. Raporlara göre Nilüfer Ankara Keçiören'de 16, Ankara Kazan'da 5, Çorum'da 7, İstanbul Bağcılar'da 5, Malatya'da 6, Manisa Şehzadeler Belediyesi'nde 3, Sakarya Adapazarı'nda 6, Sakarya Büyükşehir Belediyesi'nde 7, Samsun'da 9 kişi bu yolla memurluğa geçiş yapmıştı.

ZİRAAT'IN MALİ DENİZ

El konulan gayrimenkullerden 722'si işgal altında

Ziraat Bankası borçluların alacaklarına karşı el konulan gayrimenkullerden işgal altında olanların 694'ünden ecrimisil almıyor. İşgal altında bulunan ve toplam rayiç bedeli 8 milyon 302 bin TL olan 28'inden ise sadece 68 bin 184 TL ecrimisil tahsil edildi.

Ziraat Bankası 2019 yılı içerisinde alacaklar nedeniyle el koyup, tapu kütüğü bankaya geçen ve aralarında sinema ile benzin istasyonunun da bulunduğu 694 adet gayrimenkulden işgal tazminatı (ecrimisil) almıyor.

Sayıştay'ın Ziraat Bankası'nın 2019 yılı denetim raporunda, tahsil edilemeyen alacaklarla ilgili tespitlerin yanı sıra bunlardan dolayı el konulan gayrimenkullerle ilgili de tespitlere yer verildi.

1 Milyar TL'lik İşgal

Denetçilerin bankadan aldıkları verilere göre, 2019 yılında banka tarafından alacağına karşılık edinilen ve ekspertiz değerleri ortalaması 4 milyar 220 milyon 749 bin TL olan 2 bin 779 adet gayrimenkul bulunuyor. Bunlardan toplam rayiç bedeli 1 milyar 98 milyon 699 bin TL olan 722'sinin işgal altında olduğu tespit edildi. İşgal altında bulunan ve toplam rayiç bedeli 8 milyon 302 bin TL olan taşınmazların 28'inden 2019 yılı içerisinde sadece toplam 68 bin 184 TL ecrimisil tahsil edilebildi. 1 milyar 90 milyon TL'lik 694 taşınmazdan ise işgal tazminatı alınmadı.

Rapora göre, işgal altında olan gayrimenkuller ve değerleri şöyle:

66 mesken (58 milyon 61 bin TL) 213 dükkan (799 milyon 599 bin TL) 36 daire (44 milyon 884 bin TL) 21 konut (7 milyon 230 bin TL) 20 büro (1 milyon 926 bin TL) 18 iş yeri (4 milyon 675 bin TL) 12 restoran (58 milyon 714 bin TL) 18 tarla (8 milyon 513 bin TL) 18 arsa (610 bin TL) 20 adet üzerinde çeşitli yapılar bulunan gayrimenkul (11 milyon 212 bin TL) 7 fındık bahçesi (1 milyon 618 bin TL) 2 fabrika (2 milyon 667 bin TL) 3 çiftlik (3 milyon 525 bin TL) bir sinema (39 milyon 426 bin TL) bir benzin istasyonu (20 milyon 520 bin TL) 4 villa (16 milyon 427 bin TL) bir okul (460 bin TL) ve 33 diğer gayrimenkuller (10 milyon 317 bin TL.)

Tedbir Alınmalı

Raporda, mevzuat gereği alacaklardan dolayı elde edilen gayrimenkullerin boş olarak teslim alınmasının esas olduğu, zorunlu nedenlerle tahliye işleminin gerçekleştirilememesi durumunda ecrimisil karşılığı kullandırılabilirliği vurgulandı. Ecrimisil ödenmemesi halinde ise tahliye ve ecrimisil alacağının tahsiline yönelik idari ve hukuki süreç işletilmesi, ayrıca alacaklardan dolayı edinilen gayrimenkullere işgal ve müdahalenin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerektiğinin de hüküm altına alındığı bildirildi.

VURGUN NE ÇABUK UNUTULDU

Cumhurbaşkanı Erdoğan Türk Telekom üzerinden Türkiye'yi dolandıran ve Lübnan'da hükümeti kurmakla görevlendirilen Saad Hariri'yi Vahdettin Köşkü'nde kabul etti. Ziyarette siyasi, ekonomik, ticari ve kültürel alanda Türkiye-Lübnan ilişkilerini "geliştirecek" hususlar görüşüldü.

Türk Telekom'daki 'vurgun' çabuk unutuldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan Türk Telekom üzerinden Türkiye'yi dolandıran Lübnanlı Oger şirketinin sahibi Saad Hariri'yi Vahdettin Köşkü'nde kabul etti. Lübnan'da hükümeti kurmakla görevlendirilen Hariri'nin Erdoğan ziyaretinde siyasi, ekonomik, ticari ve kültürel alanlarda Türkiye-Lübnan ilişkilerini "geliştirecek" hususların ele alındığı aktarıldı. Ziyarete sosyal medyadan da tepki yağdı.

Türk Telekom'un yüzde 55 hissesi, 15 yıl önce 6.5 milyar dolara Lübnanlı Hariri ailesinin ve Suudilerin ortak olduğu Oger Telekom'a satılarak özelleştirildi.

Satışla birlikte Türk Telekom'la sonradan adı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) olan Telekomünikasyon Kurumu arasında bir imtiyaz anlaşması imzalandı. Bu anlaşmayla devlete ait olan bütün iletişim şebekesi ve teçhizatı 21 yıllığına Oger'e devredildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sözleşme sonunda Oger, şebeke ve teçhizatı kullanılabilir halde ve şirketi de borçsuz bir şekilde devlete iade edecekti. Ancak Oger Telekom ise 13 yılın ardından milyarlarca dolar batık kredi bırakarak Türkiye'yi terk etti.

Adım Adım Soygun

- Türk Telekom'un yüzde 55'i, Suudi bağlantılı Lübnanlı Hariri ailesine satıldığında borcu yoktu ve kasasında 2 milyar dolar vardı. 2005-2015 arasında 14 milyar dolar net kâr elde etti. 2016'ya dek 12,6 milyar dolar temettü öndendi. Hariri'nin Oger şirketi bunun 7 milyar dolarını aldı.
- Aynı zamanda Oger, Türk Telekom'u borçlandırmaya da başladı. Satılırken borçsuz şirket 2016 sonu itibarıyla 3,5 milyar dolar borca batırıldı. Üstelik bu borçlar dövizle bağlı ve değişken faizli haldeydi.
- Bu arada Hariri'nin Oger şirketi, özelleştirme parasını da ödemedi. Sadece ilk 1,4 milyarlık ilk ödemeyi ve sonraki 600 milyonluk iki taksiti 2013'te ödedi. Yani 7 milyar temettüyü ve kasadaki 2 milyar lirayı kasasına koydu ama borcunun yarısını bile ödemedi.
- Oger, Telekom'un çoğunluk hissesini satın aldı, satın alma parasını ödemedi, üstelik hem şirketin içini boşalttı, hem de ayrıca boğazına kadar borçlandırdı.
- Oger, özelleştirme bedelini ödeyecek parayı yurt dışından borç olarak aradı ama bulamadı. Bunun üzerine Türk bankalarına Oger'e 4,75 milyar dolar borç verdirildi.
- Hariri'nin Oger'i sırasıyla hem devleti, hem satın aldığı şirketi, hem de Türk bankalarını soydu.

Lübnan'ı Da Dolandırdı

Lübnan'ın ekonomik buhranla boğuştuğu günlerde para transferleriyle gündeme gelen Saad Hariri'nin Güney Afrikalı model Candice van der Merwe'ye 16 milyon dolardan fazla havale yaptığı iddia edilmişti. Söz konusu iddianın kaynağı olan ABD merkezli yayın New York Times, 2 Ekim 2019'da yayımladığı haberde, Hariri'nin söz konusu kişiye 2013'ten bu yana para akışı sağladığını Güney Afrika'daki mahkeme kayıtlarından elde ettiğini duyurmuştu. Bu skandalın tartışıldığı günlerde, Lübnan'da WhatsApp'a vergi getirilmesi üzerine 17 Ekim 2019 eylemleri başlamış, halkın yolsuzlukla suçladığı Hariri protestolar başladıktan 12 gün sonra istifa etmişti.

ZARAR ETTİRENE ÖDÜL!

Sürekli zarar açıklayan ÇAYKUR'da 3 yıldır vekâleten genel müdürlük koltuğunda oturan AKP'li il başkanının

Türkiye Varlık Fonu'na 2017'de devredildikten sonra zarar açıklayan ÇAYKUR Genel Müdürlüğü ve Yönetim Kurulu Başkanlığı'na AKP Rize İl Başkanı İshak Alim'in ağabeyi Yusuf Ziya Alim atandı. Alim, 3 yıldır vekâleten görevi yürütüyordu.

Konuya ilişkin konuşan CHP Rize İl Başkanı Saltuk Deniz, uzun süredir vekâletle yönetilen ÇAYKUR'a asaleten bir atama yapılmasını beklediklerini belirterek "Yapılacak atamanın da liyakate dayalı, ÇAYKUR geleneğinden gelen ve bölgeyi tanıyan kişilerden olması gerektiğini savunduk. Ataması yapılan Yusuf Ziya Alim, 3 yıldır vekâleten ÇAYKUR'u yöneten ve kurumun içinden gelen biridir. Atanması doğaldır ve bu atamanın ÇAYKUR'da çok önemli bir değişiklik yaratacağına inanmıyoruz. AKP, Türkiye'yi nasıl yönetiyorsa ÇAYKUR'u da o şekilde yönetmektedir" dedi.

Alim'in AKP İl Başkanının ağabeyi olmasına ilişkin Deniz, "Bu etik bir konu olmanın yanı sıra AKP il başkanının ve il örgütünün sorunudur. Atamanın üzerine gölge düşüp düşmemesine kendileri karar verecektir. Türkiye'de ataması yapılan kişilerin siyasetle kurdukları ilişkiler hepimizin bildiği konulardır. ÇAYKUR da siyasetin gölgesindedir" diye konuştu.

ÇAYKUR'da yönetsel sorunlarla birlikte işçi ve üretici sorunlarının da artarak devam ettiğini kaydeden Deniz, şöyle konuştu: "Kurumun bankalara olan borcu, katlanan zararı ve stok sorunu da yerini koruyor. Artık ÇAYKUR'a genel müdür atandığına göre AKP'li Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem Yüce'nin ÇAYKUR yönetim kurulu üyeliğinden bir an önce istifa etmesi ve Sakarya'nın sorunları ile ilgilenmesi gerekmektedir. Onun yerine ÇAYKUR'da çalışan ve işçilerin temsilcisi olan birinin bu görevi üstlenmesi gerekmektedir."

ÜRETİCİNİN DERDİ HEM KURAKLIK HEM MALİYET

Ülke genelini tehdit eden kuraklık tarım sektörünü de yakından ilgilendiriyor. BirGün'e konuşan uzmanlar henüz bu mevsimde erik ve bademlerin açtığını kaydederek "Erik gibi meyveler üşümese elim kayıplar olacak. Kuraklığa dayalı bitkiler yetiştirmemiz lazım" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Başta İstanbul olmak üzere, ülke genelinde yağışların az olması tarım sektörünü tehdit ediyor. Pazarda, markette bizleri nelerin beklediği hâlâ belirsizliğini koruyor.

Artan girdi maliyeti üreticinin yükünü artırırken yaşanan kuraklık nedeniyle verim düştü. Uzmanlara göre hem yeraltı hem de yerüstü sularında kıtlık yaşanacak.

Bunun yanında meyve ve sebze sektörü de yakından etkilenecek. Yaşanan kuraklık nedeniyle bizi nelerin beklediğini ve yapılması gerekenleri ziraat mühendisleriyle konuştuk.

Kuraklığa Dayalı Bitkiler

Ziraat Mühendisleri Odası Aydın Şube Başkanı Mahmut Nedim Barış, önümüzde çok büyük bir kuraklığın bizi beklediğini söyledi. Önümüzdeki dönemde özellikle Ege ve Akdeniz bölgelerinde yaz sulaması yapmanın önemli olduğunu kaydeden Barış, "Barajları besleyen asıl kardır. Şu an onlar da yok.

Dolayısıyla çok büyük bir önlem almamız lazım. Kuraklığa, susuzluğa dayalı bitkiler yetiştirmemiz lazım. Kışın bitkiler çok suya ihtiyaç duymaz. Peki, yazın neler yetişiyor? Mısır, pamuk, yem bitkileri... Bunları sulayamadığınızda kıtlık burada başlayacak" dedi.

Kış Ayında Erikler Açtı

Kısıtlı, basınçlı sulamanın da çiftçiye öğretilmesi gerektiğini ifade eden Barış, bu sene özellikle ölçülü sulama yapmak zorunda olduğumuzu söyledi. Aydın bölgesinde ayçiçeği, mısır, pamuk, zeytin gibi ürünlerin yetiştirilebileceğini belirten Barış, bu mevsimde erik ve bademlerin açtığını kaydederek tehlikeye şöyle dikkat çekti: "Kuraklığa dayanıklı ayçiçeği ve susam bu bölgelerde yaygın olarak kullanılabilir. Zeytin de pek bir zarar görmez. Öyle bir dönemdeyiz ki, bu mevsimde erikler ve bademler açmaya başladı. Dolaşırken gördüm, domates çiçek açmış. Böyle bir şey olamaz. Sera değil, dışarda olan bir domatesten bahsediyorum. Yağan yağmur sularını mutlaka biriktirmemiz lazım."

Elim Kayıplar Olacak

Ziraat Mühendisleri Odası Çanakkale Şube Başkanı Hicri Nalbant ise bu mevsimde yapraklarını dökmesi gereken badem ağaçlarının bile henüz yaprak dökmediğini dile getirdi: "O kadar anormal bir yıl ki... Kuraklık hat safhada. Şu andaki durum bir hayli kriz ortamına doğru gidildiğini gösteriyor. Kiraz, şeftali, erik gibi taş çekirdekli ürünlerin üşümeye ihtiyacı var. Eğer havalar çok soğuk gitmez ve bunlar yeterli soğuğu almayıp üşümezlerse, o zaman elim kayıplar olacak."

Kışlık Buğdayda Verim Düşecek

Verimin azalmasından dolayı meyvelerin fiyatlarında düşüşe bile gidilebileceğini aktaran Nalbant, sözlerini şöyle noktaladı: "Havaların bu kadar sıcak gitmesinin hesapta olmayan ciddi sonuçları olacak. Fahiş fiyatlarla satılmasını bir tarafa bırakın, meyve verimi yeteri kadarıyla olmayacak. Ayrıca ürünün kalitesi düşecek. Mesela kışlık buğdayların da üşümeye ihtiyacı var. Yeterli üşüme sağlanamazsa buğdayların çim gibi yerlere yayıldığını görürüz. Yani ortada ciddi bir verim kaybı olabilir. Uzun yılların en sıcak, en kurak sonbaharı. Kışlık buğdayların bile veriminin düşeceğini rahatlıkla söyleyebiliriz."

KURAKLIK KAPIDA; ACİLEN SU KANUNU ÇIKARILMALI

Yağış rejimlerinin düzensizleşmesi, önceki yıllara oranla daha sıcak bir kış geçirme, ezcümle iklim krizi nedeniyle İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Samsun gibi büyük kentler başta olmak üzere, birçok kentin içme ve kullanma sularının karşılandığı baraj havzalarındaki su oranlarının azalması haberleri basında ve kamuoyunda geniş yer almaya başlamıştır. Su fakiri bir ülke olarak iklim kriziyle birlikte, yanlış su yönetim politikaların ağır hezimetini olarak su stresi ile karşı karşıyayız. Ve yine buna yol açan uygulama ve davranışlara yönelik bir hamle yerine, yurttaşların bireysel kullanımlarında sağlanacak tasarrufla bu kriz aşılabılır söylemi içeren kamu spotları ve kampanyalarına yer veriliyor. Bu koşullar altında, her üç İstanbulludan birini susuz bırakacak Kanal İstanbul Projesi kamu yatırımı olarak kabul edilmekte, buna karşı kamusal bir görevini yerine getirenler hakkında ise soruşturmalar açılmaktadır. Netice itibarıyla, suya erişim oranları ve kişi başına düşen yıllık su miktarları arasındaki eşitsizlik, yani su güvenliği krizini derinleştiriyor.

Birleşmiş Milletler ve UNESCO gibi kuruluşların raporlarına göre, iklim değişikliği, kuraklık, nüfus artışları nedeniyle suya duyulan ihtiyacın artmakta, tatlı su kaynakları azalmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Dünya Kaynakları Enstitüsünün 2019 yılı Ağustos ayında yayınladığı rapordaki verilere göre, dünya nüfusunun neredeyse dörtte birinin su kıtlığı riski ile karşı karşıya. Rapora göre, su kıtlığı riskinin en fazla olduğu 17 ülkede tatlı su kaynaklarının %80'i tüketilmiş durumda. Rapordaki, "su kıtlığı riski listesinde" Türkiye 164 ülke arasında 32. Sırada yer alıyor.

DSİ verilerinde, Türkiye'de kişi başına düşen yıllık su miktarı 1.519 m³ civarında olduğu, Türkiye'nin su azlığı yaşayan ülke konumunda olduğu, TÜİK'in 2030 yılında ülke nüfusunun 100 Milyon olacağı öngörüsüyle birlikte kişi başına düşen kullanma suyu oranının daha da düşeceği söylenmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı Ulusal Su Planı (2019-2023)'da yer alan verilerde, DSİ'nin verilerinde 1519 m³ civarında gösterilen yıllık kullanılabilir su miktarı 1400 m³ civarı olarak gösterilmiştir.

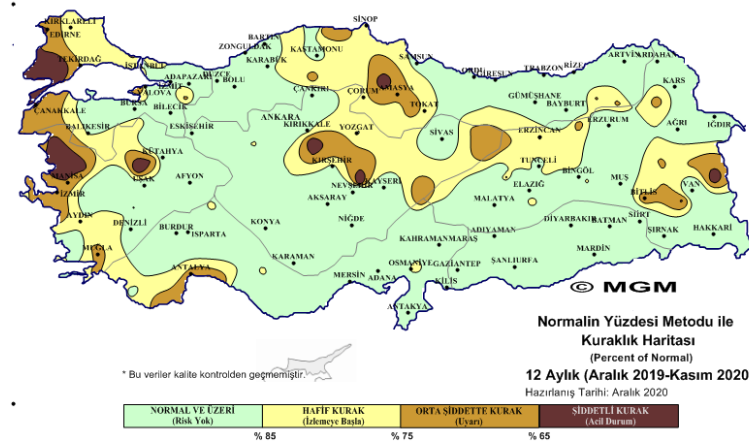
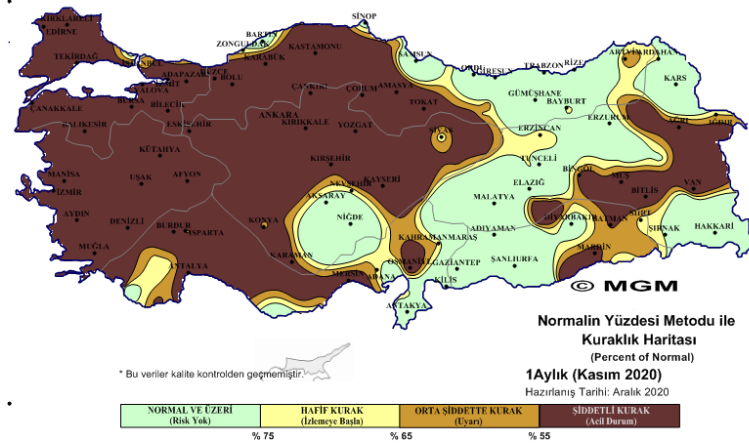
Avrupa Çevre Ajansı verilerine göre, içme suyu talebinin mevcut miktarı aşması halinde su kıtlığı oluşuyor. Yıllık su rezervleri kişi başına bin 700 metreküpün altına düştüğünde bölgenin su kıtlığı yaşadığı kabul ediliyor.

Türkiye'deki 25 su havzasından her biri ayrı bir soruna sahip. Büyük Menderes ve Ergene havzalarında kirlilik sorunu, Konya Kapalı Havzası'nda tarımda aşırı su kullanımı veya havzalar arası su transferi nedeniyle kuraklık sorunu yaşanıyor. **Ancak, Türkiye'nin Nehir Havza Yönetim Planları (NHYP) henüz tamamlanmamıştır.**

Dünya Kaynaklar Enstitüsü su stresini azaltmanın en basit üç yol olarak; tarımsal verimliliği artırmak, gri ve yeşil altyapıya yatırım yapmak, artırmak, tekrar kullanmak ve geri dönüştürmek yöntemlerini öneriyor.

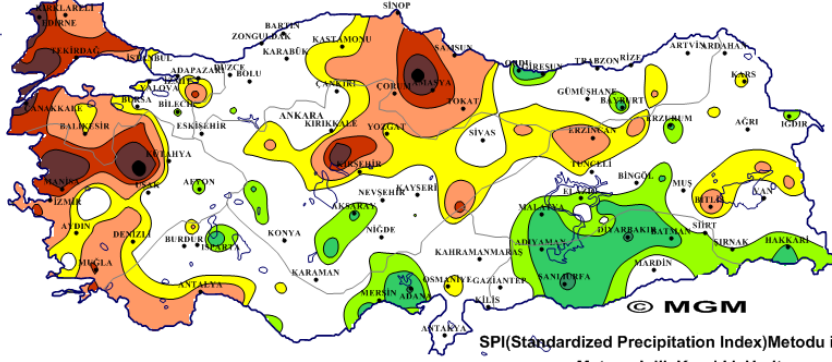
Meteorolojik Kuraklık Durumu

Son üç ayın kuraklık haritasına bakıldığında Türkiye'nin büyük bir bölümünün "acil durum" çağrısı gerektiren şiddetli kuraklıkla karşı karşıya kaldığı görülüyor. Altı aylık haritalara bakıldığında da üç aylık dönemde "olağanüstü kuraklık" yaşayan bölgelerin "şiddetli kuraklık" yaşadığı görülüyor.

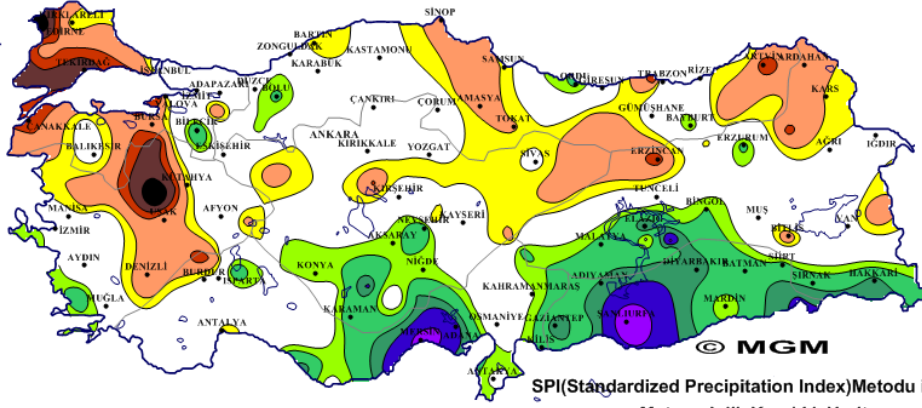
HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

SPI(Standardized Precipitation Index)Metodu ile
Meteorolojik Kuraklık Haritası
12 Aylık (Aralık 2019-Kasım 2020)
Hazırlanış Tarihi: Aralık 2020

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

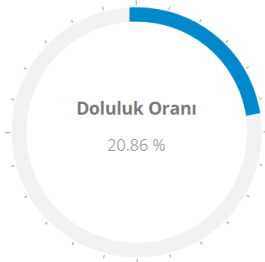
SPI(Standardized Precipitation Index)Metodu ile
Meteorolojik Kuraklık Haritası
24 Aylık (Aralık 2018-Kasım 2020)
Hazırlanış Tarihi: Aralık 2020

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

Baraj Doluluk Oranları

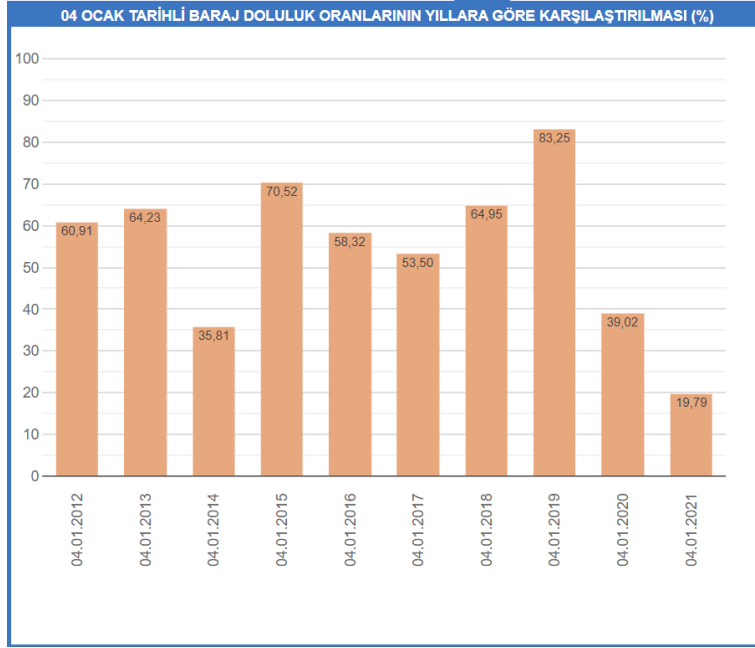
Ankara Baraj Doluluk Oranları Karşılaştırması

Barajların Toplam Hacmi (m3):	1.584.555.000 m3	
Tarih:	3.01.2020	3.01.2021
Barajlarımızdaki Su Miktarı	344.276.000 m3	330.550.000 m3
İvedik Su Arıtma Tesisinden Verilen Su Miktarı	1.157.000 m3	1.145.000 m3
Pursaklar Su Arıtma Tesisinden Verilen Su Miktarı	50.300 m3	39.600 m3
Çubuk Su Arıtma Tesisinden Verilen Su Miktarı	22.500 m3	21.000 m3
Şehre Verilen Toplam Su Miktarı	1.274.900 m3	1.239.800 m3
Barajlara Gelen Su Miktarı	282.900 m3	243.100 m3
Yüzde	21,73 %	20,86 %

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İstanbul - 04.01.2021 tarihli Baraj Doluluk Oranlarının Yıllara Göre Karşılaştırılması (%)

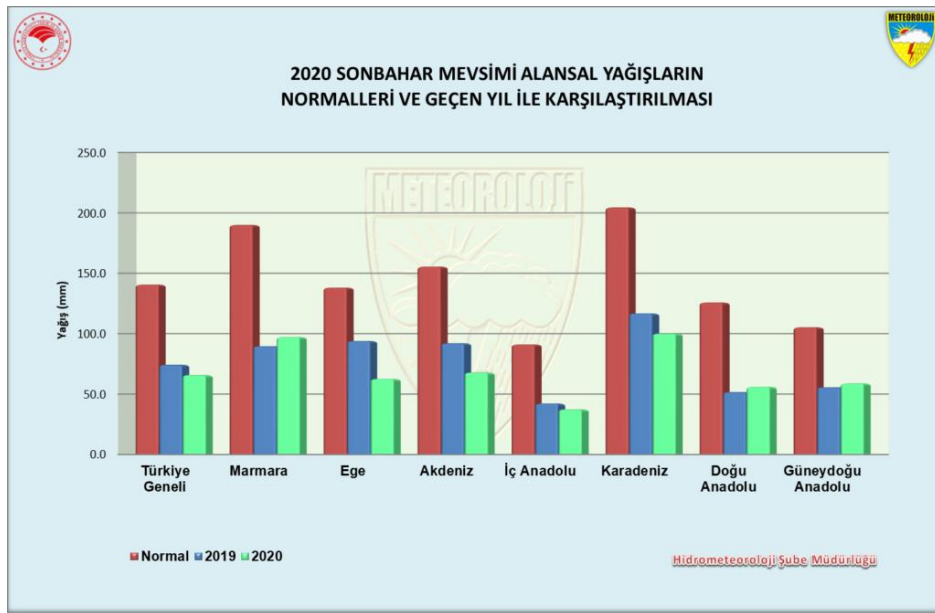
Başta büyükşehirler olmak üzere su sıkıntısı neredeyse tüm Türkiye’de önemli bir seviyeye ulaştı; birçok ilde “olağanüstü kuraklık” şeklinde tanımlanan bir kuraklık yaşanıyor. 2020 sonbahar mevsiminde alansal yağışlara baktığımızda 81 ilin tamamında normalin altında yağış olduğunu görüyoruz. Batı Ege, Akdeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu ile Amasya-Tokat çevresinden başlayarak İç Anadolu bölgelerine normalden yüzde 60-80 oranında daha az yağış düştü.

Önümüzdeki kış aylarında ciddi yağışlar olmazsa bahar ve yaz aylarının daha da sıkıntılı geçeceği ortada.

Yağışlar İki Yıldır Normalin Altında

Türkiye’nin genelinde son iki yıldır sonbahar ayları kurak geçiyor. Ege Bölgesi’nde 2020’nin sonbahar aylarındaki yağışların normalin neredeyse yarısı kadar olması dikkat çekici. İç Anadolu, Doğu Anadolu bölgelerinde ise bu sonbahar, normalin yarısından da az yağış görüldü.

Türkiye verilerine baktığımızda da normalde 150 mm seviyesinde seyretmesi beklenen sonbahar mevsimi yağış miktarının bu yıl ve 2019’da 60 mm civarında kaldığını görüyoruz.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Erişilebilir, Adil ve Katılımcı Su Yönetimi Politikası, Kuraklığı Yenecektir

Demografik istatistik ve öngörülere göre Türkiye nüfusunun 2040 yılında 100 milyonu aşacağı tahmin edilmektedir. Sanıldığı gibi aksine, su azlığı yaşayan ülkemiz, su yönetimi etkin ve doğru şekilde sağlanmazsa önümüzdeki 10 yılda “su fakiri” ülke konumuna düşecektir. Suyun eşit, adil ve erişilebilir dağıtımı vatandaşlarımızın en temel haklarından biridir. Dağıtımda yaşanan sorunların gelişmiş ülkeler seviyesine çekilmesi önceliklendirilmelidir. Suyun iklim ve kuraklık açısından olduğu kadar stratejik açıdan da uluslararası sorunların başat öznesi olduğu bilinciyle doğru su yönetimi planlaması CHP tarafından etkileri göze alınarak değerlendirilmektedir. Yetersiz mevzuattan kaynaklı sorunların çözümü için kapsayıcı su yönetimi içeren “Su Yasası” çalışmaları ve uygulamaları, sivil inisiyatiflerin ve iklim konusunda çalışan yaşam savunucularının talepleri göz önünde bulundurularak partimizce takip edilecektir.

Suyun aynı zamanda enerji kaynağı görülmesinden kaynaklı sorunlara dikkat çekmek, yapılacak projelerde akarsu sistemlerinin ve derelerin varlıklarının yok edilmesine sebep olacak HES projelerinin dikkatle izlenmesi elzemdir. Su en temel haklardan biridir. Hiç kimsenin fiziki, ekonomik ya da başka özelliklerinden dolayı suya erişimi engellenemez. Dezavantajlı bölgelerde yaşayan vatandaşlarımızın suya erişim hakkının gözetilmesi yerel politikalara da yön veren husus olmalıdır. Su hakkını hem doğa hem insan hakları açısından ele alan CHP, kar amaçlı değil yaşamsal amaçlı hakça ve katılımcı su yönetimi politikası geliştirmeyi, su kirliliğine kalıcı çözümler üretmeyi taahhüt eder.

Bu bağlamda,

- 1.) Ayrım gözetmeksizin tüm yurttaşların ücretsiz ve güvenilir içme suyuna erişebilmeleri sağlanmalı, kişi başına düşen kullanılabilir su oranındaki eşitsizlikleri gidermeye yönelik uygulamalar geliştirilmelidir.
- 2.) Su politikası şeffaf ve güncel verilere dayanılarak hazırlanmalı; su havzalarını, sulak alanları koruyan ve varlığını sürdürmesini sağlayan bir yaklaşımla düzenlenecek Su Kanunu acilen yürürlüğe konulmalıdır.
- 3.) Türkiye’deki bölgeler arasında yaşanan su sıkıntıları, kişi başına düşen kullanım suyu oranları tespit edilerek, iklim değişikliği, nüfus artışı gibi etkenler de gözetilerek acil eylem planları oluşturulmalıdır.

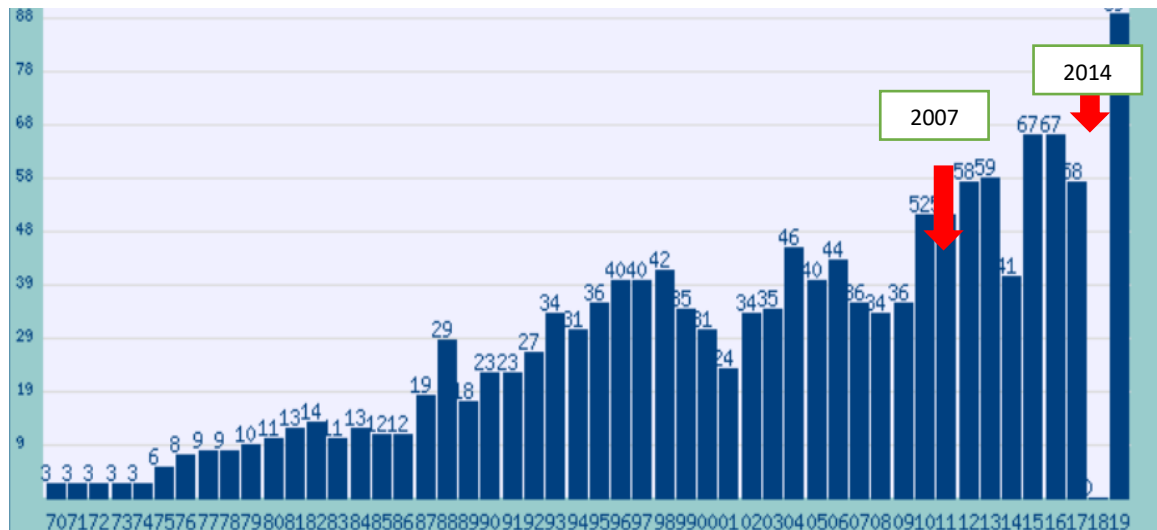
KURAKLIK, ENERJİ ÜRETİMİNİ OLUMSUZ ETKİLİYOR

2020 yılının Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında barajlı HES’lerin aylık toplam üretimdeki payı bir önceki yılın aynı dönemine nazaran ortalama %22 oranında, Akarsu HES’lerinin toplam elektrik enerjisi üretimindeki payının ortalaması da %25,5 oranında geriledi.

Karşı karşıya kaldığımız kuraklık, hayatın her alanını etkiliyor. Barajlardan gelen görüntüler “suyumuz bitti mi? susuz mu kalacağız?” kaygılarına yol açarken **yağışsız geçen aylar enerji üretimini de etkiliyor.**

Türkiye yarı kurak bir iklim kuşağındaki bir ülke olarak zaman zaman dönemsel yağışlarda azalma sıcaklıklarda artış şeklinde meteorolojik olaylar yaşıyor. Yaşanan bu sürenin uzunluğuna göre hidrolojik kuraklık ve tarımsal kuraklık tehlikesi ile de karşı karşıya kalabiliyor.

2020 yılında ülkemizin belirli bölgelerinde yağışlardaki azalma Hidroelektrik enerjinin toplam içindeki payını bir önceki yıla nazaran yüzde 15 oranında azaltmıştır. Meteoroloji uzmanları ve iklim bilimcilerin 2021 yılının ilk aylarında da yağışların normalin altında gerçekleşme ihtimalinden söz etmeleri de endişeleri arttırmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İklim değişikliği bir gerçek. Dünya Ülkeleri bu sebeple bu global gerçeğe global çözümler arayışları içindeler. **Paris İklim Anlaşması da bu kapsamda atılan büyük bir adım.**

Ülkemiz yarı kurak iklim kuşağında ve bu sebeple 6-8 yıllık aralıklarla yağışlarda azalma ve kuraklık görüyoruz. Yukarıdaki grafik 1970 ile 2018 yılları arasındaki Türkiye’de faal durumda bulunan tüm hidroelektrik santrallerinin üretim miktarlarını göstermektedir. 2007 ve 2014 yıllarında yaşanan kuraklığa bağlı olarak üretim miktarı azalması net olarak görülmektedir. **Maalesef aynı durum 2020-2021 yıllarında da yaşanmaktadır. Son aylarda yoğun olarak hissedilen kuraklık hem barajlarda su seviyesinin düşmesi hem hidroelektrik santrallerindeki üretim düşüklüğü olarak kendini göstermektedir. 2020 yılının Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında barajlı HES’lerin aylık toplam üretimdeki payı bir önceki yılın aynı dönemine nazaran ortalama %22 oranında Akarsu HES’lerinin toplam elektrik enerjisi üretimindeki payının ortalaması da %25,5 oranında gerilemiştir.** Bu dönem içinde elektrik enerjisi tüketimi arttığı için buradan ortaya çıkan ihtiyacın işletme özellikleri nedeniyle doğalgaz santrallerinden karşılanmış olduğu düşünülmektedir.

İklim değişikliği ile mücadele için ne yapıyoruz, hangi adaptasyon planlarını uyguluyoruz. Yenilenebilir enerjide olası kuraklık ve yağış rejiminin değişmesiyle oluşacak enerji üretim azalmasını cari açığa sebep olmadan hangi yenilenebilir enerji türleri ile nasıl bertaraf edeceğiz.

BUĞDAY İTHALATI REKOR SEVİYEYE ÇIKTI

TMO, buğday ithalatı için yeni bir ihale açtı. Ülkede buğday ithalatı 2010 yılına göre yüzde 276 artmış durumda.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) yaklaşık 400 bin ton ekmeklik buğday ithalatı için uluslararası ihale açtı.

Avrupalı ticaret kaynakları ihaleye 19 Ocak’a kadar teklif verilebileceğini söyledi. Şartnamede sevkiyatın 26 Ocak ve 25 Şubat 2021 tarihleri arasında yapılması istendi.

20 bin ton ile 60 bin ton arasında değişen miktarlarda alınacak ekmeklik buğdayın sevkiyatı Derince, İskenderun, Mersin, İzmir, Bandırma, Tekirdağ, Samsun ve Trabzon limanlarına yapılacaktır.

İktidar ‘Makarna İhracatı’ İçin Demişti

Ülkede buğday ithalatına yönelik teşvikler artıyor. Daha önce 31 Aralık 2020’ye kadar buğday, arpa, mısır ithalatında gümrük vergileri sıfırlanmıştı. Buğday ithalatında yüzde 45, arpa ithalatında yüzde 35 ve mısır ithalatında yüzde 25 oranındaki gümrük vergileri 1 Ocak’a kadar sıfır gümrük vergisi ile yapıldı.

Ancak iktidar bu karara yönelik tepkiler üzerine buğday ithalatının makarna ihracatı için yapıldığını iddia etmişti. Fakat resmi veriler bu iddianın gerçek dışı olduğunu kanıtı. Toprak Mahsulleri Ofisi’nin Hububat Sektör Raporu verilerine göre 2019 yılında 9,8 milyon ton buğday ithalatı gerçekleşti. Bu ithalatın yalnızca 1,4 milyon tonunu makarnalık buğday ithalatı oluşturuyor.

Öte yandan 2019 yılında ülke genelinde 15,8 milyon ton ekmeklik buğday üretimi gerçekleştirilirken 3,1 milyon ton makarnalık buğday üretimi gerçekleşti.

Dünyada 10’uncu sırada bulunan Türkiye’de küresel üretimin yüzde 2’si gerçekleşiyor. Ancak buğday ithalatında giderek listenin üst sıralarına çıkıyor. Zira Türkiye 2019/20 sezonunda buğday ithalatında dünyada üçüncü sıraya yerleşti. En çok buğday ithalatı 13 milyon ton ile Mısır tarafından yapılırken Endonezya ve Türkiye onu takip etti. Türkiye’de ise 2010 yılına göre buğday ithalatı yüzde 276 artış gösterdi. Bunda uygulanan tarım politikasının etkisi çok büyük. İthalat teşvik edilirken yerli üretici üretimden vazgeçiyor.

Üretim Yerinde Sayıyor

TÜİK verilerine göre 2015 yılında buğday üretimi 22,6 milyon ton olarak gerçekleşirken 2019 yılında buğday üretimi çiftçinin buğdaydan vazgeçmesi nedeniyle 19 milyon tona geriledi. TÜİK’in bitkisel üretim istatistiklerinde yer alan tahminlere göre ise buğday üretimi geçen yıl 20 milyon ton civarında gerçekleşti.

Buğday üretimi uzunca zamandır yerinde sayıyor. Nüfus ve kişi başı tüketimin artmasına rağmen buğdayda ekim alanları azalıyor, üretim artmıyor.

ELEKTRİK FATURALARINI KABARTAN DAĞITIM BEDELİNİ EPDK NEDEN HALA ARTIYOR?

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in, vatandaşın elektrik faturalarını önemli derece kabartan dağıtım bedelini EPDK'nın neden elektrik fiyatından daha çok arttırdığına, şirketleri kolladığına ilişkin soru önergemiz:

Elektrik tarifelerine 2020 yılının Ekim ayında ve 2021 yılın da hemen başında toplamda yüzde 12'yi bulan zamlar yapılmıştır. Pandemi sürecinde eve kapanmak zorunda kalan vatandaşlar hem gelirlerinde düşüş hem de elektrik fiyatlarındaki artış nedeniyle faturalarını ödemekte zorlanmakta ve mağdur olmaktadır. 2016 ile 2021 arasında yapılan zamlar incelendiğinde, EPDK'nın elektrik üreticilerinden daha çok dağıtım şirketlerini kolladığı ortaya çıkmıştır. 2019 yılı başında birim elektrik fiyatına yüzde 14 zam yapılırken birim dağıtım başına yüzde 22, 2020 yılında da elektriğe yüzde 23 zam yapılırken dağıtım giderlerine yüzde 50 zam yapılmıştır.

Aşağıdaki tabloda 2016-2021 arası detay çalışma aşağıda verilmektedir.

	2016 OCAK	2017 OCAK	2018 NİSAN	2019 OCAK	2020 OCAK	EKİM 2020-OCAK 2021 ARASINDAKİ ARTIŞ ORANI	2021 OCAK
Birim elektrik fiyatı Kuruş/kwh	21.34	21.41	24.47	27.91	34.38	39.27	39.76
Birim dağıtım bedeli Kuruş/kwh	11.84	11.78	12.66	15.41	23.06	21.24	24.64
Yıllık birim elektrik fiyatı artışı		0.3%	14.3%	14.1%	23.2%		15.7%
Yıllık dağıtım bedeli fiyat artışı		-0.5%	7.5%	21.7%	49.6%		6.9%
100 kwh elektrik faturası bedeli	41.17	41.18	46.12	53.75	71.02		79.75
Elektrik faturasında bir önceki yıla göre olan artış (%)		0.01%	12.00%	16.55%	32.13%	6%	12.29%
Elektrik faturasındaki 2016-2021 Ocak ayları arasındaki toplam artış							93.71%
Elektrik birim bedelindeki 2016-2021 arasındaki artış							86.3%
Dağıtım birim bedelindeki 2016-2021 arasındaki artış							108.1%

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Buna göre;

- 1- Dağıtım bedeli neden elektrik fiyatından daha çok artmaktadır?
- 2- Tarifeler içindeki dağıtım bedelini oluşturan ancak 1 Ocak 2016 tarihinden bu yana halkımızın bilgisinden gizlenen; dağıtım sistemi kullanım bedeli, kayıp/kaçak bedeli, iletim sistemi kullanım bedeli ve sayaç okuma bedelinden hangisi dağıtım bedelini bu kadar artırmaktadır?
- 3- Dağıtım bedeli içinde belirleyici oranda paylara sahip olan, dağıtım sistemi kullanımına ilişkin yatırım ve personel maliyetleri mi artmıştır? Yoksa kayıp/kaçak tüketimden kaynaklanan maliyetler mi artmıştır?
- 4- 2016 yılından 2021 yılına kadar elektrik bedeli % 86 artarken neden dağıtım bedeli % 108 artmıştır?
- 5- Faturalara yansıtılan bu giderlerin halkımız tarafından bilinmesi, Elektrik Piyasası Kanunu'nun amaç maddesinde yer alan şeffaflık vurgusu açısından bir zorunluluktur. Bu zorunluluğa neden uyulmamaktadır?
- 6- Faturaları daha önceki yıllardaki şeffaf bir hale getirecek uygulamaları ne zaman hayata geçireceksiniz?

ELEKTRİK, DOĞALGAZ, OTOYOL VE KÖPRÜLER İLE BAŞLAYAN ZAM FURYASI

Yeni yıla girerken; harçlar, vergiler, doğalgaz, elektrik köprüler, otoyollar gibi yapılan zamlar nedeniyle alım gücü düşen vatandaşın dayanma gücü kalmamıştır.

Otoyol ve köprülerin geçiş ücretlerine 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere dolar kuru farkı kaynaklı zam geldi. Fiyatlar araç sınıflarına göre değişirken, ortalamada zam oranı % 25 oldu.

Motorlu Taşıtlar Vergisi, trafik cezaları, pasaport, ehliyet, emlak vergisi % 4.5 ile % 9.11 arasında arttı.

Doğalgaza % 1, elektrige ise son çeyrekte % 6 (yıllık % 12) zam yapıldı.

Asgari ücrete yapılan artış % 21,54'tür.

Ocak ayının sonunda asari ücretliye kaşıkla verilen kepçeyle geri alınmış olacaktır.

Elektrik Zammı Yüzde 6 Değil Yüzde 12'dir

2020 Ocak ayı ile 2021 Ocak ayı arasındaki mesken elektrik faturasına gelen zam yüzde 12'dir.

% 6, sadece Ekim 2020 ile Ocak 2021 arasındaki zam oranıdır.

2016 ile 2021 arasında yapılan zamlar incelendiğinde, EPDK'nın elektrik üreticilerinden daha çok dağıtım şirketlerini kolladığı ortaya çıkmıştır.

2019 yılı başında birim elektrik fiyatına %14 zam yapılırken birim dağıtım başına %22, 2020 yılında da elektrige %23 zam yapılırken dağıtım giderlerine %50 zam yapılmıştır.

Aşağıdaki tabloda 2016-2021 arası detay çalışma aşağıda verilmektedir.

EPDK'nın elektrik üretim ile dağıtıma neye göre zam yaptığı Allah'a kalmıştır!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

	2016 OCAK	2017 OCAK	2018 NİSAN	2019 OCAK	2020 OCAK	EKİM 2020-OCAK 2021 ARASINDAKİ ARTIŞ ORANI	2021 OCAK
Birim elektrik fiyatı Kuruş/kwh	21.34	21.41	24.47	27.91	34.38	39.27	39.76
Birim dağıtım bedeli Kuruş/kwh	11.84	11.78	12.66	15.41	23.06	21.24	24.64
Yıllık birim elektrik fiyatı artışı		0.3%	14.3%	14.1%	23.2%		15.7%
Yıllık dağıtım bedeli fiyat artışı		-0.5%	7.5%	21.7%	49.6%		6.9%
100 kwh elektrik faturası bedeli	41.17	41.18	46.12	53.75	71.02		79.75
Elektrik faturasında bir önceki yıla göre olan artış (%)		0.01%	12.00%	16.55%	32.13%	6%	12.29%
Elektrik faturasındaki 2016-2021 Ocak ayları arasındaki toplam artış							93.71%
Elektrik birim bedelindeki 2016-2021 arasındaki artış							86.3%
Dağıtım birim bedelindeki 2016-2021 arasındaki artış							108.1%

Dağıtım Bedeli Neden Elektrik Fiyatından Daha Çok Artmaktadır?

Tarifeler içindeki dağıtım bedelini oluşturan ancak 1 Ocak 2016 tarihinden bu yana halkımızın bilgisinden gizlenen; dağıtım sistemi kullanım bedeli, kayıp/kaçak bedeli, iletim sistemi kullanım bedeli ve sayaç okuma bedelinden hangisi dağıtım bedelini bu kadar artırmaktadır? Dağıtım bedeli içinde belirleyici oranda paylara sahip olan, dağıtım sistemi kullanımına ilişkin yatırım ve personel maliyetleri mi artmıştır? Yoksa kayıp/kaçak tüketimden kaynaklanan maliyetler mi artmıştır?

2016 yılından 2021 yılına kadar elektrik bedeli % 86 artarken neden dağıtım bedeli % 108 artmıştır. Faturalara yansıtılan bu giderlerin halkımız tarafından bilinmesi, Elektrik Piyasası Kanunu'nun amaç maddesinde yer alan şeffaflık vurgusu açısından bir zorunluluktur.

TEDAŞ Ne Denetliyor ne de Takip Ediyor

Elektrik dağıtımında söz sahibi olması gereken TEDAŞ'ın denetim yapmayı alanı özel sektörün inisiyatifine bıraktığı belirlendi...

Pandemi döneminde vatandaş indirim ve destek beklerken, şirketler yeni zamların formülünü arıyor. Ucuz ve ulaşılabilir elektrik dağıtımını yapılabileceği vaadiyle özelleştirilen dağıtım hatlarındaki denetimsizlik alanın tamamen özel şirketlere bırakıldı. Sayıştay 2019 yılı TEDAŞ raporuna da yansıdığı üzere elektrik dağıtım hatlarının kontrol ve denetiminde söz sahibi olması gereken TEDAŞ'ın bu alanı tamamen özel şirketlere bıraktığı tespit edildi. Yani, elektrik dağıtım hatları tamamen özel şirketlerin inisiyatifine terk edildi.

Bakanlık, Elektrik Şirketleri Denetim Yönetmeliği kapsamındaki denetim yetkisini, 31/05/2017 tarih ve 1198 sayılı Olur ile TEDAŞ'a devretmiştir. Elektrik dağıtım şirketlerinin yıllık faaliyetleri, TEDAŞ personelinin oluşan denetim heyeti tarafından Elektrik Dağıtım Şirketleri Denetim Yönetmeliği çerçevesinde denetlenmekte ve düzlenen denetim raporları Bakanlığa sunulmaktadır. Bakanlık tarafından bu raporlar, ilgili mevzuat kapsamında işlem tesisi için EPDK'ya bildirilmektedir.

Köprü – Otoyol – Tünel Zamlarının Nedeni AKP'nin KÖİ Modelidir

"Enflasyonun sebebi faiz değildir", elektrik-doğalgaz-otuyol-köprü gibi fiyat artışları kısmen veya tamamen kamu eliyle belirlenen ürün ve hizmetlere yapılan zamlardır.

Bu ürün ve hizmetlerin fiyatlarında yaşanan gelişmelerin teknik adı "yönetilen-yönlendirilen fiyatlar"dır. Ancak, özellikle köprü-tünel-otuyol fiyatlarındaki artışlar konusunda AKP Hükümetlerinin bu fiyatları kendi iradesiyle, ülkenin ya da vatandaşın çıkarlarına uygun olarak yönetmesi ve yönlendirmesi söz konusu değildir. Çünkü, bu köprü-tünel-otuyolların fiyatları daha önce imzalanmış olan gelir garantili KÖİ sözleşmeleri ile zaten dolar-avro olarak belirlenmiş durumdadır. Yani, 2021 yılına girilir girilmez % 25'lik köprü-tünel-otuyol zammının sebebi AKP'nin KÖİ Modelidir.

2 Ocak 2020'deki dolar kuru 5,95 TL ve 2 Ocak 2021'deki dolar kuru 7,43 TL'dir. Dolar kurundaki artış oranı % 24,8'dir. Köprü-tünel-otuyol geçiş ücretlerine uygulanan zam oranı da ortalama % 25'tir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

% 25 zamlı tarifeyi ya geçen vatandaş ödeyecek, ya da gelir garantisini tamamlamak için geçen-geçmeyen tüm vatandaşlar hazine eliyle ödeyecektir. **Bu uygulama, kamu kesiminin yani vergi mükelleflerinin sırtına koşullu bir yükümlülüğü yüklemektedir.**

Fiyatların döviz cinsinden sözleşmeye bağlanmasının esas nedeni, bu projelerin hayata geçirilmesi için gereken kaynağın yurtdışından döviz cinsinden kredi olarak getirilmiş olmasıdır. Yani, yüklenici-görevli şirketlerin de bu projeleri hayata geçirecek öz kaynağı yoktu ve bu kaynağı yurtdışından sağladılar. Krediler döviz cinsinden, kredilere teminat olarak gösterilen hazine garantileri döviz cinsinden, geçiş ücretleri döviz cinsinden ve haliyle TL bazında yapılan zam da döviz kuruna göre.

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DUYUN-U UMUMİYE'YE DÖNÜŞTÜ

Bütün bu projelerin muhatabı olan Karayolları Genel Müdürlüğü ise Osmanlı Devleti'nin iç ve dış borçlarını denetleyen kurumu Gibi DUYUN-U UMUMİYE'ye dönüşmüş durumdadır. Yükleniciler garanti edilmiş gelirleri ile öncelikle dolar cinsinden kredilerini ödeyecekler ve kalanı ile de işletme giderlerini karşılayacaklardır. Bütün bu süreçte Karayolları Genel Müdürlüğü'nün asli işlevi de, bir tür DUYUN-U UMUMİYE olarak yurtdışındaki alacaklıların alacaklarının ödenmesini sağlamaya indirgenmiştir.

Tabloya göre, yaklaşık 22 milyar dolarlık yatırımı yapan üstlenicilere yaklaşık 29 milyar dolar gelir garantisi (Ankara-Niğde Otoyolu Hariç) verilmiş durumdadır. Ayrıca, bu projeler için kullandıkları kredilerin yaklaşık 17 milyar doları için "borç üstlenimi garantisi" vermiş durumdadır.

HAZİNE'NİN BORÇ ÜSTLENİMİNE TABİ KREDİ ANLAŞMALARI							
Proje Adı	KÖİ Modeli	Borç Üstlenim Anlaşması Tarihi	Toplam Proje Maliyeti	Toplam Proje Maliyeti * (ABD)	Borç Üstlenimine Tabi Kredi Tutarı	Kredi Tutarı (ABD Doları karşılığı)	Verilen Gelir Garantisi Tutarı** (\$ ve KDV dahil)-
Avrasya Tüneli	Yap-İşlet-Devret	11.12.2012	\$ 1.239.863.000	1.239.863.000	\$ 960.000.000	960.000.000	2.777.000.000
Kuzey Marmara Otoyolu Odayeri-Paşaköy Kesimi (3. Boğaz Köprüsü Dahil)	Yap-İşlet-Devret	13.05.2014	\$ 3.456.244.239	3.456.244.239	\$ 2.318.000.000	2.318.000.000	9.830.000.000
		11.03.2016			\$ 420.000.000	420.000.000	
Kuzey Marmara Otoyolu Kurtköy-Akyazı Kesimi	Yap-İşlet-Devret	16.09.2019	\$ 3.661.656.404	3.661.656.404	\$ 2.840.000.000	2.840.000.000	9.830.000.000
Kuzey Marmara Otoyolu Kınalı-Odayeri Kesimi	Yap-İşlet-Devret	16.09.2019	\$ 2.072.257.009	2.072.257.009	\$ 1.595.000.000	1.595.000.000	
Gebze-Orhangazi-Izmir (Izmit Körfez Geçişi) Otoyolu	Yap-İşlet-Devret	5.06.2015	\$ 6.312.392.047	6.312.392.047	\$ 4.956.312.328	4.956.312.328	12.270.000.000
Çanakkale-Malkara Otoyolu (1915 Çanakkale Köprüsü Dahil)	Yap-İşlet-Devret	16.03.2018	€ 3.159.721.036	3.906.047.145	€ 2.265.000.000	2.799.993.000	4.350.000.000
Ankara-Niğde Otoyolu	Yap-İşlet-Devret	7.06.2018	€ 1.462.628.902	1.719.466.537	€ 1.114.962.012	1.310.749.341	? ***
Toplam				22.367.926.380		17.200.054.669	29.227.000.000

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı - Aylık Kamu Borç Yönetimi Raporu, Kasım 2020,

* Kendi hesaplamalarımız. (Krediler dolar cinsine çevirirken Hazine tarafından esas alına kura göre hesaplama yapılmıştır.)

** Kendi hesaplamalarımız.

*** Ankara-Niğde Otoyolu için araç sayısı ve gelir garantisi bilgilerine açık kaynaklardan ulaşamamıştır.

Bunun anlamı Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Kamu Borç Yönetimi Raporunda şu şekilde açıklanmaktadır: "**Borç üstlenimi mekanizması, KÖİ projeleri kapsamında proje sahibi idare ile projeyi gerçekleştirecek olan şirket (görevli şirket) arasında düzenlenen sözleşmelerin süresinden önce feshedilmesi ve tesisin kamuya devredilmesi durumunda fesih tarihine kadar yapılan işler için kullanılmış olan dış finansmanın kamu tarafından üstlenilmesi ile devreye girmektedir.**

Bu kapsamda, yukarıda yer alan tablodaki projelerin uygulama sözleşmelerinin süresinden önce feshedilmesi ve tesisin ilgili idareler tarafından devralınması halinde söz konusu yatırım ve hizmetler için yurt dışından sağlanan finansmanın ve varsa bu finansmanın teminine yönelik türev ürünlerden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere mali yükümlülüklerin üstlenilmesine Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından verilen borç üstlenim taahhütleri kapsamında bugüne kadar gerçekleşen herhangi bir üstlenim bulunmamaktadır."

Yani, söz konusu projelerin kredi riski bile son kertede Hazine'nin üzerinde bulunmaktadır. Çünkü, verilmiş olan gelir garantileri bu kredileri karşılamak amaçlıdır. Gelir garantileri gerçekleşmediğinde, örneğin, Hazine garanti ödemelerini **yapamadığında** ya da **yapmadığında** sözleşme feshedilmiş ve bu sefer de hazine bu kredi borçlarıyla karşı karşıya kalmış olacaktır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

DİYANET'İ DE CENGİZ AYDINLATACAK!

Birçok kamu kurumunun 2021 yılı elektrik enerjisi ihalesini alan Mehmet Cengiz'in sahibi olduğu Cengiz Elektrik Şirketi şimdi de Diyanet İşleri Başkanlığı'nın elektrik enerjisi ihalesini aldı. Diyanet, Cengiz Elektrik Şirketi'ne yaklaşık 4 milyon TL ödeyecek.

Yolsuzluk operasyonları olarak adlandırılan 17-25 Aralık sürecinde, halka ettiği küfürle büyük tepki çeken ve hafızalara kazınan Mehmet Cengiz, kamunun milyonlarca liralık bir ihalesini daha aldı.

Mehmet Cengiz'in sahibi olduğu Cengiz Holding'e bağlı Cengiz Elektrik Şirketi'nin Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 2021 yılı "elektrik enerjisi" ihalesini aldığı açıklandı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 30 Kasım 2020 tarihinde "2021 yılı elektrik enerjisi alımı" için bir ihale düzenledi. İhaleyi, 3 milyon 921 bin TL teklif veren Cengiz Holding'e bağlı Cengiz Elektrik Şirketi'nin kazandığı ve 21 Aralık 2020 tarihinde de sözleşme imzalandığı belirtildi.

Meclis'i de Cengiz Aydınlatıyor

TBMM'nin de elektrik enerjisi ihalesini geçen aylarda yine Cengiz Elektrik Şirketi'nin aldığı açıklanmıştı. Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, TBMM İşletme ve Yapım Başkanlığı 13 Kasım tarihinde 2021 yılı elektrik enerjisi alımı için bir ihale düzenledi. İhaleyi, 12 milyon 932 bin TL teklif veren Cengiz Holding'e bağlı Cengiz Elektrik Şirketi'nin kazandığı açıklandı. TBMM ile şirket arasında da 3 Aralık tarihinde sözleşme imzalandı.

Bakanlıklar da Cengiz'de

Cengiz Elektrik Şirketi, bakanlıkların da aralarında yer aldığı onlarca kamu kurumunun milyonlarca liralık elektrik enerjisi ihalesini aldı. Cengiz Elektrik'in elektrik enerjisi ihalesini aldığı bazı kamu kurumları ile ihale bedelleri şu şekilde:

- ◆ Hazine ve Maliye Bakanlığı: 9 milyon 889 bin TL
- ◆ Emniyet Genel Müdürlüğü: 45 milyon TL
- ◆ Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı: 3 milyon 424 bin TL

ENERJİ BAKANLIĞI, 'VERGİ CENNETLERİNDE' KAMU ŞİRKETLERİ KURMUŞ

Enerji Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 'vergi cenneti' olarak anılan ülkelerde kurduğu şirketleri açıkladı. TBMM KİT Komisyonu Üyesi Yasin Öztürk'ün sorularına verilen yanıtta, yurt dışında bakanlıkla ilgili 14 adet şirket bulunduğu açıklandı.

İYİ Parti Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'e bakanlığın ilgili teşebbüslerinin yurt dışında kurduğu şirketleri sordu. Öztürk'ün önermesine verilen yazılı yanıtta, "Bakanlığımız ilgili olan kamu iktisadi teşebbüslerinin yurtdışında 14 adet şirketi bulunmaktadır. Bahse konu şirketler Jersey Kanal Adaları, Finlandiya, Rusya, Lüksemburg, ABD, Çin ve Hong Kong'da bulunmakta olup, hiçbir şirketin yabancı ortağı bulunmamaktadır" ifadeleri yer aldı.

TBMM'ye sunulan yanıt metninde ayrıca, "Buldukları ülkelerin mevzuatına göre kurulmuş olan yurt dışındaki şirketler, diğer ülke şirketleri ile aynı haklara sahip olup, aynı zamanda ilgili kurumlarla sürekli koordinasyon sağlanmaktadır" denildi.

Vergi Cennetlerinde Kamu Şirketleri

Buna göre, kamuya bağlı enerji kurumlarının Amsterdam Üniversitesi bünyesinde, küresel ekonomik ve kurumsal ağlar üzerine çalışmaları ile bilinen araştırma gurubu CORPNET tarafından hazırlanan 'En büyük 20 vergi cenneti' listesinde bulunan Jersey Kanal Adaları, Lüksemburg ve Hong Kong'da şirketleri bulunuyor.

EÜAŞ Kendisini Böyle Savunmuştu

Jersey Kanal Adaları'nda 2015 yılında EÜAŞ tarafından kurulan şirketle ilgili olarak Dönemin EÜAŞ Genel Müdürü Halil Alış, "Biz bir ihale yaptığımızda o ihaleyi 10 yılda sonlandıramıyoruz. Kazanamayan kazananı mutlaka şikayet ediyor. Veyahut da bizi şikayet ediyor. Jersey Adaları'nda kuracağımız şirketle bundan kurtuluyoruz" demişti.

Alış, şirketi, "Bunu vergi kaçırmak adına yapmıyoruz. Ortağımız olan Japonya ve Fransa da böyle bir offshore şirketini kurdular bizi bekliyorlar. Biz o şirketi kurma işlemlerini tamamladıktan sonra üçümüz, yani Fransızlar,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Japonlar ve biz kurduğumuz o off-shore şirketleriyle birlikte Türkiye’de yeni bir proje şirketi kuracağız” sözleri ile savunmuştu.

Şirketler Altyapı Çalışmaları Ve Petrol Ticareti Yapıyormuş

Strateji Geliştirme Başkanlığı’nın verdiği yanıtta, yurt dışındaki şirketlerde toplam 84 personel çalıştığı belirtilirken, çalışanların uyruğu hakkında bir bilgi yer almadı. Şirketlerle ilgili, “Yurtdışındaki şirketler, boru hattı çalışmaları, saha servis hizmetleri, petrol ve petrol ürünleri ticareti, bor ürünlerinin pazarlama ve satışı, elektrik enerjisi üretimi, işletilmesi, bakımı, onarımı ve rehabilitasyonu, elektrik ticareti, yakıt ve atık yönetimi vb. alanlarda faaliyet göstermektedir” bilgileri paylaşıldı.

ERDOĞAN’IN “KILIÇDAROĞLU BATIRDI” DEDİĞİ SGK, 11 İLDE 36 TAŞINMAZINI SATIŞA ÇIKARDI

Sosyal Güvenlik Kurumu’nun taşınmazlarını satışa çıkardığı bildirildi. SGK’nin bu yıl 82 milyar lira açık vermesi bekleniyor.

Bu yıl 82 milyar açık vermesi beklenen Sosyal Güvenlik Kurumu’nun (SGK) taşınmazları satışa çıkarıldı. SGK, şubat ayında 324 milyon 592 bin 804 lira değerindeki taşınmazını satacak.

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan sık sık Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ‘nu SGK’yi batırmakla suçluyordu. CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, Erdoğan’a yanıt vererek, Kılıçdaroğlu dönemindeki açığın 4,6 milyar lira olduğunu söyledi ve bu açığın AKP iktidarları döneminde 93 kat arttığını söyledi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın 2021 yılı bütçe kitapçığına göre SGK’nin 2021 bütçesinde ise açık miktarı 82 milyar lirayı bulması bekleniyor.

GAYRİMENKULLER SATILACAKTIR

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından:

Mülkiyeti Kurumumuza ait aşağıda tapu bilgileri yazılı gayrimenkullerin, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 4) 423 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve Sosyal Güvenlik Kurumu Taşınmazlar Yönetmeliğinin 21, 22 ve 23 üncü maddelerine göre (Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin (n) bendi hariç olmak üzere) açık artırma usulü ile satışı yapılacaktır.

Kurumumuz 2886 Devlet İhale Kanununa tabi olmayıp gayrimenkul satış ihalesini yapıp yapmamakta tamamen serbesttir. Satış ihalesi ile ilgili verilen bilgiler taahhüt niteliğinde olmayıp genel bilgi mahiyetindedir.

İhaleye katılmak isteyenler, taşınmazın ihale dokümanını, İdarenin adresinde bedelsiz olarak görebilir. Satın alınmak istenilen gayrimenkul için belirlenen Şartname satın alma bedeli ve teminat bedelini; tahsilata yetkili bankalara “Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeme yapma” talebiyle müracaatta bulunarak, “Kurumsal Tahsilatlar” “SGK Mosip Sistemi” “Borca Karşılık Tahsilat” menüsünden TCKN veya Vergi Numarası ile 32 kodundan “Saymanlık Merkez Muhasebe” seçilerek Şartname Bedeli/ Kesin Teminat yatırılarak, Kurumun İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığının Adakale Sok. No: 30 Kızılay/ ANKARA adresinden alınması zorunludur.

Teminat olarak, Devlet İhale Kanunu ile Kamu İhale Kanununda belirtilen tedavüdeki Türk parası, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından verilen süresiz kesin teminat mektupları, Resmî Gazete ’de belirlenen günlük bedelleri üzerinden Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen devlet iç borçlanma senetleri ve bu senetlerin yerine geçen belgeler kabul edilir. Başka teminatlar kabul edilmez.

Teklif ve belgeler, satın alınmak istenilen gayrimenkulün ihale gününden bir önceki iş günü saat 17:00’ a kadar ihalenin yapılacağı Sosyal Güvenlik Kurumu İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığı, Adakale Sok. No: 30 Kızılay/ANKARA adresine teslim edilecektir. Daha fazla bilgi almak isteyenler Kuruma ait 0312 585 61 46 /585 61 47/ 585 61 44 /585 61 34 no.lu telefonlardan bilgi alabilirler.

İhale Komisyonuna bizzat müracaat edilerek ihaleye iştirak edilir. Posta ve başka yöntemlerle ihaleye iştirak edip ihaleye katılmayan teklif sahibinin teklifi son ve kesin teklif olarak kabul edilir. Satın alınmak istenilen gayrimenkule ait teklif ve belgeler teslim tarih ve saatinden sonra idareye ulaşması halinde değerlendirilmeye alınmaz.

Taşınmazların Toplam Değeri 324 Milyon Liranın Üzerinde

SGK’nin hangi dönemde açığının daha yüksek olduğu tartışılırken, kurum taşınmazlarını satışa çıkaracağını duyurdu.

SGK’nin 14 Ocak 2021 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan ilanında Ankara’da 11, Bursa’da 5, Diyarbakır’da 2, Bolu’da bir, Çorum’da 4, Denizli’de bir, Erzurum’da 2, İzmir’de bir, İstanbul’da 4, Rize, Konya, Samsun, Sinop ve Sakarya’da birer olmaz üzere toplamda 36 taşınmazın satışa çıkarıldığı belirtildi. Şubat ayında ihalesi yapılacak taşınmazların toplam tahmini bedeli 324 milyon 592 bin 804 lira.

TÜRGEV İÇİN PARK ALANINA İNŞAAT RUHSATI VERİLMİŞ!

Yanlış ruhsat sekiz yıl sonra İBB’den döndü

Bilal Erdoğan’ın yöneticisi olduğu TÜRGEV’in yurdu İBB’nin denetimine takıldı. Yurt binasına verilen yapı ruhsatının mevzuata aykırı olduğu sekiz yıl sonra anlaşıldı. İmar planında değişiklik yapılmadan, ‘park alanı’ fonksiyonlu bir yere, TÜRGEV’in yurt binası yapılması için yapı ruhsatı verildiği ortaya çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bilal Erdoğan'ın yöneticisi olduğu TÜRGEV'in kız öğrenci yurdu olarak kullandığı Fatih Mevlanakapı'daki binaya, mevzuata aykırı olarak yapı ruhsatı verildiği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB)'nin sekiz yıl sonra yaptığı denetimle ortaya çıktı.

Park Alanı Olduğu Belirlendi

AKP'li Fatih Belediyesi'nin mülkiyetinde bulunan ve TÜRGEV'e tahsis edilmesi nedeniyle geçmişte tartışmalara neden olan kız öğrenci yurdu binası, 10 Eylül 2020 tarihinde İBB tarafından denetlendi. Yapılan sorgulamada, yapı ruhsatının alındığı 12 Aralık 2012 tarihinde söz konusu arazinin, yürürlükteki imar planında park alanı olduğu tespit edildi.

İmar planında değişiklik yapılmadan, park alanı fonksiyonlu bir yere, yurt binası yapılmak üzere yapı ruhsatı verildiği anlaşıldı. İBB, 18 Eylül 2020 tarihinde Fatih Belediyesi'ne bir yazı yazarak, planda 'park' fonksiyonlu parsel ile ilişkin düzenlenen yapı ruhsatının hangi mevzuat hükmüne istinaden düzenlendiğini sordu.

Projeyi İBB Onaylamamış

İBB, geçen yıl 10 Aralık tarihinde Fatih Belediyesi'ne ikinci bir yazı daha göndererek, söz konusu bina için hazırlanmış olan avan projenin, yasa gereği İBB Başkanlığı'na onaylanmış olması gerektiği ancak yapılan incelemede İBB tarafından onaylanmış böyle bir proje olmadığını bildirdi.

Fatih Belediyesi Hatayı Düzeltti

İBB'nin uyarısı üzerine harekete geçen Fatih Belediyesi, 2012 yılındaki belediye yönetiminin yaptığı hatayı düzeltmek için yeni bir imar planı teklifi hazırladı. Yeni imar planı değişikliği teklifinde özetle şöyle denildi: "Sosyal Kültürel Tesis Alanı fonksiyonu plana işlenerek, Parklar ve Dinlenme Alanları taraması kaldırılmıştır. Yapılan plan değişikliği teklifinde; Plan değişikliği, İstanbul 2 Numaralı Yenileme Alanları Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca Uygun Bulunan Yenileme Avan Projeye istinaden hazırlanmıştır." Söz konusu teklif Fatih Belediye Meclisi'nde, 7 Ocak'ta oy çokluğu ile kabul edildi. Avan proje önümüzdeki günlerde onay için İBB Başkanlığı'nın onayına sunulacak.

Fatih Belediye Meclisi CHP Grup Başkanvekili Kazım Akşahin teklife neden ret verdiklerini şöyle açıkladı: "Bizim meclis toplantısında buna hayır oyu kullanmamızın sebeplerinden birisi dosya imar ekinde gelen plan notlarının uyumsuz olması yani aslında uzun süredir mevzuata aykırı olan bir yerin yasal hale getirilmesi. Bu durumu tespit ettik ve hayır dedik. Ayrıca burası daha önce de Fatih Koruma Amaçlı Nazım İmar Planları'nda park alanıydı. O dönemde parkı imara açtıklarında da karşı çıkmıştık, yeşil alanı azaltıcı olduğu için, dün de bu nedenle yine karşı çıktık."

TRT, "İSTİHDAM FAZLASI" DİYEREK EMEKLİ ETTİĞİ ÇALIŞANLARIN YERİNE MİLYARLAR HARCADI

Sayıştay raporlarında yer alan bilgilere göre TRT personeli 'istihdam fazlası' gerekçesiyle emekli edilerek veya başka kurumlara gönderildi. 2 yılda dışarıdan hizmet alımlarına ödediği para ise 3 milyar 101 milyon 135 bin lirayı buldu.

Sayıştay 2017, 2018, 2019 yıllarına ilişkin TRT denetim raporlarına göre kurumda 2017 yılında 6 bin 900'ü kadrolu olmak üzere 9 bin 22 personel çalışıyordu. Oda TV'de yer alan habere göre, 2018 yılında bin 774 kişi 'istihdam fazlası' gerekçesiyle emekli edildi, 169 personel de başka kurumlara gönderildi. 2019 yılında personel sayısı 8 bin 452 kişiye düştü. TRT kendi personelini 'istihdam fazlası' gerekçesiyle emekliliğe ya da başka kurumlara gönderirken, dış yapımlara harcadığı para ise ciddi miktarda arttı.

3 Milyar 101 Milyonu Buldu

Sayıştay raporlarına göre TRT'nin son 2 yılda dışarıdan hizmet alımlarına ödediği para 3 milyar 101 milyon 135 bin lirayı buldu. TRT'nin dış yapımlara ödediği para 2019 yılında 1 milyar 641 milyon 742 bin lirayken, bu TRT'nin gelirinin yüzde 61,4'üne denk düşüyor. TRT'nin dışarıdan alınan hizmete ilişkin ödediği paranın 1 milyar 250 milyon 647 bin lirasının kurum dışından temin edilen yapım ve programlar, kurum dışı temin edilen haber ve haber program giderleri, TV ve radyo programları için kurum dışı şahıslardan yapılan muhtelif hizmet alımları olduğu görüldü.

TOKİ PARA ÖDEMEYE DOYAMADI

TOKİ'deki hatalı uygulamalar, müteahhitlere fazladan yüz binlerce lira kazandırdı. İlk ihaleler kapsamında tamamlanan ve ödemesi yapılan imalat kalemlerine ikmal ihalelerinde de yer verilince kamunun cebinden fazladan 1,3 milyon TL çıktı.

Dar gelirli yurttaşlara ucuz konut yapmak amacıyla kurulan TOKİ'deki hatalı uygulamalar müteahhitleri zengin etti. Yapım işlerinin ilk ihaleleri kapsamında imalatı ve ödemesi yapılan işler için ikmal ihaleleri ile tekrar ödendiği belirlendi.

TOKİ'nin mali hesaplarında yapılan incelemeler ile inşaat işleri için yapılan mükerrer ödemeler açığa çıkarıldı. İmalatı yapılan işler için yeniden yapılan ihaleler ile yüklenicilere fazladan 1,3 milyon TL ödeme yapıldığı belirlendi.

2019 yılı denetimleri kapsamında TOKİ hesaplarında yapılan incelemeler ile açığa çıkarılan usulsüzlükler raporlaştırıldı. Raporda, kamu kaynaklarından yapılan fazla ödemeler detaylı şekilde anlatıldı. Buna göre, Ankara Haymana'da 198 adet konut, ticaret merkezi, cami ve şadırvan ikmal inşaatı işinin ilk ihalesi 13 Ekim 2008'de 8,3 milyon TL bedelle ihale edildi. İmalatların ilerlemesi yüzde 91 seviyesindeyken yükleniciyle olan sözleşme Ocak 2015'te feshedildi. İşin ikmal ihalesi Mart 2016'da yapıldı, Nisan 2016'de ise yükleniciyle sözleşme imzalandı.

Çift Dikiş Müteahhitlere Yaradı

İlk ihale kapsamında yüklenicinin yaptığı işler için 711 bin 986 TL ödeme yapıldı. İşin fesih tutanağında ve ikmal işinin de ihale dosyasında yapıldığı görünen imalat kalemlerine ikmal ihalesi kapsamında yeniden yer verildi. Böylelikle, ikmal ihalesi ile aynı imalat kalemleri için yükleniciye 402 bin 260 TL fazla ödeme gerçekleştirildi.

Bolu Mengen'de yapılan konutlar, cami ve ticaret merkezi işinde de mükerrer ödeme yapıldığı ifade edildi. İlk ihalesi Nisan 2014'te 19,2 milyon TL bedelle tamamlanan iş, gerçekleşme durumu yüzde 87'deyken durduruldu. İşin ikmal ihalesi gerçekleştirilerek daha önce yapılan imalatlar için 188 bin 885 TL para harcandı.

Tamamlanan işler yeniden hesaplanarak yapılan ödemeler bunlarla da sınırlı kalmadı. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörlük binası, yabancı diller yüksekokulu binası ve olimpik atletizm futbol sahası inşaat işinde, ilk ihale kapsamında yüzde 100'ü yapılan imalatların ikmal ihalesi kapsamında mükerrer ödenen tutarın 610 bin 596 TL olduğu bildirildi.

Hastane de Var Karakol Binası da

Fazla ödeme yapılan diğer işler ve tutarları ise şöyle sıralandı:

◆ Samsun Vezirköprü 150 yataklı Samsun Vezirköprü Devlet Hastanesi ve 20 ünitelik ağız ve diş sağlığı merkezi ikmal inşaatı işinde, ilk ihale kapsamında yüzde 100'ü yapılan imalatların ikmal ihalesi kapsamında 42 bin 492 TL,

◆ Tunceli Hozat Yenibaş, Nazimiye Dereova ve Pülümür Kırmızı Köprü Jandarma Karakol Komutanlığı ikmal inşaatı işinde, ilk ihale kapsamında yüzde 100'ü yapılan imalatların ikmal ihalesi kapsamında 132 bin 311 TL mükerrer ödendi.

MİLYONLARCA LİRALIK İHALE AKP'LİNİN 'YEĞENLERİNE'

AKP Sancaktepe İlçe Başkanı Adil Kandemir'in yeğenlerinin sahibi olduğu şirket AKP'li Sancaktepe Belediyesi'nden yaklaşık 7 milyon TL'lik ihale aldı. CHP'li Meclis Üyesi Ünlü, Kandemir'in yeğenlerinin bugüne kadar belediyeden yaklaşık 23 milyon TL'lik ihale aldığını açıkladı.

Borç batağında olmasına rağmen 3 milyon 250 bin TL'ye bayrak ve flama yaptıran AKP'li Sancaktepe Belediyesi'nin tartışmalı bir ihalesi daha ortaya çıktı. AKP Sancaktepe İlçe Başkanı Adil Kandemir'in yeğenlerinin AKP'li Sancaktepe Belediyesi'nden milyonlarca liralık ihale aldığı öğrenildi.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Sancaktepe Belediyesi'ne bağlı Destek Hizmetleri Müdürlüğü 27 Kasım 2020 tarihinde "Sancaktepe İlçesi II Bölge Mevcut Parkların Tadilatı, Yeni Park Yapılması Yapım İş'i" adı altında bir ihale düzenledi. İhaleyi, 6 milyon 944 bin TL teklif veren As-Ton Yapı Elemanları Anonim Şirketi'nin aldığı ve 5 Ocak tarihinde de sözleşme imzalandığı açıklandı.

Milyonlarca liralık ihaleyi alan As-Ton Yapı Elemanları Anonim Şirketi'nin ortakları Mehmet Kandemir ve Ömer Kandemir, AKP Sancaktepe İlçe Başkanı Adil Kandemir'in yeğenleri çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP Sancaktepe İlçe Başkanı Adil Kandemir, BirGün'e yaptığı açıklamada, "Bu isimlerle bizim akrabalığımız var ama ticari ilişkimiz yok. Hatta aramızda kırgınlıkta var. Yeğenlerim çok uzun zamandır ticaret yapıyor, sadece buradan değil farklı yerlerden de ihale alıyorlar. En ufak bu firmayla alakalı, 'Buraya ihale verin, şuraya ihale verin' demedim, hatta karşı çıktım. Daha önce bilgim olsaydı bu ihaleye de engel olurum. Ticari bir ilişkim olmasa da akraba olduğumuz için hep bize eksi yazıyor bu durum" dedi.

23 Milyon TL'lik İhale

Sancaktepe Belediye Meclisi'nin CHP'li Meclis Üyesi İlnur Ünlü ise milyonlarca liralık ihaleye ilişkin "Sancaktepe Belediyesi'nce ihale edilen 'Park yapımı ve onarımı' işi 6 milyon 944 TL gibi bir bedelle AKP İlçe Başkanı Adil Kandemir'in yeğenlerine verildi. Aynı şirket son 10 yılda Sancaktepe Belediyesi'nden toplamda 23 milyon 216 bin TL'lik ihale aldı" diye konuştu.

CHP'li Ünlü, "Yoksulluğun işsizliğin ve çaresizliğin en ağır şekilde hissedildiği ilçemizde belediye kaynakları ne yazık ki vatandaşa değil yandaşa akmaya devam ediyor. Yurttaşlarımız Sancaktepe'nin pazarlarında kalan meyve ve sebzeleri toplayıp kendine aş ederken birileri milyonluk ballı ihalelerinin sefasını sürüyor" dedi.

İSTANBUL-İZMİR OTOYOLU ÜCRETİNE ZAM: UÇAKLA BERLİN'E GİDİLEBİLİR

İstanbul-İzmir otoyolunun ücreti 367 liraya çıktı. İstanbul'dan İzmir'e 170 TL'ye, Almanya Berlin'e ise 367 TL'ye uçak bileti almak mümkün.

İstanbul-İzmir otoyolu ücretinin 367 TL'ye çıkmasının ardından yapılan fiyat karşılaştırmaları, 170.98 TL'ye mal olan uçakla seyahatin yarı yarıya daha ucuz olduğunu ortaya çıkardı.

11 milyar dolara (89 milyar 836 milyon 690 bin lira) mal olan asma köprü, 3 tünel, 2'si çelik olmak üzere 38 viyadük ile 179 köprünün bulunduğu 426 kilometrelik İstanbul-İzmir seyahati, artan köprü ücretinin yanı sıra ortalama 250-350 TL'lik yakıt masrafları da eklendiğinde ortalama 700 TL'ye kadar yükselebiliyor. Yolda geçen zaman, yol boyu yiyecek, içecek ve aracın zorunlu yağ ile zorunlu diğer masraflar göz önüne alındığı zaman bu rakamın çok daha yüksekler çıktığı gözleniyor.

Maliyeti 11 Milyar Dolar

11 milyar dolara (89 milyar 836 milyon 690 bin lira) mal olan asma köprü, 3 tünel, 2'si çelik olmak üzere 38 viyadük ile 179 köprünün bulunduğu 426 kilometrelik İstanbul-İzmir otoyolu geçiş ücreti el yakıyor. Uçak bilet rakamları ile yol geçiş ücretlerine bakıldığı zaman Aziz Nesin'in trajik hikayelerini anımsatıyor. Otoyol geçiş ücretinin yanı sıra kullanılan aracın yaktığı yakıt da ortalama araç modeline göre 250-350 TL civarında olduğu da düşünülecek olursa toplam rakam ortalama 700 TL'ye kadar yükselebiliyor. Yolda geçen zaman, yol boyu yiyecek, içecek ve aracın zorunlu yağ ile zorunlu diğer masraflar göz önüne alındığı zaman bu rakamın çok daha yüksekler çıktığı gözleniyor.

Münih'e Gitmek Daha Ucuz

Paralı otoyol, köprü ve tünellere ödenen ücretler kıyaslandığında bazı hatlardaki uçak tarifelerinin çok daha ucuz olduğu belirlendi. Örneğin uçakla İzmir- Adana 81 TL, İzmir-Antalya 94 TL, İzmir-Samsun 103 TL, İzmir-Kayseri 106 TL. Karayoluyla gidilecek olsa yakıt, diğer gider ve ücretli yollar hesaba katıldığında bunun kaç kat daha fazlası olduğu ortaya çıkıyor. Yine 367 liralık İstanbul-İzmir otoyolu geçiş ücreti karşılığında İstanbul'dan Bükreş'e 360 TL'ye, Berlin'e 367 TL'ye Münih'e ise 362 TL'ye uçakla gitmek mümkün.

HİNDİSTAN'A KADAR UZANAN ZARAR

EÜAŞ, Keban Hidroelektrik Santrali'nin rehabilitasyonu için Hindistanlı bir şirketle imzaladığı sözleşmeyi iptal etti. Ancak ödemeler için Hindistan'daki bir bankada açılan hesaba sözleşme iptaline karşın 1 milyon Avro komisyon ödendi. Karşı taraf hesabı kapatmayı kabul etmezse 2023'e kadar 53 milyon Avro ödenecek.

AKP iktidarı döneminde bürokraside yaşanan ve büyük tutarlı kamu zararlarına yol açan işlemlerin bir yenisi daha ortaya çıktı. Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ), Hindistanlı bir şirket ile yaptığı sözleşmeyi iptal etmesine karşın bu iş için o ülkede açılan banka hesabını iptal edemediğinden milyonlarca Avro komisyon ödeme riski ile karşı karşıya kaldı.

Sayıştay, EÜAŞ'ın 2019 yılı hesaplarına ilişkin denetim raporunda, milyonlarca Avro'luk bir skandala yer verildi. Rapora göre, toplam 8 üniteden oluşan Keban Hidroelektrik Santralinin Rehabilitasyon işi, Hindistan'da yerleşik yüklenici bir firmaya 2014 yılında 63,9 milyon bedelle sipariş edildi. Ödemeler için Hindistan'daki bir bankada akreditif hesabı açıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

EÜAŞ Genel Müdürlüğü, malzeme ödemelerinde kullanılmak üzere 48 milyon 482 bin 725 Avro'luk, hizmet ödemelerinde kullanılmak üzere de 4 milyon 433 bin 863 Avro'luk "Teyitsiz, Dönülemez, Devredilemez" ithalat akreditifi açtı. Ancak işyeri tesliminden sonra yüklenici firma, gereken bilgi ve belgeler süresi içerisinde EÜAŞ'a teslim etmedi. Bunun üzerine EÜAŞ, şirketin taahhüdünü sözleşmeye uygun olarak yerine getirmemesi nedeniyle sözleşmeyi feshetti. 2017 yılında alınan teminat mektupları nakde dönüştürülerek 3 milyon 33 bin 139 Avro, EÜAŞ'ın gösterdiği Banka Şubesi'ndeki hesabına havale edildi.

Hesap Vazgeçilmez Olunca

EÜAŞ Genel Müdürlüğü, Vakıflar Bankası Kızılay Şubesi'ne sözleşmenin feshedildiğini bildirerek, risk çıkışlarının yapılması, dosyalarının kapatılması ve durumun şirkete bildirilmesini istedi. Banka gereken işlemleri yaptı ancak karşı banka yanıt vermediği için akreditif iptal edilemedi. Bu nedenle akreditif anlaşması gereği üçer aylık dönemler halinde komisyonlar hesaptan çekilmeye devam etti. Akreditifin açıldığı günden 2019 sonuna kadar toplam 1 milyon 69 bin 576 Avro komisyon ödendi. Akreditifler kapanmazsa vade sonu olan 2023 yılına kadar EÜAŞ geriye kalan 51 milyon 847 bin 11 Avro komisyonu da ödemek zorunda kalacak.

Uluslararası Dış Ticaret Rejimi'ne göre açılan akreditif, "Teyitsiz, Dönülemez, Devredilemez" olduğu için tüm tarafların onayı olmadan iptal edilemiyor.

Sayıştay, en kısa sürede EÜAŞ'ın şirketin Türkiye'deki temsilcileri nezdinde yapılan girişimlerden bir sonuç alamadığı için 53 milyon Avro'ya ulaşması olası komisyonun ödenmemesini sağlamak için Hindistan Hükümeti nezdinde girişimde bulunulmasını önerdi.

GÖNÜL DEĞİL FESAT ÇARŞISI!

Mamak Belediyesi'nin Gönül Çarşısı'nın malzeme alım ihale sözleşmeleri açılıştan 16-18-44 gün sonra imzalandı. CHP'li Meclis Üyesi Demir, projeyi ihalelerde usulsüzlük ve fesat karıştırıldığı suçlamasıyla yargıya taşıdı.

AKP'li Mamak Belediyesi, "İmkanı olan verecek, ihtiyacı olan alacak" sloganıyla "Gönül Çarşısı" isimli proje başlattı. Gönül Çarşısı binasının açılışı 4 Ocak 2020'de yapıldı. Çarşının açılışından dört gün önce, 31 Aralık 2019'da, "Mekanik Malzeme Alım İş'i" ihalesi gerçekleştirildi.

Pazarlık usulü ile yapılan ihale yüzde 2,5 kırımla Mamak Turizm A.Ş.'ye 215 bin TL bedel ile verildi.

İhalenin sözleşmesi, çarşının açılışından 18 gün sonra 22 Ocak 2020'de imzalandı. Açılıştan tam 44 gün sonra yapılan, "Gönül Çarşısı İçin Muhtelif Elektrik Malzemesi Alım İş'i" ihalesinin sözleşmesinin ise 221 bin 720 TL karşılığında açılıştan 67 gün sonra imzalandı.

Açılışın ardından yapılan ihaleler bunlarla sınırlı kalmadı. Çarşı faaliyetten tadilat yapım işi için doğrudan temin usulü ile 20 Ocak'ta 78 bin TL'lik sözleşme imzalandığı belirlendi. Tadilat işinin sözleşmesine göre, tadilatın açılıştan 16 gün sonra başlatılması, 26 gün sonra ise tamamlanması planlandı. Projeye ilişkin tüm mal ve hizmet alım ihalelerinin aynı firmadan yapılması dikkati çekti.

Mamak Belediyesi'nin CHP'li Meclis Üyesi Haydar Demir, projeye ilişkin ihalelerde usulsüzlükler olduğu gerekçesiyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvuru yaptı. Demir'in başvurusunda, Köse'nin kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması gerektiği ilkesine aykırı hareket ettiği öne sürüldü. Köse ile birlikte, tespit edilecek tüm şüpheliler hakkında soruşturma yapılarak, haklarında kamu davası açılması talep edildi.

AKP'Lİ BELEDİYE 3.2 MİLYON TL'YE BAYRAK VE FLAMA ALDI

AKP'li Sancaktepe Belediyesi, 3 milyon 250 bin TL'ye bayrak ve flama aldı. Milyonlarca liralık ihaleye CHP'li Meclis Üyesi İknur Ünlü, "Esnaf kepenk açamazken, vatandaş yiyecek kuru ekmeğe dahi bulamazken AKP'li belediye bayrak ve poster alımı için milyonlarca lira harcıyor" sözleriyle tepki gösterdi.

Borç batağındaki belediyeler arasında yer alan AKP'li Sancaktepe Belediyesi'nin bayrak ve flama alımı için milyonlarca lira harcadığı ortaya çıktı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Sancaktepe Belediyesi'ne bağlı Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 30 Kasım 2020 tarihinde "Belediyemizin Faaliyetlerinde Kullanılmak Üzere Bayrak ve Flama Mal Alımı İş'i" adı altında bir ihale düzenledi.

İki şirketin katıldığı ihale sonrası, 3 milyon 250 bin TL teklif veren "Elvan Reklam Mimarlık İnşaat Sanayi Ticaret Anonim Şirketi" ile AKP'li belediye arasında 16 Aralık 2020 tarihinde sözleşme imzalandı. Ayrıca, ihale

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kapsamında AKP'li Belediye Başkanı Şeyma Döğücü ile AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da posterleri yaptırılacak.

Sancaktepe Belediye Meclisi'nin CHP Grup Başkanvekili İlknur Ünlü, BirGün'e yaptığı açıklamada milyonlarca liralık ihaleye tepki göstererek, "AKP'li Sancaktepe Belediyesi, milyonlarca lira borca batmış, borçlarını ödemek için cami yeri, okul binası, kaymakamlık binası dahil taşınmazlarını haraç mezat satmıştır. Bunlar yetmezmiş gibi 85 milyon TL de borçlanmıştır. Esnaf kepenk açamazken, vatandaş yiyecek kuru ekmek dahi bulamazken, yurttaşlar gelecek kaygısı ve pandemi şartları altında ezilirken Sancaktepe Belediyesi'nin 3 milyon 250 bin TL bedelle 'Bayrak flama ve poster ihalesi' yapmasını yurttaşlarımızın vicdanlarına havale ediyoruz" dedi.

3.5 Milyon TL Harcanmıştı

Sancaktepe Belediyesi'nce yapılan ancak henüz sonuçlanmamış iki dikkat çekici ihalenin daha olduğunu anlatan CHP'li Ünlü şunları söyledi: "Bu pandemi döneminde belediye kaynaklarının nasıl müsriflikle halk yararına kullanılmadığını, gözler önüne sermesi bakımından manidarlık taşıyor. İhale edilen ancak sonuçlanmayan 'Belediyemizin Reklam ve Tanıtımının Yapılması İçin Dijital Baskı Afiş Hizmet Alımı İş'i' ve '2021 Yılı İçerisinde Sancaktepe Belediyesi Tarafından Yapılacak Olan Etkinlikler İçin Süsleme Organizasyonu Hizmet Alımı İş'i' ihalelerinin geçen yılki toplam maliyeti 3 milyon 500 bin TL tutarındaydı.

İhaleler İptal Edilmeli

Sancaktepe Belediyesi, bu pandemi döneminde yurttaşlarımızın parasını pankart, flama ve şahsi reklamlarına değil, yurttaşlarımız için harcamalıdır. Bu ihaleler kamu yararı gözeterek iptal edilmelidir."

741'İ KORONADAN, 2 BİN 427 İŞÇİ ÖLDÜ

İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) 2020 yılındaki iş cinayetlerini raporlaştırdı. Buna göre geçen yıl en az 2 bin 427 işçi öldü. Bu işçilerin 741'i Covid-19 nedeniyle vefat etti.

İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) '2020 Yılı İş Cinayetleri Raporu'nu yayınladı. Rapordaki ölümlerin yüzde 66'sı ulusal basından, yüzde 34'ünün ise iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri, sendikalar ve yerel basından derlendi.

En Çok Ölüm Aralık Ayında

Raporda, 2020 yılında iş cinayetlerinin aylara göre dağılımı şu şekilde verildi: Ocak ayında en az 114 işçi, şubat ayında en az 132 işçi, mart ayında en az 113 işçi, nisan ayında en az 223 işçi, mayıs ayında en az 166 işçi, haziran ayında en az 190 işçi, temmuz ayında en az 164 işçi, ağustos ayında en az 218 işçi, eylül ayında en az 211 işçi, ekim ayında en az 232 işçi, kasım ayında en az 308 işçi ve aralık ayında en az 356 işçi iş cinayetlerinde öldü.

Tarım İşkolunda 442 Emekçi Öldü

2020 yılında iş cinayetlerinin işkollarına göre dağılımı ise şu şekilde paylaşıldı: Tarım, Orman işkolunda 442 emekçi (224 çiftçi ve 218 işçi) İnşaat, Yol işkolunda 355 işçi; Sağlık, Sosyal Hizmetler işkolunda 330 işçi; Ticaret, Büro, Eğitim, Sinema işkolunda 296 emekçi; Taşımacılık işkolunda 248 işçi; Belediye, Genel İşler işkolunda 141 işçi; Metal işkolunda 106 işçi; Savunma, Güvenlik işkolunda 79 işçi; Madencilik işkolunda 61 işçi; Tekstil, Deri işkolunda 54 işçi; Enerji işkolunda 54 işçi; Gıda, Şeker işkolunda 44 işçi; Petro-Kimya, Lastik işkolunda 44 işçi; Konaklama, Eğlence işkolunda 43 işçi; Gemi, Tersane, Deniz, Liman işkolunda 26 işçi; Ağaç, Kâğıt işkolunda 23 işçi; Çimento, Toprak, Cam işkolunda 14 işçi; İletişim işkolunda 8 işçi; Basın, Gazetecilik işkolunda 7 işçi; Banka, Finans, Sigorta işkolunda 5 işçi; Elimizdeki veriler ışığında çalıştığı işkolunu belirleyemediğimiz 47 işçi öldü.

22'si Çocuk İşçi

2020 yılında iş cinayetlerinin cinsiyetlere göre dağılımında da 148'i kadın 2 bin 279'ı erkek işçinin öldüğü belirtildi. İş cinayetlerinin yaş gruplarına göre dağılımında ise, 14 yaş ve altı 22 çocuk işçi, 15-17 yaş arası 46 genç işçi olduğuna dikkati çekilirken "18-27 yaş arası 258 işçi, 28-50 yaş arası 1079 işçi, 51-64 yaş arası 708 işçi, 65 yaş ve üstü 159 işçi ve yaşını bilmediğimiz 155 işçi hayatını kaybetti" diye belirtildi.

Covid-19 Nedeniyle 741 İşçi Öldü

COVID-19 nedeniyle 741 işçi, Trafik, Servis Kazası nedeniyle 388 işçi; Ezilme, Göçük nedeniyle 296 işçi; Yüksekten Düşme nedeniyle 237 işçi; Kalp Krizi, Beyin Kanaması nedeniyle 190 işçi; Şiddet nedeniyle 105 işçi; Elektrik Çarpması nedeniyle 104 işçi; Zehirlenme, Boğulma nedeniyle 87 işçi; İntihar nedeniyle 73 işçi; Patlama, Yanma nedeniyle 53 işçi; Nesne Çarpması, Düşmesi nedeniyle 27 işçi; Kesilme, Kopma nedeniyle 21 işçi; Diğer nedenlerden dolayı 105 işçi öldü.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Mülteciler Arasında Suriyeli Çoğunlukta

2020 yılında 101 mülteci/göçmen işçinin öldüğü belirtilen raporda, “48 işçi Suriyeli; 28 işçi Afganistanlı; 5 işçi Türkmenistanlı; 4’er işçi Gürcistanlı ve Özbekistanlı; 2’şer işçi Azerbaycanlı, İranlı, Rusyalı ve Ukraynalı; 1’er işçi Bulgaristanlı, Iraklı, Nepalli ve Pakistanlı” bilgileri yer aldı.

İllere Göre Ölümler: İstanbul Birinci Sırada

81 şehirde ve yurtdışında birçok ülkede iş cinayeti gerçekleştiğini tespit edilen raporda, en fazla ölümlerin yaşandığı kentler şöyle sıralandı:

325 ölüm İstanbul’da; 111 ölüm İzmir’de; 99 ölüm Kocaeli’de; 80 ölüm Ankara’da; 79 ölüm Bursa’da; 67 ölüm Antalya’da; 66 ölüm Konya’da; 65 ölüm Aydın’da; 61’er ölüm Denizli ve Samsun’da; 60 ölüm Adana’da; 58 ölüm Gaziantep’te; 57 ölüm Sakarya’da; 54’er ölüm Manisa ve Şanlıurfa’da; 52 ölüm Mersin’de; 46 ölüm Van’da; 45 ölüm Muğla’da; 41’er ölüm Diyarbakır ve Hatay’da; 40 ölüm Kayseri’de; 38 ölüm Kahramanmaraş’ta; 34 ölüm Zonguldak’ta; 29 ölüm Malatya’da; 28 ölüm Tekirdağ’da; 27 ölüm Trabzon’da; 26 ölüm Ordu’da; 25 ölüm Sivas’ta; 24 ölüm Kastamonu’da; 23 ölüm Balıkesir’de; 22 ölüm Osmaniye’de; 20’şer ölüm Elazığ, Isparta ve Mardin’de; 19 ölüm Şırnak’ta; 18’er ölüm Bolu ve Çanakkale’de; 17’şer ölüm Afyon, Edirne ve Erzurum’da; 16 ölüm Karaman’da; 15’er ölüm Ağrı, Çorum ve Kütahya’da; 14’er ölüm Adıyaman, Eskişehir ve Nevşehir’de; 13 ölüm Uşak’ta; 12’şer ölüm Aksaray, Bilecik, Karabük, Niğde ve Tokat’ta; 11’er ölüm Batman, Çankırı, Düzce ve Erzincan’da; 10’ar ölüm Burdur, Kırklareli ve Rize’de; 9’ar ölüm Artvin, Giresun, Gümüşhane ve Kırıkkale’de; 8’er ölüm Kırşehir ve Yalova’da; 7’şer ölüm Amasya, Bingöl, Hakkari ve Siirt’te; 6’şar ölüm Bartın ve Kilis’de; 5’er ölüm Bitlis, Sinop ve Yozgat’ta; 4’er ölüm Bayburt ve Kars’ta; 3’er ölüm Muş ve Tunceli’de; 2’şer ölüm Ardahan ve Iğdır’da; 48 ölüm ise yurtdışında.

EMEKLİLERİN HAK ARAYIŞI SÜRÜYOR!

Devam Eden Bazı İşçi Eylemleri

Bimeks İşçileri

Dava süreçlerini tamamlamış 1500 Bimeks işçisi 2016 bu yana maaş ve tazminatlarını alamadıkları için 6 aydır Türkiye’de farklı illerde ve ağırlıklı olarak İstanbul’da eylemlerine devam ediyor. Bimeks kurucusu Vedat Akgiray Boğaziçi Üniversitesi’nde Finans profesörü olarak hayatına devam ediyor. Kendisi eski SPK Başkanı. Göreve geldiği dönemde halka arz edilen Bimeks’in hisse değerleri ile ilgili şaibe sebebiyle görevden alındı.

İşçiler, Boğaziçi Üniversitesi önünde bugüne kadar gerçekleştirdikleri eylemler ve basın açıklamaları sonrasında 15 kez gözaltına alındı.

Atlasjet İşçileri

Atlasglobal işçileri önce Kasım 2019’dan Şubat 2020’ye kadar maaşsız çalıştırıldı. Daha sonra şirket konkordato ilan ederek şubat ayında iflasını açıkladı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Şirketin patronu Kültür Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un ikiz kardeşi Ali Murat Ersoy. Pilotların da tümü dâhil olmak üzere bütün çalışanlar yani yaklaşık 2000 kişi işsiz kaldı. 14 aydır tazminatlarını ve içerde kalan maaşlarını almak için mücadele ediyorlar.

İşçiler, Turizm Bakanı'nın sahibi olduğu ETS TUR Genel Merkezi önünde direniş çadırı kurmuşken, Bakan'ın emriyle gözaltına alındı. İşçiler yurtdışı çıkış yasağı ve aylık imza şartı ile serbest bırakıldılar.

2020 Ağustos'ta işçilerle bir protokol yapıldı ama Nuri Ersoy daha sonra ödemeleri yapmaktan vazgeçti. Şirketin iflas davası sürüyor. Bu esnada Murat Ersoy'un parasını İsviçre'de kurduğu şirketlere aktardığı da çalışanların araştırmasıyla ortaya çıkarıldı.

PTT İşçileri

PTT'de çalışan taşeron işçiler yıllardır kurum içinde yaşadıkları ayrımcılık, ağır çalışma koşulları sebebiyle sendikal örgütlenme yolunu seçti.

İletişim ve taşımacılık işkolundaki işçiler, kendilerinin yönetiminde olduğu bağımsız sendikalarını kurdu. İletişim işkolunda PTT-SEN, taşımacılık işkolunda PTT KARGO-SEN Sendikalarını örgütleyen işçiler 1,5 yılda birçok bölgede yetkili sendikaya dönüştü.

Bu durum üzerine PTT yönetimini rahatsız etmiş olmalı ki sendikanın yöneticilerinin tamamı işten atıldı ya da ücretsiz izne çıkarıldı. Sendika yöneticileri İstanbul ve İzmir'de PTT Başmüdürlükleri önünde 3 haftadır oturma eylemi yapıyor.

Baldur Grevi

Kocaeli Şekerpınar Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan fabrikada Birleşik Metal-İş Sendikasına üye 3 işçi işten atılmış ve ardından başlayan görüşmeler sonrası grev kararı alınmıştı.

Baldur grevi pandemi döneminde yapılan ilk grev olmaz özelliğini de taşımaktadır. Grevin ilk gününde fabrika sahibinin grev kırıcılığına karşı direnen işçilerin gözaltına alınmıştı.

25 Aralık Cuma gün başlayan grev devam etmektedir.

Dilovası Systemair HSK

Kocaeli Dilovası'nda bulunan Systemair HSK Havalandırma Endüstri Sanayi fabrikasında, Birleşik Metal-İş sendikasına üye olmalarının ardından zorla ücretsiz izne çıkarılan işçilerin direnişi 3 aya yakın bir süredir devam etmektedir.

Systemair HSK işçileri 18 Ekim 2020 tarihinde Birleşik Metal-İş sendikasına üye olmalarının ardından zorla ücretsiz izne çıkarıldı.

Fabrikada 48 işçi ücretsiz izne çıkartılmış durumda.

Yüzde 100 İspanya sermayeli Baldur Fabrikası ile yüzde 90 İsveç sermayeli Systemair HSK Fabrikası işçileri, 24 Kasım günü Ankara'ya yürümek isterken gözaltına alınmışlardı.

Ekmekçioğulları

7 Aralık günü Çorum'da Kurulu Ekmekçioğlu Metal Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. işletmesinde, sendikalaşma hakkını kullanarak Birleşik Metal-İş'te (BMİS) örgütlenen işçilerden 90'ı işten çıkartıldı.

Fabrika sendikaya üye olan işçileri ahlak ve iyi niyet kurallarına uymadığı gerekçesi ile işten atıldığını ileri sürdü.

İşçiler işten atılmaları ve sendika haklarına yönelik baskıya karşı direnişlerini halen devam ettirmektedir.

SPORCUYU BİLE DOLANDIRAN FEDERASYON!

Türkiye Wushu Federasyonu'nun usulsüzlükleri bitmek bilmiyor: Eşofmanı parayla satıp sporcuları dolandırmışlar

Yapılan usulsüzlüklerle gündemden düşmeyen TWF'nin ulusal takım eşofmanını dahi sporculara parayla sattığı öğrenildi. Turnuvalarda yer alan ve millilik belgesi alan bazı sporcuların ise KYK bursu iptal edildi. BirGün'e konuşan bir sporcu organizasyona para ödeyip katıldıklarını söyleyerek, "Benim gibi yüzlerce sporcu dolandırıldı" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye Wushu Federasyonu (TWF) usulsüzlüklerine bir yenisini daha ekledi. Başkanvekili Abdurrahman Akyüz liderliğinde birçok kuralı çiğneyen federasyon turnuva masraflarını sporcular üzerinden karşılarken ulusal takım eşofmanının parasını dahi oyuncularından almış.

TWF'nin geçen sene düzenlediği organizasyonlarda ise derece yapan ve A milli sporcu belgesi alan sporcuların Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'nden aldığı burs Spor Bakanlığı tarafından turnuvaların usulsüz olduğu gerekçesiyle iptal edilmiş.

Turnuvaları geçersiz sayan bakanlık federasyon yönetimi hakkında herhangi bir işlem yapmış değil. Bakanlık federasyonun usulsüzlükleri nedeniyle sporcuları cezalandırması ise tepki çekti. Yaşadığı mağduriyeti BirGün'e anlatan ismini vermek istemeyen bir sporcu şu ifadeleri kullanıyor:

Otel Parasını da Ben Ödedim

“Ben yıllardır Türkiye Wushu Federasyonu'na bağlı olan Kyokushin Ashihara branşı ile ilgileniyorum. Birçok Türkiye Şampiyonası'nda ve il maçlarında başarı elde etmiş bir sporculuk kariyerim var. En büyük hayalim ülkem adına uluslararası bir turnuvaya katılıp milli sporcu unvanını kazanmaktı ki bu sayede yıllardır uğraştığım bu branşta emeğimin karşılığını en güzel şekilde alabilecektim. Hedefim üniversiteye başlamadan önce milli sporcu olup üniversite yıllarımda burs alabilmektir. Geçim sıkıntımından dolayı buna çok ihtiyacım vardı. 19 -23 Şubat 2020 tarihlerinde Antalya'da yapılan Kyokushin Ashihara Avrupa Şampiyonası'na katılmak için hazırlandım ve şampiyona için otel ücretimi dahi zor buldum. Ancak sonunda birinci oldum ve bu benim için büyük bir gururdu.”

Dolandırıldık

Sonrasında KYK bursu için başvurduğumu ve kabul edildiğini söyleyen sporcu bir sonraki gün bursunun iptal olduğunu belirterek, “A milli sporcu belgemi aldım üniversiteme kayıt oldum ve KYK bursuna başvurduğum. Bursum kabul edildi çok mutluydum ta ki ertesi gün bakanlıktan görevli bir kişi katılmış olduğunuz turnuvanın millilikleri usulsüz olduğu için, ‘Milliğiniz c kategorisine düşürüldü’ dedi. Bu yüzden bursum da iptal edildi. Yıllardır uğraştığım, maddi manevi emek verdiğim sporda federasyon yönetimi yüzünden hayallerim elimden alındı. Para verip katıldığım bir müsabakada böyle bir skandalın yaşanması benim gibi yüzlerce sporcunun dolandırılması demek. Federasyon yönetiminde bu durumdan kimler sorumluysa hak ettiklerini bulmalarını temenni ediyorum” diye konuştu.

Sizden Gelenlere Yazısını Koymuş

Türkiye Wushu Federasyonu (TWF) Başkanvekili Abdurrahman Akyüz'ün federasyonun internet sitesinde yer alan sizden gelenler köşesinde kendi yazısını yayımladığı ortaya çıktı. 2019'un Mart ayında düzenlenen yerel seçimler öncesi yayımlanan yazıda CHP'ye ağır hakaretler var.

Ekrem İmamoğlu'yla Binali Yıldırım arasında yapılacak seçimin 'hizmet', 'sefalet' arasında yapılacak bir seçim olduğunu belirten Akyüz yazısında şu ifadeleri kullanıyor:

- ▶ Türkiye' nin İstanbul, Ankara, İzmir başta olmak üzere hemen hemen bütün şehirlerinde CHP'li Belediye Başkanları işbaşında. Sokaklar çöp dağları, yollar çamur, çukur, hava kirli.
- ▶ Bu işin şakası yoktur ve maceraya da gerek yoktur. Ya HİZMET ya SEFALET tercih edilecek.
- ▶ Bize düşen sonucu ne olursa olsun, başından beri yerimizi doğru olarak seçmemiz ve doğru yerde durmamızdır. Doğru yerimizde dimdik, sapsağlam olarak ayakta kalmalıyız.
- ▶ Hizmeti HAK için yapan, bunun içinde başarılı olanlarla her zaman sonuna kadar beraber olmalı ve yalnızca Allah(c.c) rızası için HAK davanın hizmet ehline, hizmetin markasına bütün gücümüzle desteğimizi vermeliyiz. Unutmayalım ki yaşanılabilir şehirleriyle, yaşanabilir Yeniden Büyük Türkiye ve yaşanılabilir yeni bir Dünya için hepimiz Mesulüz...

ERDOĞAN DOKUNULAMAYAN WUSHU ASBAŞKANI AKYÜZ'ÜN NİKAH ŞAHİDİYMİŞ

Birçok usulsüzlüğe imza atan TWF Asbaşkanı Abdurrahman Akyüz'ün hakkında hâlâ soruşturma açılmazken nikâh şahitlerinden birinin Cumhurbaşkanı Erdoğan olduğu ortaya çıktı.

Adı birçok usulsüzlüğe karışan, sporculara mobing uygulayan Türkiye Wushu Federasyonu (TWF) Asbaşkanı Abdurrahman Akyüz hakkında henüz bir soruşturma başlatılmış değil.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP'ye yakınlığını gizlemeyen Akyüz'ün Cumhurbaşkanı Erdoğan'la tanışıklığı ise bir hayli eskiye dayanıyor. TWF Asbaşkanı'nın 1994'te Fatma Akyüz'le evlendiği düğünde nikah şahitlerinden biri dönemin İstanbul Belediye Başkanı (İBB) Erdoğan diğeri ise Refah Partisi lideri Necmettin Erbakan.

İmamoğlu'nu da Hedef Almıştı

Turnuvalara şaibe kattığı ispatlanan, sporcuları tehditlerle yıldırın Akyüz siyasi kimliğiyle federasyonu korku imparatorluğuna çevirmiş durumda. Turnuvaların düzenlendiği otellerde sporcuları 'içki içiyorsun' diyerek kovan TWF Asbaşkanı, iddialara göre, "Bizim amacımız spor değil cihat" ifadelerini kullanıyordu. Akyüz ayrıca 31 Mart 2019 tarihinde düzenlenen yerel seçimler öncesi yaptığı bir konuşmada Ekrem İmamoğlu'nu hedef alarak şunları söylemişti: "Biz bu adamı mı (Binali Yıldırım) belediye başkanı yapacağız? Yoksa nereden geldiği belli olmayan adamı mı (Ekrem İmamoğlu) belediye başkanı yapacağız? Çalışmamız gerekiyor. Milleti uyandırmamız gerekiyor. Biz büyük bir camia'yız. Bu seçimin kaderini siz wushucular değiştirebilirsiniz. Buna inanıyorum. 500 bin kişiye tesir edebileceğimiz bir gücümüz var. Allah'ın izniyle de buna inanıyorum."

Yeniden Refah Partisi'nin de kurucu listesinde yer alan Abdurrahman Akyüz'ün siyasetin gücünü alarak pervasızca davrandığı ve birçok sporcuyla mağdur ettiği biliniyor. Akyüz'ün usulsüzlükleri belgelerle ve görüntülerle ispatlansa da Spor Bakanlığı resmi bir soruşturma açmayarak bunlara göz yummaya devam ediyor.

Birçok Sporcuyla Mağdur Etti

Akyüzlerin mağdur ettiği sporculardan biri olan Oğuzhan Akgün BirGün'e yaptığı açıklamada yaşadıklarını şu cümlelerle özetlemişti: "Gerçekten ben çok çalıştım. Okulumu bile doğru dürüst okuyamadım. Günde 5 saat antrenman yapıyordum. Ders çalışmaya çok vaktim kalmıyordu. Okula gittiğimde bazen sınıfta derste uyuduğum oluyordu. Annemle babamın tek bir amacı vardı. Benim Avrupa ve Dünya şampiyonasında dereceler elde etmem. Ama yaşadığımız haksızlıklar nedeniyle artık pes ettik ve yarışmalara katılmama kararı aldık. Çünkü bu haksızca yönetilen sistemde anladık ki çalışmalarımızın, başarımızın ya da emeğimizin bir önemi yok. Onlar kendi bildiklerine puan verip şampiyon yapıyorlar. Bizler de onların birinci olmasına yardımcı olan oyuncularız."

KADINLARA HAKARET EDEN MÜDÜR GÖREVE DÖNDÜRÜLMÜŞÜ!

Kadınlara hakaret eden Kahramanmaraş'ın Andırın İlçesi'ndeki bir okul müdürü, görevden alındıktan 3 ay sonra başka bir okula müdür yardımcısı yapıldı. Salih Orçan adlı okul müdürünün daha önce Şehit Yasin Höbek Yatılı Bölge Ortaokulu'nda görev yaptığı sırada sosyal medya hesabında kadınlara hakaret ettiği bir paylaşımıyla ortaya çıktı.

Orçan paylaşımında şu ifadeleri kullandı: "Bir gün eski bir öğrencim beni aradı. Çalışan bir bayan mı alayım yoksa çalışmayan bir bayanla mı evleneyim, dedi. Ben de fark etmez sonuçta bir it alacaksın. Sen iyisi paralı it al, dedim."

Orçan'ın gelen tepkilerin ardından paylaşımını sildiği öğrenildi. Olayın ardından bir köy okuluna öğretmen olarak atandığı aktarılan Orçan'ın olaydan 3 ay sonra Atatürk Ortaokulu'na müdür yardımcısı yapıldığı belirtildi.

Koruyor Musunuz?

Konuyu Meclis gündemine taşıyan CHP İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'a soru önergesi sundu.

Kadınlara hakaret eden birinin yeniden görevde olmasının kabul edilemeyeceğini aktaran Kılıç, "Bu şahıs, 3 ay sonra adeta ödüllendirilerek Andırın İlçesi'nin en gözde okulu olan Atatürk Ortaokulu'na müdür yardımcısı olarak atanıyor. Muhtemelen üç ay içerisinde bu olayın unutulacağını düşünmüş olmalı ki sadece üç aylık beklemenin ardından onu tekrar yönetici yapıyorlar" dedi. Kılıç, "O şahsı birileri mi koruyor?" diye sordu.

LİMAK, HALK OLMADAN 'HALKIN KATILIM TOPLANTISI' YAPTI

Hazine arazine kalker ocağı kurmak isteyen Limak Holding'in düzenlediği halkın katılım toplantısına 'halk' katılmadı. Şirket, kendi ve AKP'li belediyenin çalışanlarıyla toplantı yaptığı esnada bölge halkı dışarıda Limak'ı protesto etti.

Kırklareli'nin Pınarhisar ilçesine kalker ocağı yapmak isteyen Limak Holding halkın katılım toplantısını 'halk' olmadan yaptı. Projeyi protesto eden bölge halkının toplantıya girmemesi üzerine Limak, şirketin ve AKP'li belediyenin çalışanlarıyla toplantı yapmak zorunda kaldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Milli Savunma Bakanlığı tahsis edilmiş Hazine arazisine 'bedelsiz' yerleşen Limak Holding, kaker ocağı yapmak için 14 Aralık'ta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na başvurdu. Başvuruyu aynı gün inceleyerek jet hızıyla karar veren Bakanlık, 'halkın katılım toplantısı' kararı verdi.

Projeye karşı çıkan bölge halkı, toplantının yapılacağı alanda bir araya geldi. Toplantıya girmeyerek projeyi protesto eden yurttaşlar basın açıklaması düzenledi. Basın açıklamasında söz alan Kırklareli CHP Milletvekili Vecdi Gündoğdu, "Pandemi şartlarında herkese 'evde kal' diyen devlet, maden şirketlerine; kazmaya, kirletmeye, yok etmeye devam edin diyor" dedi.

Toplantıya sadece şirket elemanlarının ve AKP'li belediyenin çalışanlarının katıldığını belirten CHP'li Gündoğdu, "Açık işletme yöntemi ile patlatmalı kazıların yapılarak cevher çıkartılması sırasında; su kaynaklarının yok olması, yaşam alanı olan bölgede gürültü, toz, taş ve kaya erozyonu, bitki örtüsü kayıpları yaşanması kaçınılmazdır" ifadelerini kullandı.

"Temiz suyun alternatifi yoktur" diyen CHP'li Gündoğdu sözlerini şu şekilde sonlandırdı: "İçme suyunun riske edilmesinde kamu yararı yoktur. Proje alanı aynı zamanda arkeolojik kalıntıların olan ve bölgede harman kaya mezarları bulunduğu bölgedir. Hükümetin rant uğruna, kontrolsüz yıkım ve talan politikalarına her ne pahasına olursa olsun dur diyeceğiz."

Ne Olmuştu?

Haber üzerine Pınarhisar'da yurttaşlar bir araya gelerek madencilik faaliyetine karşı örgütlenmeye başladı. Bölge halkının tepkisi üzerine hareket eden Limak, ilçedeki siyasi partileri ziyaret ederek 100 hektarlık alan üzerinde faaliyet yürütecek ocağın 30 hektara düşürdüğünü iddia etmişti. Ancak çevresel etki değerlendirme (ÇED) sürecinde değişiklik yapmayan şirket, 100 hektarlık proje üzerinden toplantı yaptı.

HALK EKMEK ÖNÜNDE YOKSULLUK KUYRUGU

Halk Ekmek'ten ucuza ekmek alabilmek için saatlerce kuyrukta bekleyen yurttaşlar, ekonomik bunalımın derinliğini gözler önüne seriyor. Kasım ayında günlük 1 milyonun üzerinde satış gerçekleşti. Aylık 100 lira tasarruf etmeye çalışıp faturalarını ödeyen yurttaşlar kuyruklar oluşturuyor.

Bazı mallar var ki, satışının artması zenginlik değil yoksulluk göstergesi oluyor. Ekmek de bu malların başında geliyor. Özellikle Türkiye'de geniş halk kesimlerinin sofrasının vazgeçilmezi olan bu ürün bugünlerde ciddi bir kriz göstergesi haline gelmiş durumda. Ekmek tüketiminin artması bir yana, halkın ucuz ekmeğe ulaşmak için verdiği mücadele halk gerçeğini teşhir ediyor.

Ucuz ekmek denince de akla gelen ilk merkez belediyenin Halk Ekmek büfeleri. 1971 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde kurulan Halk Ekmek A.Ş. o günden bugüne piyasa fiyatının yarısına ekmek satıyor. 1974 Kıbrıs ambargosu ve petrol şokundan, 79-80 ekonomik krizlerine, 94 krizinden, 99 depremine, 2001 şubat krizine kadar her kriz döneminde Halk Ekmek büfelerine olan ilgi artıyor. Bu bağlamda, Halk Ekmek'e dönük ilgi ekonomik krizin derinliğine ilişkin de fikir veriyor.

Bu nedenle Halk Ekmek büfelerindeki satış verilerine ulaşmak adına Halk Ekmek Yönetim Kurulu Başkanvekili Özgen Nama'ya ulaştık. Nama, yıl içinde Halk Ekmek büfelerinde dalgalı bir talep olduğunu ancak tarihsel olarak kış aylarındaki talebin yaz aylarına göre daha fazla olduğunu kaydetti. Ancak Nama, kış aylarıyla karşılaştırıldığında 2020'nin diğer bütün yıllara fark attığını vurguladı. İBB Halk Ekmek'ten aldığımız verilere göre kasım aylarında günlük ortalama ekmek satışı şu şekilde;

- ◆ 2016 Kasım: 716 bin 286 adet/gün
- ◆ 2017 Kasım: 631 bin 752 adet/gün
- ◆ 2018 Kasım: 992 bin 648 adet/ gün
- ◆ 2019 Kasım: 841 bin 897 adet/gün
- ◆ 2020 Kasım: 1 milyon 84 bin 716 adet/gün

2016'dan 2020'ye kadar geçen süre içinde Halk Ekmek büfe sayılarında artış olmadığı da düşünülürse veriler yoksulluğun boyutlarını gözler önüne seriyor. 2018'in yaz aylarında kopan Rahip Brunson kriziyle birlikte Halk Ekmek'teki satışlar rekor kırıyor. Geçen yıl yaşanan ekonomik yıkım ise bu rekoru bile yüzde 10 oranında aşiyor. Verilere göre 2020 Kasım ayında Halk Ekmek büfelerindeki günlük ortalama satışlar önceki yıla göre yüzde 29 oranında artmış durumda. Henüz başkanlık sisteminin kurumsallaşmadığı 2017'yle kıyaslandığında ise satışlardaki artış oranı yüzde 71,6.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Başkanvekili Özgen Nama'nın verdiği bilgilere göre kasım ayları içindeki gün rekoru ise 14 kasım 2020 tarihinde kırılmış. O gün 1 milyon 195 bin 895 adetle daha önce görülmemiş boyutta ekmeğin satışı olmuş. Ekmek fabrikalarındaki kapasite kullanım oranı ise yüzde 96. Nama, ekmeğin yetiştirmekte zorlandıklarını, fabrikaların geceli gündüzlü çalıştığını söylüyor.

İlginin sebebi Halk Ekmek'te satılan ekmeklerin daha ucuz olması. Piyasa ortalamasının yarısına ekmeğin alınabildiği bu büfelerden özellikle 65 yaş üzerindeki yurttaşlar bedava toplu taşımadan istifade ederek ilçe değiştirip ekmeğin satın alıyor.

Günlük 5 ekmeğin tüketilen bir hanede, Halk Ekmek'in bu haneye sağladığı tasarruf günlük yaklaşık 5 lira. Böylece Halk Ekmek bu haneye aylık 150 TL'lik ek bir tasarruf imkanı sağlıyor. Bu tasarruf da artık ödenmekte zorlanılan faturaları finanse ediyor.

Halk Ekmek büfeleri önündeki kuyruk ise çileye dönmüş durumda. Neden daha fazla büfenin açılmadığını sorduğumuz Özgen Nama'dan siyasetin kirli yüzünü gösteren trajik bir yanıt aldık. Nama, daha fazla büfe açılması için İBB meclisi'nde onay bekleyen tekliflerinin olduğunu ancak AKP ve MHP'li üyelerin teklifi onaylamadıkları için yeni büfe açamadıklarını söyledi. Ancak kuyruklar da ortada. Bu nedenle Halk Ekmek dün 40 adet mobil satış noktası belirleyerek Halk Ekmek minibüsleriyle ucuz ekmeğin satışını gerçekleştirecek. Çünkü Nama'nın verdiği bilgilere göre Aralık ayında bazı günler büfelerdeki ekmeğin satışı 1 milyon 400 bin adede kadar yükselmiş durumda. Mobil satış noktalarının çoğu İstanbul'un yoksul semtlerine gönderilecek.

Son 3 yıldır artış var

Türkiye ekonomisi son 3 yıldır ekonomik bunalımla boğuşuyor. Bu durum Halk Ekmek satışlarında da gözleniyor. Kasım ayı günlük satış ortalaması 2018'deki Rahip Brunson krizinden sonra rekor kırmıştı. 2020 ise çok daha zorlu geçti ve Brunson krizini bile mumla arattı.

CENGİZ, CENNET'İ 'CEHENNEM'E ÇEVİRECEK!

Muğla'nın Bodrum ilçesi Göl Mahallesi, Cennet Koyu'nda Cengiz Holding'in bünyesinde bulunan Bodrumbir Turizm Yatırım A.Ş., 4 adet mendirek yapısı ile 2 adet plaj yapmayı planlıyor. Proje alanı kültür varlıkları, tabiat varlıkları, SİT ve koruma alanı içerisinde kalıyor.

17-25 Aralık sürecinde halka ettiği küfürle hafızalara kazınan 'beşli çeteden' Mehmet Cengiz, kamunun milyonlarca liralık ihalelerini almaya, yeni talan projelerine imza atmaya devam ediyor.

Cengiz Holding'in bünyesinde bulunan Bodrumbir Turizm Yatırım A.Ş., Muğla'nın Bodrum ilçesinin en güzel koylarından biri olan Cennet Koyu'nda "Sahil Düzenleme, Koruma Yapıları ve Dolgu Alanı" projesi hazırladı. Dün Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na ÇED başvurusunda bulunan şirket, proje kapsamında dört mendirek ile iki plaj kurmayı planlıyor. Ancak proje alanı; 'kültür varlıkları', 'tabiat varlıkları', '3'üncü Derece Arkeolojik Sit Alanı' ve 'koruma alanı' içerisinde kalıyor.

Planlanan mendirek yapılarının üzerinde ve plajların içerisinde güneşlenme ve dinlenme amacıyla kullanılacak üzere bungalovların inşası da planlanıyor. Projenin yatırım bedeli yaklaşık 40 milyon TL olarak belirlendi. Projenin şirketin öz kaynağından yapılacağı belirtildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kum Veya Çakıllardan Oluşan Plaj Yapısına Sahip Değil

Proje tanıtım dosyasında verilen bilgiye göre, alana en yakın yerleşim yeri yaklaşık 700 metre güneydoğusunda kalıyor. Söz konusu alanın kullanımına yönelik ön izin başvurusu Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nden yapılacağı ifade edildi. Alanının kıyı bölgesi kayalık ve çakıllardan oluşan "alçak kıyı" yapısına sahip. Bölgede bulunan alçak kıyı ve yüksek kayalıkların, bölgenin küçük bir yarımadaının burun kısmında olması ve dalga ve rüzgâr etkisi ile yüksek fiziksel etkiye maruz kalması ile şekillendiği; kum veya çakıllardan oluşan plaj yapısına sahip olmadığı belirtildi. Proje alanının karasal kısmında ise yoğun bir şekilde makiler bulunuyor.

Akdeniz Foku ve Çizgili Yunus'lar Tehlikede

Proje dosyasında alanda Posidonia oceanica (Deniz eriştəsi) korunaklı bölgede yoğun çayırlar oluşturuyor. Proje çevresinde ve proje çevresine yakın alanlarda 71 bitki türü bulunuyor. Proje alanında gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda 11 sistematik gruba ait toplam 82 tür ve 302 birey yer aldığı belirtildi.

Proje alanında ve çevresinde bulunan ve habitat özelliği nedeniyle bulunma olasılığı yüksek 17 sürüngen türü bulunuyor. Proje çevresinde ve proje çevresine yakın alanlarda bulunan ve habitat özelliği nedeniyle bulunma olasılığı yüksek 20 memeli türü ilenesli tükenmekte olan Akdeniz Foku, Çizgili Yunuslar ve deniz kaplumbağaları da yaşıyor.

Özelleştirme Kararı İki Kez İptal Edildi

Geçtiğimiz yıllarda Mehmet Cengiz Cennet Koyu için 2 kez girişimde bulunmuştu. Danıştay 13. Dairesi, Cennet Koyu'ndaki 2 milyar 100 milyon TL değerindeki 700 dönümlük kamu arazisinin özelleştirme kararını daha önce ikinci kez iptal etti. Mehmet Cengiz ile Fettah Tamince'nin şirketi, özelleştirilen araziye Ziraat Bankası'ndan 277 milyon TL kredi çekerek aldı. Usulsüz krediye dair suç duyurusu takipsizlikle sonuçlanmıştı.

NÜKLEER SANTRALDA ÇATLAK...

Nükleer santralde çatlak zemin tartışması sürüyor: Uyarılarımız dikkate alınmadı

Akkuyu Nükleer Santrali'nin zemininde meydana gelen çatlaklara ilişkin tartışmalar sürerken şirketten yalanlama geldi. İMO Mersin Şubesi ise yaptığı açıklamada acilen teknik inceleme yapılması gerektiğine dikkat çekti

Akkuyu Nükleer Santrali'nin reaktör koyulacak alanda meydana gelen çatlak iddiaları üzerine açıklama yapan İnşaat Mühendisleri Odası Mersin Şubesi, uzman kişilerce acilen teknik inceleme yapılması gerektiğini belirtti.

Nükleer Santral için hazırlanan çevresel etki değerlendirme (ÇED) raporunun yanlışlarla dolu olduğu hatırlatılan açıklamada, "Bugün geline noktada, uyarılarımızın dikkate alınmamasının oluşturabileceği vahim sonuçların belirtileri ortaya çıkmaya başlamıştır. Nükleer santraller güvenlik riskleri nedeniyle proje yönetimi ve denetimi açısından diğer santral projelerine göre özellik gösteren santrallerdir" ifadeleri yer aldı.

Açıklamada, nükleere neden hayır dedikleri şu şekilde sıralandı:

■ Projenin iş sahibi ve yatırımcısı Akkuyu Nükleer A.Ş. projeyi yönetmek üzere özel olarak kurulmuş bir şirkettir. Proje de yap-sahip ol-işlet modeli bir projedir. Yani yap-işlet-devret modeli değildir. Şirketin yüzde 51 hissesi her zaman Rosatom şirketine ait olan Rusya kontrolünde bir şirkettir. Hisselerin en az yüzde 51'i Rus şirketlerine ait olacak ve yüzde 49'a varan hisseler dış yatırımcılara satılabilecektir. Yani tamamen yabancı bir şirkettir. Mersin'imize, ülkemize yapılan bu yatırım sanıldığı gibi yerli ve milli değildir.

■ Nükleer santrallerin bulunduğu civarda yaşayanlarda kanser vakalarında yüzde 400'lük artış görülmektedir. Genetik mutasyonlar sonucu normal olmayan doğumlar ve yaygın lösemi hastalıklarının gözlenmektedir.

■ Yüzlerce yıl doğa ve insan sağlığını riske sokacak şekilde depolanan nükleer santral atıklarının dünya üzerinde henüz lisanslı bir nükleer atık depolama tesisi yoktur ve nükleer atıklar için ise hala çözüm üretilmemiştir.

Şirketten Yalanlama Geldi

Akkuyu Nükleer A.Ş. tarafından yapılan açıklamada nükleer santralde çatlak olduğu iddiasının gerçeği yansıtmadığı belirtildi. Açıklamada, CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır çatlak zemine ilişkin şu ifadeleri kullandı: "Konuya ilişkin paylaşılan videonun ilk bölümünde yer alan görüntüler, Akkuyu NGS tesisi kapsamındaki bina ve yapılara ait değildir. Bu görüntülerin Akkuyu NGS inşaat sahasında bulunan yolun ve özel bir alanın bir kısmına ait olduğu görülmektedir. Herhangi bir binanın temeli olmayan bu beton yüzeyin üzerinde büyük bir iş makinesinin izleri görülmektedir. Ayrıca bu tür makinelerin beton zemin ve temelin üzerine çıkması mümkün değildir" ifadeleri kullanıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

PARASI OLMAYAN KORONAVİRÜS HASTASINA TUTANAK İMZALATILDI

İzmir'deki Torbalı Devlet Hastanesi'nde Covid-19 tedavisi gören, SGK'si ve hastane ücretini ödeyecek parası olmayan bir yurttaşa tam bin 632 TL'lik fatura çıkarılarak tutanak tutulduğu ortaya çıktı.

CHP İzmir Milletvekili Av. Sevda Erdan Kılıç, İzmir'deki Torbalı Devlet Hastanesi'nde SGK'si ve hastane ücretini ödeyecek parası olmayan Covid-19 hastasına tutanak tutulması skandalını Meclis gündemine taşıdı.

CHP'li Kılıç, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yanıtlaması istemiyle hazırladığı soru önergesini TBMM Başkanlığı'na sundu. Kılıç, konuyla ilgili yaptığı yazılı açıklamada, İzmir Torbalı'da yaşayan ve koronavirüs testi pozitif çıkan 51 yaşındaki Kutbettin Köstekçi'nin durumu fenalaşınca 8 Ocak tarihinde Torbalı Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığını ifade etti.

Hastaya Bin 632 TL'lik Fatura

Hastanede üç gün yoğun bakımda kalan Köstekçi'nin 11 Ocak tarihinde taburcu edildiğini ve hastane yönetiminin de tutanağı zorla imzalattığını ifade eden Av. Kılıç, şunları kaydetti: "Aslında taburcu edilmiyor, parası olmadığı için hem de daha iyileşmeden tutanak tutularak hastaneden kovuluyor. Yani hastaneden ancak tutanakla çıkabiliyor. Hastane Kutbettin Köstekçi'ye SGK'siz olduğu için bin 632 TL fatura çıkarıyor.

AKP iktidarı pandeminin başladığı tarihten beri ne söylüyor? 'Özel hastanelerde bile koronavirüs tedavisi ücretsiz!' demiyor mu? Diyor, ancak durumun böyle olmadığını, bırakın özel hastaneyi devlet hastanesinde bile korona tedavisinin ücretli olduğunu Torbalı'daki bu olay ortaya koymaktadır. 'Koronavirüs tedavisi ücretsiz' diyerek milleti kandırmayı bırakın da gerçekleri söyleyin artık."

COVID-19 TEDAVİSİ GÖREN YURTTAŞA 1632 TL FATURA, PRİM BORÇLARI TEKRAR GÜNDEME GETİRDİ

Koronavirüs hastası Kutbettin Köstekçi'ye çıkarılan 1632 liralık tedavi faturası, SGK prim borcu olan 6 milyon yurttaşın karşı karşıya kalabileceği mağduriyetleri de tekrar gündeme getirdi.

İzmir Torbalı Devlet Hastanesi'nde koronavirüs hastası Kutbettin Köstekçi'ye çıkarılan 1632 liralık tedavi faturası Genel Sağlık Sigortası prim borcu olan 6 milyon yurttaşın durumunu gündeme getirdi.

İzmir Tabip Odası üyesi Ergün Demir, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) yurttaşlardan prim borçlarını mart ayına kadar yatırmasını istediğini söyledi. CHP İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ise Köstekçi'nin korona tedavisi devam etmesine rağmen taburcu edildiğini açıkladı.

'Sağlık çalışanlarına şiddet uygulayanın SGK primi kesilsin'

İzmir'de yaşayan 51 yaşındaki Kutbettin Köstekçi, koronavirüs testinin pozitif çıkmasının ardından evde tedavi görmeye başladı. 8 Ocak 2021 tarihinde fenalaşan Köstekçi, Torbalı Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak yoğun bakıma alındı. 3 günlük yoğun bakım tedavisinin ardından 11 Ocak günü taburcu edilen Köstekçi'ye 1632 lira fatura çıkarıldı. Köstekçi'nin borcu hakkında tutanak tutuldu.

'Fakir Fukaranın Salgın Döneminde Yapayalnız Olduğunu Bir Kez Daha Görmüş Olduk'

CHP İzmir Milletvekili Kılıç, Köstekçi'nin koronavirüs testinin halen pozitif olduğunu vurgulayarak, "Vatandaşımız bu hastalığı nasıl yeneceğini düşünürken, bir yandan da borcunu nasıl kapatacağını düşünüyor. Hastaya devlet hastanesinde böyle bir muameleyi reva görmek insafsızlıktır. Koronavirüs tedavisi ücretsizdir denirken, devlet hastanesinde vatandaşımız böyle bir muameleyle karşı karşıya kaldı. Her konuda olduğu gibi fakir fukaranın salgın döneminde yapayalnız olduğunu bir kez daha görmüş olduk" diye konuştu.

İzmir Tabip Odası Üyesi Ergün Demir ise Köstekçi'ye çıkarılan faturadaki başka bir boyuta dikkat çekerek, şunları söyledi:

"Geçen yıl Genel Sağlık Sigortası prim borcu olanlar, borçları olduğu için sağlık hizmeti alamıyorlardı. Pandemi nedeniyle prim borçları 31 Aralık 2020 tarihine kadar ertelenmişti. Bu borç nedeniyle yaklaşık 6 milyon kişi sağlık sigortasını ödemediği için sağlık sigortasını alamıyordu. Bu hasta da Bağkur'lu olduğunu ifade etmiştir. SGK ise prim borcu olanların Şubat ayında müracaat etmesini ve mart ayında da prim borcunu yatırmasını talep etmekte. Primini yatırmayan milyonlarca vatandaş bundan sonra sağlık hizmeti alamayacak."

TÜRKİYE, DÜNYA'DA TWİTTER'DAN EN ÇOK SANSÜR TALEP EDEN ÜLKE

Twitter 2020 yılının ilk 6 ayına dair verileri paylaştığı Twitter Şeffaflık Raporu'nda, Türkiye'nin dünyada Twitter'dan en çok bilgi isteyen, en çok hesap kapatılması ve en çok tweet kaldırılması talebinde bulunan ülke konumunda. Sosyal medya platformlarının Türkiye'de ofis açmaları talebinin arkasında otoriter Saray iktidarının özgürlükleri kısıtlayan yaklaşımı ve sansürcü zihniyeti var.

2020 yılının ilk 6 ayında Türkiye'nin Twitter'dan 26'sı acil kodlu olmak üzere toplam 347 kez bilgi talebinde bulunmasına ancak Twitter'ın bunlara olumlu cevap vermemesine ve 2012-2020 yılları arasında toplam 99.840 hesabın kapatılmasının istenmesi son derece değerli bir veri. Twitter'ın Türkiye'de ofis açması durumunda, bu bilgi taleplerinin artacaktır. Bu taleplere mecburen olumlu cevap verileceği için ofis açılması baskısının da vergilendirme amacıyla değil, sansür ve yasaklama taleplerinin uygulanması amacıyla yapılıyor.

7253 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında sosyal medya şirketlerine BTK tarafından kesilen Kasım ayındaki 10 Milyon TL'lik, Aralık ayındaki 30 Milyon TL'lik cezanın ardından önümüzdeki günlerde bu şirketlere reklam yasağı getirileceğine de değinerek, özgürlükleri baskılayan bu yasakların, sosyal medya üzerinden pazarlama ve satış yapan KOBİ'ler başta olmak üzere Türkiye ekonomisine büyük zarar verecektir. Uygulanacak sosyal medya reklam yasakları, Freelance olarak yurtdışına da iş yapan ve ülkeye döviz getirme potansiyeli olan yazılım, bilişim sektörünü etkileyeceğini ve iktidarın sosyal medya üzerinde kurmak istediği tahakkümün, bir yandan özgürlük ortamını daha da daraltacağını diğer yandan ise dijital ekonomiyi işlemez hale getirecek. Sansür arzusundan vazgeçilmesi, zaten zor dönemden geçen ekonomiye bir darbe daha vurulmaması ve küresel e-ticaretin arttığı bir dönemde KOBİ'lerimizin rekabet gücünün zayıflatılmaması gerekmektedir.

Türkiye'nin bütün özgürlük alanlarında olduğu gibi internet özgürlüğü alanında da 'özgür olmayan ülkeler' arasında kabul ediliyor, erişim engellerinin, içerik kaldırma taleplerinin ve genel olarak sosyal medyayı kontrol etme çabasının arkasında geleneksel medyadaki %95'e varan iktidar kontrolünün yeterli olmadığı düşünülmesi yatıyor. İktidara yönelen özellikle ekonomik buhran merkezli eleştirilerin, halkın sıkıntılarının ve gerçek gündemin yansıdığı içeriklerin engellenmek istendiği çok net. Sarayın medyasında yer verilmeyen tükeniş ve iflas durumunun sosyal medyaya yansıdığını ve İletişim Başkanlığı'nın adeta bir troll ordusu gibi çalıştırılmasına rağmen, sosyal medyada gerçeklerin görünür olmasını engelleyemeyecektir. .

ADALET BAKANLIĞI'NIN YENİ YIL 'PERFORMANS' PROGRAMI; 39 YENİ CEZAEVİ GELİYOR

Adalet Bakanlığı'nın 2021 Yılı Performans Programına göre Türkiye'de bu yıl 39 cezaevi daha yapılması ve cezaevlerinde hükümlü başına düşen alanın 6,27 metrekare artırılarak 33,5'e çıkarılması planlanıyor.

AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın "demokratik ve ekonomik reformlar yılı" olacağını söylediği söylediği 2021 yılında çok sayıda yeni cezaevi inşa edilecek.

Adalet Bakanlığı tarafından yayımlanan 2021 Yılı Performans Programı'na göre, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'ün 2020 yılında açıkladığı 355 cezaevine, bu yıl 39 cezaevi daha eklenmesi planlanıyor.

Ayrıca cezaevlerinde 2020 yılı sonu itibarıyla hükümlülere 27,23 metrekare alan düştüğü tahmin ediliyor. Adalet Bakanlığı programında bu alanın yıl içerisinde 33,5'e çıkarılması için planlama yapıldı. Söz konusu alan sadece koğuş değil, havalandırma, spor salonları ve diğer tesisleri kapsıyor. Şu anda hükümlü ve tutuklu başına düşen personel sayısının 0,22 olduğu tahmin ediliyor ve bu yılki hedef 0,25'e çıkarmak.

AİHM Tahmini 3,6 Kat Saptı

Programa göre 2020 yılında AİHM Türkiye aleyhine yapılan başvurular sonucu Türkiye'den istenilen görüş sayısında da ciddi bir artış oldu. Bakanlık geçtiğimiz yıl AİHM'deki 250 dosyada savunma vermeyi planlarken, plan tutmadı ve sayı 3,6 kat artarak 903'e çıktı. Bakanlığın bu yılki tahmini tutmayınca gelecek yıllara ilişkin de çitayı yükselttiği görülüyor. Bakanlık AİHM'e 2021 yılında 900, 2022 yılında 1250 ve 2023 yılında 1400 dosyada görüş sunulacağını tahmin ediyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Adliye Alanı 17 Yılda 9 Kat Arttı

Bakanlık adliyelerle ilgili de 18 yılda yapılanları "2003 yılı öncesine kadar adalet hizmetlerinin verildiği kapalı alan toplam miktarı 569 bin 59 metrekaresiyken, günümüz itibarıyla yapımı tamamlanarak hizmete açılan 270 adliye sarayının toplam kapalı alanı 5 milyon 101 bin 597 metrekaresi aşmış olup çalışması devam edenlerin tamamlanması ile birlikte bu miktar 6 milyon metrekaresi geçecektir" diye anlattı.

SÖZ DEMOKRATİKLEŞME, REFORM; İCRAAT TOPLUMSAL BASKIYI ARTIRMA!

Bir yandan demokratikleşmeden, reformdan söz eden iktidar, diğer yandan toplumsal baskıyı artırmaya devam ediyor. 6 Ocak'ta yayınlanan 3374 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararıyla yürürlüğe konulan yönetmelik değişikliğiyle emniyet güçlerine ve asli görevi istihbarat olan MİT'e, TSK silahlarının bedelsiz-belgesiz devri, MİT tarafından 'dost-müttefik ülkelere' TSK silahlarının 'belgesiz-bedelsiz' gönderilmesine olanak sağlanıyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan imzasıyla 6 Ocak 2021 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelik değişikliği dikkat çekici ve endişe verici bir düzenlemedir. Söz konusu kararla TSK, MİT, EGM, JGK ve SGK Taşınır Mal Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak, milli güvenlik, kamu düzeni ve kamu güvenliğini ciddi şekilde tehdit eden terör, toplumsal olaylar ve şiddet hareketlerinin meydana gelmesi durumunda TSK, Emniyet ve MİT'in taşınır mallarını herhangi bir şarta bağlı olmadan birbirine devredebilmesinin önü açılmaktadır. Yönetmelikte yapılan bir başka değişiklikle de "Taşınır mal işlem belgesi düzenlenmeyecek mallar" maddesinde "Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca uluslararası anlaşmalara dayanılarak dost veya müttefik ülkelere ve bu ülkelerde bulunan kamu veya özel nitelikli kurum ve kuruluşlara mal ve hizmetin yardım olarak verilmesi maksadıyla tedarik edilecek taşınırlar" ifadesi eklenmektedir. Her ne kadar söz konusu taşınır mal devrine ilişkin olarak milli güvenlik, terör olayları vb. gerekçeler sıralansa da gerçek amaç ve sınırlar belirsizdir.

Uluslararası anlaşmalara dayanılarak "Dost ve müttefik" ülkelere taşınır mal işlem belgesi olmaksızın taşınır malların (silahların) sevkiyatının 'yardım' olarak bedelsiz şekilde yapılmasının amacı nedir? Hangi ülkeye TSK silahları bedelsiz ve belgesiz gönderilecek? NATO ittifakındaki müttefiklerimizin TSK'nın silah yardımına ihtiyacı olmayacağına göre, bedelsiz-belgesiz TSK ve MİT tarafından taşınır mal gönderilecek diğer "dost ve müttefik ülkeler" hangileri? Trablus yönetimiyle askeri işbirliği anlaşması imzalanıp, süresi 18 ay uzatılan Libya mı? Tank-Palet fabrikasını bedelsiz verdiğimiz Katar mı?

Bu yönetmelik değişikliği ve TSK silahlarının devri düzenlemesi konusunda iktidarı, ülkemizin huzur ve sükûneti, toplumsal barışın, kardeşliğin, birlik-beraberliğimizin korunması doğrultusunda tüm samimiyetimle uyararak isterim. Şayet ülkemiz, toplumumuz böylesi büyük bir tehdit altındaysa da bu tehditleri meclise ve kamuoyuna açıklamasını, tüm toplumu duyarlı olma, ülke barışına sahip çıkma konusunda somut gerekçeleriyle bilgilendirmesi gerektiğini hatırlatırız.

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ'NDE KAYYUM

Türkiye'de Rektörlük Seçimlerinin Kaldırılması

Üniversitelerde rektörlük seçimleri 1980 darbesinin ardından 1981 yılında kaldırıldı. 1992 yılında rektörlük seçimleri geri getirildi.

Rektör atamalarında 2016 yılında çıkarılan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamesi öncesinde uygulama şu şekilde işlemekteydi:

- Üniversitelerde görev yapan Profesörler, Doçentler ve Yardımcı Doçentler seçim yaparak altı aday sıralar.
- Bu altı aday Yükseköğretim Kurulu'na bildirilir, YÖK bu adaylar arasından 3'ünü belirleyerek kendi sıralamasını yapar ve Cumhurbaşkanının onayına sunar.
- Cumhurbaşkanı YÖK'ün sunmuş olduğu bu 3 adaydan birini rektör olarak atar.

1992 yılında yapılan kanun değişikliğiyle getirilen bu düzenleme Cumhurbaşkanına atama konusunda alan tanımaktaydı. Bu alanı kullanarak Cumhurbaşkanı listede ilk sırada olan adayı atamak yerine 2.'yi ve 3.'yü atayabiliyordu.

Boğaziçi Üniversitesi'nde İlk Atama

Boğaziçi Üniversitesi'nde listenin ilk sırasında yer alan adayın atanmaması, 2016 yılına kadar görülmemiştir. Adaylar seçim yapıldıktan sonra en çok oyu alan aday lehine adaylıklarından çekilerek bunu sağlamışlardır. 2016 yılında ise önce kanun değişikliği teklifiyle TBMM'ye önerilen (18 Ağustos 2016'da) ancak kanunlaşmayan bu

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

öneri daha sonrasında 29 Ekim 2016 tarihinde OHAL'de 676 sayılı KHK ile getirilerek Rektör seçimleri kaldırıldı. Ve bunun yerine YÖK'ün üç aday önermesi ve bu adaylardan birini Cumhurbaşkanının ataması kuralına getirilmiştir. Söz konusu KHK çıkarılmadan önce (12 Temmuz 2016'da) seçimlerini tamamlayan Boğaziçi Üniversitesinde rektör ataması gerçekleşmemiştir. Uzun sürenin ardından ilk kez 2016 yılında yapılan atamaya Boğaziçi Üniversitesi'ne seçimi kazanmamış olan bir aday rektör olarak atanmıştır. Söz konusu seçim sonucunda adayların aldığı oy sayıları şöyledir:

Prof. Dr. Gülay Barbarosoğlu 348

Prof. Dr. Vedat Akgiray 40

Prof. Dr. Esra Battaloğlu 1

Prof. Dr. Betül Tanbay 1

Prof. Dr. Cem Say 7

Prof. Dr. Levent Kurnaz 2

Bu seçimlerin sonucunda listede olmayan Prof. Dr. Mehmed Özkan rektör olarak atanmıştır. Bu atama, 2016 yılında öğrenciler tarafından yoğun bir şekilde eleştirilmiş ve çeşitli protestolar düzenlenmiştir.

1 Ocak 2021 Tarihli Rektör Ataması ve Protestolar

2 Ocak 2021 tarihli ve 31352 sayılı Resmî Gazete yayımlanan 1 Ocak tarihli Cumhurbaşkanı kararıyla Boğaziçi Üniversitesi'ne Haliç Üniversitesi'nin Rektörlüğünü yürütmekte olan Prof.Dr. Melih Bulu atanmıştır. Bu atama sonrası üniversite öğrencileri tarafından kurulmuş olan Boğaziçi Dayanışma Platformu ve Boğaziçi Üniversitesi Öğrenci Temsilciliği Kurulu sosyal medya üzerinden 4 Ocak Pazartesi günü atama kararını protesto etmek üzere çağrıda bulunmuştur. Bu çağrıyla birlikte yine sosyal medya üzerinden etiket çalışmalarıyla rektör atamasına karşı olduklarını dile getirmişlerdir.

ÇAĞRIMIZ VAR!

Boğaziçi Üniversitesi'nin yeni kayyumu atandı, sermayedar ve AKP milletvekili aday adayı Melih Bulu. Hiç uzatmadan söyleyelim, Melih Bulu rektörümüz değildir, kayyum rektör istemiyoruz.

Bütün Boğaziçi öğrencilerine ve emekçilerine, üniversite dayanışmalarına ve demokratik toplum örgütlerine çağrımızdır. Pazartesi günü saat 14:00'te Boğaziçi Güney Kampüs kapı önünde BASIN AÇIKLAMASI gerçekleştireceğiz, hepiniz davetlisiniz. Ayrıca Boğaziçi öğrencileri olarak pazartesi günü online dersleri BOYKOT edeceğiz, bütün Boğaziçi öğrencilerini bu atamaya karşı boykota çağırıyoruz.

AKP hükümetinin üniversitelerin özerk yapısına saldırılarına karşı bizim yanımızda olun. Atanan kayyumlara karşı hep birlikte mücadele edelim. Bütün üniversite öğrencilerini ve bize destek olmak isteyen herkesi Pazartesi saat 14.00'te Boğaziçi Güney Kampüs kapı önüne bekliyoruz!

Üniversitede yer alan akademisyenlerden de atama kararına yönelik tepkilerini 2012 yılında Üniversite Senatosu tarafından ilan edilen ilkeleri hatırlatarak ve söz konusu ilkelere bağlı olduklarını yineleyerek göstermişlerdir. Bu ilkeler;

- Üniversitelerin herhangi bir kişi ya da kuruluşun etki veya baskısına maruz kalmaması ve siyaset aracı olarak kullanılmaması, bilimsel ve toplumsal gelişim açısından vazgeçilmezdir.
- Üniversitelerde karar alma yetkisinin demokratik yöntemlerle seçilmiş kurullarda ve akademik yöneticilerde olması özerklik için şarttır. Rektör, dekan, enstitü müdürü yüksekökol müdürü, bölüm başkanı gibi akademik yöneticiler atamaya değil seçimle belirlenmelidir.
- Üniversitelerin, özerk anayasal kurumlar olarak, akademik programlarını ve araştırma politikalarını öğretim elemanlarınca ve/veya üniversite kurallarınca kararlaştırarak belirlemesi, bilimsel özgürlüğün ve yaratıcılığın şartlarından biridir.

şeklinde. Akademisyenler, bu ilkelerin takipçisi olduklarını dile getirmişlerdir.

4 Ocak

Eylem için Üniversitenin Güney Kampüs kapısında toplanan öğrenciler basın açıklaması gerçekleştirmiş ve sonrasında ise yürüyüşe geçmiştir. Daha sonrasında üniversitenin Kuzey Kampüsünde toplanan öğrenciler içeride bir forum düzenleyerek atama ve özgürlükler hakkında düşüncelerini dile getireceklerini ilan etmişlerdir. Kuzey Kampüs'e kimlik kartıyla giriş yapılmasını istenilmiş ve içeri Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi dışında kimse alınmamıştır. Diğer okullardan gelen öğrenciler ve eyleme destek olmak isteyen vatandaşlarla önce güvenlik görevlileri arasında tartışma yaşanmış, sonrasında polis müdahalesi gerçekleşmiştir. Üniversite kapısına kelepçe vurulmuş ve kampüs içerisine eyleme katılanlar alınmamaya çalışılmıştır. Öğrenciler okul yönetiminden bir muhatapla görüşmek istemiş ancak bu gerçekleşmemiştir. Sonrasında ise polis bazı eylemcilerin üzerine biber

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

gazi ve TOMA ile tazyikli su sıkıştır. Öğrencilerden bazılarının yerlerde sürüklendiği görüntüler sosyal medyaya ve medyaya yansımıştır.

5 Ocak

5 Ocak'ta ise devir teslim töreninin yapılacağı rektörlük binası önünde Boğaziçi Üniversitesi Akademisyenlerinin bir kısmı cübbeleriyle gelmiş ve rektöre sırtını dönerek protesto etmiştir. Öğrenciler de bu protestoya destek olmuş ve basın açıklaması yapmışlardır.

6 Ocak

Üniversite öğrencileri 6 Ocak'ta Üniversitenin Güney Kampüsü'nde saat 14.00'e yapılan çağrıyı yerini İstanbul Valiliğince alınan ve Beşiktaş ile Sarıyer'de toplu gösterileri yasaklayan kararla birlikte Kadıköy Rıhtım saat 16.00 olarak değiştirmişlerdir. Öncesinde Boğaziçi Üniversitesi'nde toplanarak rektörlük önünde protesto gerçekleştirmiş ve taleplerini yinelemişlerdir. Kadıköy Rıhtımda diğer üniversitelerden desteğe gelen öğrenciler, sivil toplum kuruluşları ve destekçilerle birlikte eylemlerini gerçekleştirmişlerdir. Bu eylemde yapılan basın açıklaması;

Bugün 6 Ocak Çarşamba. Çevremiz polislerle dolu ve gözaltına alınan arkadaşlarımız yanımızda değil. Şimdi yeniden üniversitemize atanan kayyumu kabul etmediğimizi dillendirmek için öğrencilerden emekçilere, mezunlardan akademisyenlere ve demokratik kitle örgütlerine kadar hep beraber buradayız ve söyleyeceklerimiz var!

Kayyum rektör Melih Bulu'nun canlı yayındaki iddialarının aksine, biz burada Boğaziçi Üniversitesi'nin azınlığını değil ta kendisini temsil ediyoruz! Biz Boğaziçi Üniversitesi'nin bileşenleri olarak kayyum rektör atamasına karşıyız. Kayyum politikalarının bizi hep kötüye götüreceğini biliyoruz, alışmayacağız, kabullenmeyeceğiz!

Bilinsin ki; yalnızca Boğaziçi'nden ibaret değiliz, tüm öğrencilerin ve ülkenin bütününü yani İstanbul Sözleşmesi uygulansın diyen Kadınların ve LGBTI+'ların; Boğaziçi Üniversitesi'nin önünde direnen Bimeks İşçilerinin ve bilim emekçi ve ezilenlerinin demokratik taleplerini dile getirmek için buradayız. Boğaziçi gerçekliğinin ülke gerçeğinden kopuk olmadığını bilincindeyiz. Çünkü biliyoruz ki yalnızca üniversiteler değil, hem STK'lar hem belediyeler bu politik dayatmanın kurbanı olmakta ve halk iradesi hiçe sayılmaktadır. Demokratik taleplerimizi dile getirdiğimiz en temel alanlardan biri olan üniversitemizde ise kayyum atamaları üniversitemizin özerkliğini yok etmekte dolayısıyla ülkemizin geleceğini büyük tehdit altında bırakmaktadır. Bugün Devlet Bahçeli'nin söylediğinin aksine bizim için konu kapanmamıştır. Kayyumlara gidene kadar ve gözaltındaki arkadaşlarımız bırakılana kadar da konu kapanmayacaktır.

Bu noktada demokratik alanları genişletmek için birliğimizin ve direnişimizin verdiği güvenle sesleniyoruz:

- 1- Gözaltına alınan arkadaşlarımız derhal serbest bırakılsın.
- 2- Kayyum olarak atanan Melih Bulu ve diğer tüm kayyumlar acilen istifa etsin.
- 3- Tüm üniversitelerde rektörlük için üniversite bileşenlerinin rızası gözetilerek demokratik seçimler düzenlensin.

Kayyumları kabul etmiyoruz, vazgeçmiyoruz.

Biliyoruz ki; kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!

6 Ocak'ta aynı zamanda Eskişehir ve Ankara gibi farklı şehirlerde de Boğaziçili öğrencilere ve taleplerine destek eylemleri gerçekleştirilmiştir.

Ardından 7 Ocak'ta yine Boğaziçi Üniversitesinde eylem yapılmış ve ardından göz altına alınan öğrenciler için Çağlayan adliyesinde basın açıklaması gerçekleştirilmiştir. 8 Ocak gününde hem üniversitede hem de Çağlayan'da protesto gösterileri devam etmiştir. Aynı gün öğrenciler üniversite içerisinde bir sandık kurmuşlardır. Burada gerçekleştirdikleri oylama ile Boğaziçi Üniversitesi rektörünün demokratik yollarla belirlenmesini sormuşlar ve seçim taleplerini yinelemişlerdir.

İlk 100'de Yer Alan Üniversiteler ve Rektörlerin Seçilme Usulü

Boğaziçi Üniversitesi'nin dünyanın ilk 100 üniversitesi arasında yer alması hedefi kayyum rektör Prof.Dr.Melih Bulu tarafından dile getirilmiştir. Bu hedefin gerçekçi olabilmesi için akademik özgürlüklerin ve üniversite özerkliğinin sağlanması gerekmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İlk 100'de yer alan üniversitelerin rektörlük seçimlerinden bazı örnekler şu şekildedir:

- Harvard Üniversitesi: Rektör mezunlar derneği tarafından belirlenir. Derneğe Rektör başkanlık eder. Rektör akademik, bilimsel çalışmalar ve üniversitenin iş dünyası ile ilişkilerinin geliştirilmesi görevlerini sürdürür. Üniversite yönetiminde yetki, mezunlar derneğinin elindedir. Derneğin üyeleri bu üniversiteden mezun kişilerden oluşur. Üyelerin görev süresi 6 yıldır. (Doç. Dr. Fatih TÖREMEN 2010)*
- Kaliforniya Üniversitesi: Rektör, üniversite üst yönetim kurulu tarafından seçilir. Kurul ise 26 kişiden oluşmaktadır. 18 üyeyi mevcut üniversitede görev yapan akademisyenler arasından vali atar, 1 üyeyi mevcut üniversitedeki öğrenciler seçer, 7 üye ise milli eğitim müdürü, okul müdürleri ve sivil toplum örgütü temsilcilerinden oluşmaktadır. (Doç. Dr. Fatih TÖREMEN 2010)*
- Imperial College London: Konseyin belirlediği bir araştırma komisyonu tarafından, yaklaşık 20 ay süren bir araştırma süreci sonrası seçilmektedir.

Hukuki Süreç

Prof. Dr. Melih Bulu'nun Boğaziçi Üniversitesi rektörü olarak atanmasının ardından 2 Ocak 2021'de Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri tarafından rektör atamasına karşı basın açıklaması yapılarak kampüs içerisinde protesto gösterileri düzenlenmiştir. 4 Ocak 2021 tarihinde üniversite öğrencileri ve rektör atamasının demokratik yollarla yapılmamasına karşı duyarlı yaklaşarak protesto haklarını kullanmak isteyen diğer ilgililerin katılımı ile kampüs içerisinde ve dışarısında **Anayasa'nın 34. maddesinde düzenlenen "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı" kapsamında protesto ve gösteri yürüyüşleri düzenlenmiştir.**

4 Ocak 2020 Pazartesi günü gerçekleştirilen protesto eyleminden sonra 5 Ocak 2021 Salı gününe başlayan sabah saatlerinde **şafak operasyonu** ile öğrencilerin evlerine baskınlar yapılarak gözaltı işlemleri gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin, ailelerin ve dosyayı takip eden avukatların ortak olarak beyan ettiği üzere yakalama, gözaltı ve arama işlemlerinde çok sayıda hak ihlali gerçekleşmiştir. Bu beyanlara göre sabah saatlerinde **tam teçhizatlı özel harekât polisleri öğrencilerin evlerine** kapılarını, kapının kırılmadığı yerde duvarlarını kırmak suretiyle giriş yapmış, **evde bulunan herkesi yerlere yatırarak kafalarına uzun namlulu silah** dayamıştır. CMK'nın 118. maddesinde gece vakti konutta arama yapılamayacağı düzenlemesine aykırı olarak öğrencilerin evlerinde gece vakti arama yapılmıştır. Ev baskınları sırasında gerek öğrenciler gerekse aynı evde yaşayan aile bireyleri/arkadaşları polislerden **kötü muamele** gördüklerini, polislerin **yoğun sözlü ve fiziksel şiddetine** maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler **ters kelepçe** yapılarak evden çıkarılmış, avukatların aktardığı ve basına da yansıyan görüntülerde sıkı bağlanan ters kelepçeler nedeniyle öğrencilerin ellerinde çizik ve morluklar olduğu gözlemlenmiştir. Gözaltına alınan öğrencilerin sağlık muayeneleri esnasında operasyon sırasında **fiziksel şiddete maruz kaldıkları, vücutlarında bariz yaralanmalar olduğu görülmesine rağmen doktor raporuna dahil edilmediği** görülmüştür.

Salı günü 24 öğrenci yakalanarak göz altına alınmış, aynı gün başka öğrencilerin de yakalanmak üzere listede olduğu öğrenilmiştir. **Çarşamba günü 21 öğrenci yakalanarak gözaltına alınmıştır.** İçişleri Bakanlığı sözcüsü gözaltına alınan öğrencilerin 2'si dışında öğrenci olmadıklarını iddia etse de gözaltına alınanların **hepsinin öğrenci olduğu avukatlar tarafından teyit edilmiştir.** Öğrenciler hakkında **görevli memura mukavemet ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet suçlamalarından** soruşturma başlatılmış (**Soruşturma dosyası: 2021/1735 E.**) ve gözaltına alma işlemleri gerçekleştirilmiştir. Çarşamba günü gözaltına alınan öğrencilerin aynı gün ifadeleri tamamlanmasına rağmen Cuma günü adliyeye sevk edilmişlerdir. CMK'nın 91. maddesine göre gözaltı süresinin 24 saati geçemeyeceği düzenlenmişse de bu olayda **öğrenciler hukuka aykırı bir şekilde 48 saat gözaltında tutularak**, hiçbir işlem yapılmadan ve gerekçesiz yere emniyette bekletilmiş ve öğrenciler adeta yıldırma çabılmıştır. Avukatlardan edinilen bilgiye göre **polislerin eylemler sırasında görüntü kaydı yaptıkları** ve hakkında yakalama kararı çıkarılan öğrencileri bu görüntü kayıtlarından tespit ettikleri öğrenilmiştir. Ancak polislerin eylem esnasında bu şekilde görüntü almaları CMK'nın "Teknik araçlarla izleme" başlıklı 140. maddesindeki somut koşullar sağlanmadığından hukuka aykırıdır.

Gözaltı işlemi esnasında bazı öğrenciler **çıplak aramaya maruz bırakıldıklarını** pantolonlarının indirilmesinin, iç çamaşırlarının açılmasını istendiğini belirtmiştir. Yine gözaltı merkezinde su ve yiyeceğe erişimin çok kısıtlı olduğunu, polislerin sıvı sabun, peçete gibi temel hijyen ihtiyaçlarını dahi sağlamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu tür muameleleri yaşayan öğrenciler hem psikolojik kötü muameleye maruz bırakılmış hem de covid pandemisi devam ederken sağlıkları hiçe sayılmıştır. Bunun yanı sıra **LGBTİ+ üniversite öğrencileri gözaltı işlemi sırasında taciz, tehdit ve ayrımcı muameleye maruz bırakıldıklarını**, polislerin utandırma ve cezalandırma amacıyla nefret söylemlerinde bulduklarını, keyfi bir biçimde çıplak aramaya maruz bırakıldıklarını iddia etmişlerdir...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu muamelelerin Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen kötü muamele yasağına ve Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağına aykırılık teşkil ettiği açık olup söz konusu iddiaların etkili bir şekilde soruşturulması, tüm bu süreçte öğrencilere kötü muamelede bulunan, işkence yasağına aykırı hareket eden, temel ihtiyaçlarına ulaşmasını engelleyen sorumlular hakkında re'sen soruşturma başlatılması gerekmektedir.

Ayrıca gözaltına alınan öğrencilerden bazıları çeşitli basın ve yayın kuruluşlarında açık açık isimleri verilmek suretiyle terör ile ilişkilendirildiklerini, can güvenliklerinin tehlikede olduğunu ve açık hedef haline getirildiklerini ifade etmişlerdir. Bazı öğrencilerin avukatları, sorumlular hakkında gerek işkence yasağına aykırılıktan suç duyurusunda bulunulacağı ve kişilik haklarının ihlali nedeniyle maddi ve manevi tazminat davası açılacağını ifade etmişlerdir. Son olarak, göz altına alınan **öğrencilerden 24'ü 07.01.2021 Perşembe günü diğer 21'i ise 08.01.2021 Cuma günü (1'i serbest diğerleri ise adli kontrol şartı ile) serbest bırakılmıştır.**

MELİHLER HER YERDE

Tek adam rejiminde üniversitelerin durumu içler acısı: Boğaziçi yalnız değil Melihler her yerde

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan akademiye tamamiyle kontrolü altına aldı. 676 sayılı KHK ile rektörler Erdoğan'ın şahsi tercihleriyle belirlenmeye başlandı. 2016'dan bu yana üniversitelere rektör olarak atanan isimlerin 23 tanesi AKP'li, 19'u ise ilahiyatçı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan, 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin ardından 676 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile üniversiteleri de tamamiyle kontrolü altına almış oldu. Bundan böyle rektörler Erdoğan'ın şahsi tercihleriyle belirlendi.

Rektör atama yetkisi Erdoğan'a verildiğinden beri üniversitelerin yerel ve uluslararası sıralamalarda gerilediği yapılan bazı araştırmalarla tespit edildi. 2016'dan bu yana üniversitelere rektör olarak atanan isimlerin 23 tanesi AKP'li, 19'u ise ilahiyat mezunu.

Listedeki isimlerin pek çoğu görevli oldukları üniversitelerdeki usulsüzlüklerle de gündeme gelmişti.

Akademi Bunlara Emanet!

◆ Melih Bulu

AKP Sarıyer İlçe Örgütü kurucusu ve AKP'nin "Sanal Akıncılar" adlı grubunun başı olan Melih Bulu, 2009'da Ataşehir Belediye Başkanlığı, 2015'te ise İstanbul Milletvekili için aday adayı oldu. İki girişimde de başarısız olan Bulu, 2021'de Boğaziçi'ne atandı. Yaptığı intihaller dışında kendisinin en bilinen özelliği Boğaziçi bileşenleri tarafından istenmiyor oluşu. Boğaziçililerin de ifade ettiği gibi: "Anlatsana Melih, neden sen?"

◆ Verşan Kök

ODTÜ rektörlük seçimini kaybetmesine rağmen atanan Verşan Kök, ilk iş olarak üniversitenin döner sermayesinden şahsına yüzde 25'lik pay aldı. Erdoğan'ın talimatıyla hayata geçen yol projesi için 40 hektar ormanlık alanı yok edilmesine sebep oldu ve ÖTK'de yer alan 16 öğrencinin görevine son verilmesi gibi üniversitenin demokratik yapısına saldıran pek çok karara imza attı. Kök, LGBTİ+ yürüyüşlerinde getirdiği yasaklarla da adından çokça söz ettirmişti.

◆ Mahmut Ak

Mahmut Ak, rektörlük seçimini Prof. Dr. Raşit Tükel kazandığı halde İstanbul Üniversitesi'ne atandı. İmam-Hatip mezunu olan Ak'ın Nakşibendi Cemaati ile yakın ilişkiler kurduğu biliniyor. En çok yemekhane kararlarıyla gündeme gelen Ak'ın yaptığı son zamdan sonra "Bir liraya karnımı doyurabilir miyim" sözleriyle akıllara kazınan üniversite öğrencisi Sibel Ünli intihar etti.

◆ Nükhet Hotar

14 yıl AKP Genel Başkan Yardımcılığı ve dört dönem milletvekili yapan Nükhet Hotar, 2018'de Dokuz Eylül Üniversitesi'ne rektör olarak atandı. İsmi pek çok kez AKP'li isimlere üniversitede kadro açmasıyla gündeme geldi.

◆ Necdet Ünüvar

Dört dönem AKP Adana Milletvekili yapan Necdet Ünüvar, 2020'de Ankara Üniversitesi'ne rektör olarak atandı. Ünüvar, Menzil tarikatının eski lideri Muhammed Raşid Erol için her ölüm yıl dönümünde "Rahmetli Seyda Hazretleri" diyerek yayımladığı taziye mesajlarıyla biliniyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

◆ Ahmet Çamsarı

Mersin Üniversitesi Rektörü Ahmet Çamsarı, iki yeğenini ve bir yeğeninini eşini üniversitede kadroya almasıyla gündeme geldi. Bunun yanı sıra üniversite yönetimindeki pek çok ismin akrabasına da üniversitede kadro açıldığı ve üniversite içerisinde pek çok akıl dışı görevlendirmenin yapıldığı açığa çıkmıştı.

◆ Ahmet Kılavuz

İslam Enstitüsü mezunu Ahmet Kılavuz, 2019'da Uludağ Üniversitesi'ne atandı. Kılavuz'un önceki tecrübeleri Murakıplık ve Kelam ve İslâm Düşüncesi Asistanlığı. Aynı üniversitede akademisyen olan kardeşi Mehmet Kılavuz, 2017'de FETÖ gerekçesiyle ihraç edilip 2 ay sonra görevine iade edildi. Yeni Şafak yazarı İslamcı Hayrettin Karaman'ın damadı olan Kılavuz, 45 çocuğun cinsel istismara maruz bırakılmasıyla gündeme gelen Ensar Vakfı'nın etkinliklerinde konuşmacı olarak yer alan bir isim.

◆ Nihat Hatipoğlu

TV programcısı ve Sabah yazarı ilahiyatçı Nihat Hatipoğlu 2019'da Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'ne atandı. Hemen ardından bir önceki görevinde 'haksız kazanç' soruşturması geçiren Şerafettin Genç, üniversitede genel sekreterliğe getirildi. Geçtiğimiz günlerde de büro personeli ilanına başvuranlar arasından KPSS puanı en düşük olan aday seçildiği ortaya çıktı. Hatipoğlu; eşcinselliği "hastalık", akraba evliliğini "helal" görmesi ve "Sokakta bira içen gençleri görünce hayrete düşüyorum" ifadeleriyle biliniyor.

◆ Kazım Uysal

Kazım Uysal, 2019'da Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'ne atandı. Uysal, geçtiğimiz yıl üniversitede gerici tarikat ve vakıflarla düzenlenen, Atatürk'e "Deccal" diyen Said Nursi'nin "üstat" olarak anıldığı kongrede balıkların göç döneminde yaptıkları hareketlere "Allah'ın hikmeti" diyerek gündeme geldi.

◆ Şafak Çomaklı

FETÖ okullarından olan Erzurum Aziziye Koleji mezunu Şafak Çomaklı, 2012'de AKP'li Aziziye Belediyesi'nde başkan danışmanlığı yaptı. Danışmanlığını yapmış olduğu Fatih Cengiz, FETÖ soruşturması kapsamında 2016'da tutuklandı. 2015'te Polis Akademisi Adli Birimler Enstitü Müdürü olarak görev yapan Çomaklı, 2018'de Anadolu Üniversitesi'ne rektör olarak atandı. İlk icraatlarından biri Hukuk Fakültesi'nden iki akademisyeni görevden alarak Hukuk Dekanlığı'na ilahiyatçı profesör atamak oldu.

◆ Ömer Çomaklı

Şafak Çomaklı'nın akrabası ve 2007'de AKP'den Erzurum milletvekili aday adayı olan Ömer Çomaklı, 2016'daki rektörlük seçimlerde dördüncü sırada olmasına rağmen Atatürk Üniversitesi'ne atandı. Üniversite personellerinin akrabalarını kadroya aldığı iddialarıyla ismi pek çok kez gündeme geldi.

◆ Hasan Gönen

2009 yerel seçimlerinde AKP'den Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na aday olup seçimi kaybeden Hasan Gönen, 2011'de rektörlük seçimini Prof. Dr. Gaye Usluer'e karşı kaybetmesine rağmen kaybetmesine rağmen Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'ne atandı. 2018'de 4 akademisyenin bir başka akademisyen tarafından öldürülmesinin ardından katil hakkındaki dilekçeleri işleme koymadığı iddiaları sonrasında istifa etti.

◆ Erhan Tabakoğlu

Trakya Üniversitesi Rektörü Erhan Tabakoğlu, 2018 Sayıştay raporuyla ortaya çıkan, tüketilmediği halde tüketilmiş gibi görünen tıbbi malzemelerden dolayı üniversite hesabındaki 6 milyon TL'lik açık ve mevzuata aykırı ek ödemelerle gündeme gelmişti. 6 milyon TL'nin akıbeti hala bilinmiyor.

◆ Hüseyin Bağ

Pamukkale Üniversitesi Eski Rektörü Hüseyin Bağ, eşini üniversitede sekreter yapmasıyla ve gündeme geldi. Ortaya çıkan olayın ardından görevden alınan Bağ'ın ilerleyen günlerde bir kişiye daha özel ilan açtığı ve üniversitenin yüzde 73 ortak olduğu şirkete kendisini genel müdür olarak atayarak 11 bin TL maaş bağladığı ortaya çıktı.

◆ İlker Çarıkcı

AKP Isparta İl Örgütü ile çok yakın temasları olan Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü İlker Çarıkcı; eşini, kardeşini, kardeşinin arkadaşını, kızının kayak eğitmenini ve müzik eğitmeninin eşini kadroya aldığı iddialarıyla gündeme gelmişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

◆ Ahmet Hamdi Topal

2019'da Medipol Üniversitesi'nden Kastamonu Üniversitesi'ne rektör olarak atanan Ahmet Hamdi Topal, göreve başladıktan 3 gün sonra kuzenini müdür, okul arkadaşını ise rektör yardımcısı olarak atadı. Topal, atama belgesini bile teslim almadan önce 'eski patronu' Sağlık Bakanı Koca'yı ziyaret etti.

◆ Nuri Aydın

2018'de rektörlük için gereken en az üç yıl profesörlük yapma şartı kaldırılarak damat Berat Albayrak'ın arkadaşı Nuri Aydın, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Rektörlüğü'ne atandı. Atamanın ertesi günü üç yıl profesörlük yapma şartı yeniden eklendi.

◆ Yavuz Ünal

2008-2015 yılları arasında Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu'na seçilen Yavuz Ünal, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ne atandı. Ünal, 2016-2017 yıllarında ise Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı olarak görev yapmıştı.

◆ Ömer Pakiř

İlahiyat mezunu Ömer Pakiř, 2017'de Hakkari Üniversitesi'ne atandı. Pakiř, İlahiyat Fakültesi Dekanlığı döneminde 28 adayı eleyip oğlu Halit Ziya Pakiř'i fakültesine araştırma görevlisi olarak alarak gündeme gelmişti.

◆ Sedat Murat

İlim Yayma Cemiyeti Yüksek İstişare Heyeti'nde yer alan Sedat Murat, 2019'da Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi'ne atandı. Murat'ın Ensar Vakfı etkinliklerine konuşmacı olarak katıldığı biliniyor.

◆ Cevdet Erdöl

Sağlık Bilimleri Üniversitesi'ne geçtiğimiz yıl rektör olarak atanan Cevdet Erdöl, 2002 ve 2007'de AKP Trabzon Milletvekili seçildi. 2011'de AKP Ankara Milletvekili seçildi. 2004 yılı itibarıyla TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığı görevinde bulundu.

◆ Yılmaz Can

2019'da Giresun Üniversitesi'ne atanan İlahiyat mezunu Yılmaz Can, 2014'te AKP Giresun Belediyesi başkan adayı, 2015'te ise AKP'den Giresun Milletvekiliği'ne aday adayı olmuş ancak seçilememişti.

◆ Ayřegöl Saraç

2007'de AKP'den milletvekili adayı olan Ayřegöl Jale Saraç, 2008'de rektörlük seçiminde üçüncü sırada olmasına rağmen Dicle Üniversitesi Rektörlüğü'ne atandı. 2016'da ise FETÖ soruşturması kapsamında görevden alındı.

◆ Necdet Budak

2002'de CHP'ten Meclis'e girerek AKP'ye geçen ve 2007'de AKP Edirne milletvekili olarak Meclis'e tekrar giren Necdet Budak, 2017'de Ege Üniversitesi'ne rektör olarak atandı.

◆ Mustafa Aliřarlı

Samsun'un Terme ilçesinde AKP'den belediye başkan adayı olan Mustafa Alişarlı, 2017'de Abant İzzet Baysal Üniversitesi'ne rektör olarak atandı. Alişarlı, 2019'da bir süre veteriner olmasına rağmen üniversitesinin hukuk fakültesinde vekaleten dekanlık da yaptı.

◆ Mehmed Özkan

AKP'li Milletvekili Emine Nur Günay'ın kardeşi olan Mehmed Özkan, Boğaziçi'nin bir önceki rektörüydü.

◆ Suat Cebeci

2011'de AKP' Sakarya Milletvekili Aday Adayı olan ilahiyatçı Suat Cebeci, 2018'de Yalova Üniversitesi'ne atandı.

◆ Aysun Bay Karabulut

AKP Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın kardeşi olan eski YÖK Başkan Danışmanı Aysun Bay Karabulut, 2018'de Malatya Turgut Özal Üniversitesi'ne atandı.

◆ Cem Zorlu

2011'de AKP Konya Milletvekili olan ilahiyatçı Cem Zorlu, 2018'de Necmettin Erbakan Üniversitesi'ne atandı.

◆ Hüsnü Kapu

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2011'de AKP'den Kars milletvekilliğine aday adayı olan Hüsnü Kapu, 2018'de Kafkas Üniversitesi'ne atandı.

◆ Vural Kavuncu

Üç dönem AKP Kütahya Milletvekiliği yapmış olan Vural Kavuncu, 2018'de Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi'ne atandı. Kavuncu'nun 2019'da 10 Kasım törenine kırmızı mont ve yamalı pantolonla katılması tepki çekmişti.

◆ Mustafa Çalış

AKP'li eski vekil Havva Talay Çalış'ın eşi olan Mustafa Çalış, 2018'de Kayseri Erciyes Üniversitesi'ne atandı.

◆ Hamdullah Şevli

2015 yılında AKP Van Milletvekili Adayı olan Hamdullah Şevli, 2019'da Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ne atandı.

◆ Aşkın Asan

2007'de AKP Ankara Milletvekili olan Aşkın asan, Avrasya Üniversitesi'ne atandı.

◆ Mazhar Bağlı

2015'te AKP Şanlıurfa Milletvekili olan Mazhar Bağlı, Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi'ne atandı.

◆ Metin Aksoy

2015'te AKP Yozgat Milletvekiliği aday adayı olan Metin Aksoy, 2020'de Selçuk Üniversitesi'ne atandı.

◆ Aydın Durmuş

2017'de Batman Üniversitesi'nde rektörlüğe başlayan Aydın Durmuş, eşini ve oğlunu kadroya alarak gündeme gelmişti.

◆ Süleyman Baykal

Karadeniz Teknik Üniversitesi eski rektörü Süleyman Baykal, üç kızını, iki damadını ve bir yeğenini kadroya almasıyla gündeme gelmişti.

◆ Alim Yıldız

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü Alim Yıldız, rakip rektör adayını istifaya zorlamasıyla ve öğretim üyelerinin ve yöneticilerin akrabalarının çeşitli kadrolara atanmasıyla gündeme gelmişti.

◆ Ali Akdoğan

İlahiyat mezunu Ali Akdoğan, beş yıl İmam Hatip Lisesi'nde öğretmenlik yaptıktan sonra önce Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne araştırma görevlisi olarak, ardından Ordu Üniversitesi'ne rektör olarak atandı.

◆ Nihat Dalgın

Sinop Üniversitesi'ne atanan ilahiyat mezunu Nihat Dalgın, FETÖ'yle bağlantılı "Yeni Ümit" isimli dergideki yazılarıyla gündeme gelmişti.

◆ Musa Arıcan

"İmam Hatipler bir medeniyet projesidir" sözüyle hatırlanan Türkiye Yazarlar Birliği Genel Başkanı ilahiyatçı Musa Arıcan, 2020'de Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'ne atandı.

AKADEMİDE LİYAKATE BİR DARBE DAHA

Akademide liyakat, bir kez daha yara aldı. Diğer adaylara göre düşük olan ALES ve mezuniyet notuna karşın giriş sınavında en yüksek notu alan ve Merzifon MYO'nun akademik kadrosuna girmeye hak kazanan ismin, Amasya Belediyesi Başkanlığı'nın oğlu olduğu öğrenildi.

Kişiyi özel kadro ilanları ve son olarak Boğaziçi Üniversitesi'ne yapılan rektör ataması ile tartışmalara konu olan akademide liyakat, bir öğretim görevlisi ilanını ile yeniden soru işaretlerine yol açtı.

Amasya Üniversitesi Merzifon Meslek Yüksekokulu'nca açılan öğretim görevlisi kadrosuna hak kazanan kişinin, Amasya Belediyesi'nde başkanlık görevi yapan A.Y'nin oğlu olduğu öğrenildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Toplam 24 Başvuru Yapıldı

Amasya Üniversitesi Merzifon Meslek Yüksekokulu, 9 Kasım 2020 tarihinde öğretim görevlisi alımı için ilan verdi. İnşaat Teknolojisi Programı için verilen ilana başvuruda “Yapı Mühendisliği’nde tezli yüksek lisans yapmış olmak” şartı getirildi. İlane toplam 24 kişi başvurdu. Başvuranlardan 21’i, “Başvuru şartını sağlamamaktadır” denilerek giriş sınavına alınmadı.

Bir İsim Dikkati Çekti

Ön değerlendirme sonucunda giriş sınavına girebileceği belirtilen üç kişi arasında bir isim özellikle dikkati çekti. Başvuran 24 kişi arasında en düşük mezuniyet notuna sahip olan M.Y, 78 değerlendirme puanı ile giriş sınavına girmeye hak kazandı. M.Y’nin, MHP’li Amasya Belediyesi’nde Başdanışman olarak görev yapan A.Y’nin oğlu olduğu bildirildi.

Giriş Sınavında Fark Attı

Ön değerlendirmenin ardından 30 Kasım 2020 tarihinde giriş sınavı gerçekleştirildi. Sınava, aralarında Amasya Belediyesi Başdanışmanı A.Y’nin oğlu M.Y’nin de yer aldığı, ön değerlendirmeyi geçen üç kişi katıldı. ALES ve lisans mezuniyet notu diğer iki adaya göre düşük olan M.Y’nin, giriş sınavı notu ile diğer iki adayı geride bırakması dikkati çekti. Adaylardan biri giriş sınavında 32, diğeri 36 puan alırken M.Y’nin puanı 61 olarak kaydedildi. Böylelikle M.Y, giriş sınavında düşük mezuniyet notu ortalamasını tolere edecek bir puan “alarak” kadro için “asıl aday” oldu.

TÜRKİYE’DE VE DÜNYA’DA REKTÖRLER NASIL BELİRLENİYOR?

Latince “yöneten” anlamına gelen rektör, bir üniversitenin tüzel kişiliğini temsil eder; **yönetimden, eğitim ve öğretimin düzenli yürütülmesinden sorumludur, yönetsel ve akademik olarak üniversitenin en üst yetkilisidir.**

Ülkemizde 129 devlet, 74 vakıf toplamda 203 üniversite bulunmaktadır ve yükseköğretim sistemimizde, devlet üniversitelerine rektörler Cumhurbaşkanı tarafından atanırken, vakıf üniversitelerinde ise rektör, mütevelli heyetinin teklifi üzerine yine Cumhurbaşkanı tarafından atanır. **Bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin en üst yetkilisinin Cumhurbaşkanı tarafından atanması, ülkemizde akademik ortama ve üniversitelerin iç barışına zarar veren sonuçlara neden olmaktadır.**

Türkiye’de Rektör Seçimi Yöntemlerinde Yıllar İçerisinde Yapılan Değişiklikler:

1981 yılında yürürlüğe 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nda, rektörlerin görev ve yetkilerini de tanımlayan maddeler yer almaktadır. Bu Kanun’un 13. Maddesi, rektörlerin atanma yöntemini belirlemektedir. Madde 13 bent (a) – (4/1/1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun hükmüdür.)

“a. Atanması: Üniversite tüzel kişiliğinin temsilcisi olan rektör, Yükseköğretim Kurulunun önereceği yükseköğretimden sonra en az onbeş yıl başarılı hizmet vermiş tercihan devlet hizmetinde bulunmuş ikisi üniversitelerde görevli profesörlerden olmak üzere dört kişi arasından Devlet Başkanınca beş yıl için atanır. Önerilenler atanmadığı ve iki hafta içerisinde adaylar gösterilmediği takdirde Devlet Başkanınca doğrudan atama yapılır. Süresi biten rektör yeniden atanabilir. Rektör, çalışmalarında kendisine yardım etmek üzere, üniversitenin aylıklı profesörleri arasından en çok üç kişiyi rektör yardımcısı olarak seçer. Rektör yardımcıları, rektör tarafından beş yıl için atanır. Rektör, görevi başında olmadığı zaman yardımcılarından birisini yerine vekil bırakır. Rektör görevi başından iki haftadan fazla uzaklaştığında Yükseköğretim Kuruluna bilgi verir. Göreve vekalet altı aydan fazla sürürse yeni bir rektör atanır.”

2547 sayılı yasanın 13 üncü maddesinin birinci paragrafı 1983 yılında değiştirildi:

- Devlet üniversitelerinde rektör, profesör akademik unvanına sahip kişiler arasından görevdeki rektörün çağrısı ile toplanacak üniversite öğretim üyeleri tarafından seçilecek adaylar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanır.

Bu maddenin (a) fıkrasının birinci paragrafı Haziran 2008’de tekrar değiştirildi ve üniversitelerde rektörlerin belirlenmesi için seçim sistemi getirildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Rektörler, devlet üniversitelerinde öğretim üyeleri tarafından seçilecek adaylar arasından Cumhurbaşkanınca atanmaya başladı. Vakıf üniversitelerinde ise adayların seçimi ve rektörün atanması, ilgili mütevelli heyet tarafından yapılmaya başladı:

“Devlet üniversitelerinde rektör, profesör akademik unvanına sahip kişiler arasından görevdeki rektörün çağrısı ile toplanacak üniversite öğretim üyeleri tarafından seçilecek adaylar arasından Cumhurbaşkanınca atanır. Yeni kurulan üniversitelere rektör adayı olarak başvuran profesörler arasından Yükseköğretim Genel Kurulunun seçeceği üç aday Cumhurbaşkanlığına sunulur. Cumhurbaşkanı, bunlar arasından birini seçer ve rektör olarak atar. Vakıflarca kurulan üniversitelerde rektör adaylarının seçimi ve rektörün atanması ilgili mütevelli heyet tarafından yapılır.”

Ardından, 29 Ekim 2016 tarihinde 676 nolu Kanun Hükmünde Kararname'nin 85. Maddesi ile, 2547 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin (a) fıkrasının birinci paragrafı değiştirilerek üniversitelerde rektör seçimleri kaldırıldı:

“676 sayılı KHK'nın 85. Maddesiyle, 2547 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin (a) fıkrasının birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirildi:

"Devlet üniversitelerinde rektör Yükseköğretim Kurulu tarafından önerilecek, profesör olarak en az üç yıl görev yapmış üç aday arasından Cumhurbaşkanınca atanır. Bir aylık sürede önerilenlerden birisinin atanmaması ve Yükseköğretim Kurulu tarafından, iki hafta içinde yeni adaylar gösterilmemesi halinde Cumhurbaşkanınca doğrudan atama yapılır. **Rektörün görev süresi 4 yıldır. Süresi sona erenler aynı yöntemle yeniden atanabilirler. Ancak aynı Devlet üniversitesinde iki dönemden fazla rektörlük yapılamaz.** Rektör, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü tüzel kişiliğini temsil eder. Vakıflarca kurulan üniversitelerde rektör, mütevelli heyetinin Yükseköğretim Kuruluna teklifi ve Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü üzerine Cumhurbaşkanı tarafından atanır.”

Bu KHK'ya göre, devlet üniversitelerinde rektörler Yükseköğretim Kurulu tarafından önerilen ismin Cumhurbaşkanı tarafından, vakıf üniversitelerinde ise üniversitenin mütevelli heyetinin Yükseköğretim Kuruluna teklifi ve Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü üzerine yine Cumhurbaşkanı tarafından atanmaya başladı.

09 Temmuz 2018 tarihli 703 sayılı KHK ile yapılan değişiklikle, 2547 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde yer alan profesör akademik unvanına sahip kişiler' ifadesi kaldırıldı. Yani, Cumhurbaşkanı tarafından atanacak rektörlerin profesör olması şartı kaldırıldı.

Unvan şartının ortadan kalkması ile, fakülteler içerisinde bir profesör varken daha alt ünvanlı birisinin bölüm başkanı olamayacağı ortamda, profesör olmayan; hatta üniversite mezunu olması bile gerekmeyen birinin rektör olarak atanabilmesinin yolu açıldı. Ayrıca, rektörlükteki 4 yıllık görev süresi kısıtlaması ve 2 dönem şartı ortadan kaldırıldı. Bu KHK ile, 28-30 yaşında atanan bir kişi istenirse 67 yaşına kadar rektörlük yapabilemesinin önü açıldı.

15 Temmuz 2018 tarihinde, 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile rektörlerin en az üç yıl profesörlük yapanlar arasından atanması düzenlendi ve rektör atamalarında profesörlük şartı geri getirildi.

“Rektörler, en az 3 yıl profesörlük yapanlar arasından atanır.”

13 Eylül 2018 tarihinde 17 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ise, rektör atanmak için profesörlükte geçirilecek “en az üç yıl” şartı kaldırıldı.

2547 sayılı Kanunun günümüzdeki son şekli ise aşağıdaki gibidir.

Madde 13 – a) (Değişik paragraf : 2/7/2018 – KHK-703/135 md.) Devlet ve vakıf üniversitelerine rektör, Cumhurbaşkanınca atanır. Vakıflarca kurulan üniversitelerde rektör atanması, mütevelli heyetinin teklifi üzerine yapılır. Rektör, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü tüzel kişiliğini temsil eder.” şeklindedir.

Peki diğer ülkelerde rektör seçimi ve atanması nasıl yapılıyor?

Avrupa Birliği ülkelerinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde, rektörlük seçimi sürecine öğretim görevlileri, idari personel ve öğrenciler, hatta kimi üniversitelerde mezunlar da dahil olmaktadır.

Amerika'da rektör atamalarında birkaç farklı yöntem uygulanmaktadır:

- ABD'de Anglo-sakson yönetim modelini uygulayan üniversitelerin rektörü, üniversite dışından, üniversite yönetim kurulu tarafından seçilmektedir. Üniversite Yönetim Kurulu'nun seçtiği rektör, Eğitim Bakanı tarafından atanmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Rektör belirleme yöntemi üniversitelere göre değişiklik göstermektedir. Örneğin;

- Dünyanın en köklü üniversitelerinden biri olan Harvard Üniversitesi'nin rektörü, mezunlar derneği tarafından atanmaktadır.
- New York State Üniversitesi'nde ise rektör, üniversite personeli tarafından seçilmekte ve mütevelli heyeti tarafından atanmaktadır.

İngiltere:

İngiliz Üniversitelerinde rektörler, profesörlerin yanı sıra özel sektör temsilcileri ve öğrencilerin de temsil edildiği bir aday tespit komitesi tarafından aday gösterilmekte ve Üniversite Konseyi tarafından süresiz olarak atanmaktadır.

Avrupa Birliği ülkeleri:

Avrupa Birliği ülkelerinde üniversitelerin neredeyse tamamında rektör dışında, doğrudan Eğitim Bakanı tarafından atanan, genellikle idari ve mali konulardan sorumlu bir yönetici de bulunmaktadır.

Almanya:

Almanya'da rektör adayı, aralarında öğrenci temsilcilerinin de yer aldığı üniversite kurulu tarafından belirlenmekte ve Eyalet Eğitim Bakanı'nın onayına sunulmaktadır. Eyalet Eğitim Bakanı, belirlenen rektörü veto ederse, kurul yeni bir aday belirlemektedir.

Avusturya:

Avusturya'da rektörler, üniversite konseyi tarafından seçilmekte ve dört yıllık süre için atanmaktadır.

Fransa:

Fransa'da rektörler, akademik ve idari personelden oluşan bir heyet tarafından seçilerek üniversite konseyine sunulmaktadır. Belirlenen aday, üniversite konseyinin önerisi ve Milli Eğitim Bakanı'nın onayı ile 5 yıllık bir süre için atanmaktadır.

Hollanda:

Hollanda'da özel üniversitelerde rektörler mütevelli heyeti tarafından atanırken, devlet üniversitelerinde rektör adayları Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilmekte ve Kraliçe adına Eğitim Bakanı tarafından atanmaktadır.

İsviçre:

İsviçre'de rektörler, akademik konseyi ve dekanları temsil eden 13 üyeli bir komite tarafından 4 yıllığına atanmaktadır.

İtalya:

İtalya'da rektörler seçimine okul idaresi, akademik kadro ve öğrenci temsilcileri katılmakta ve atamalar Eğitim Bakanı tarafından yapılmaktadır.

İspanya:

İspanya'da rektörler, tüm üniversite çalışanları ve öğrencilerin oyu ile seçilmektedir.

Danimarka:

Danimarka'da rektörler, üniversite konseyi tarafından seçilmekte ve adaylık için profesör olma şartı aranmamaktadır.

Yunanistan:

Yunanistan'da, seçiciler kurulunun üniversitenin profesör ve doçentleri arasından seçtiği rektör adayı, Eğitim Bakanı tarafından atanmaktadır.

İsveç:

İsveç'te rektörler, aralarında bir öğrenci temsilcisinin de bulunduğu 11 üyeli Üniversite Yönetim Kurulu'nun görüşü alınarak Bakanlar Kurulu tarafından 6 yıllık süre için atanmaktadır.

Norveç:

Norveç'te rektörler, rektör ve pro-rektör öğretim üyeleri, teknik ve yönetici personel ve öğrencilerin ağırlıklı oyları ile 4 yıllığına seçilmekte ve kral tarafından atanmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Finlandiya:

Finlandiya’da rektörler, Eğitim Bakanı tarafından atanmaktadır.

Litvanya:

Litvanya’da rektörler üniversite senatosu tarafından 5 yıllığına seçilmektedir.

2019 – 2020 YILI AKADEMİK ÖZGÜRLÜKLER RAPORU

Bilimsel liyakat, özgürlük ve dürüstlük ilkelerini bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olarak tanıtmaya, örnekleme ve gözetme amacıyla akademisyenler tarafından 2011 yılında kurulan Bilim Akademisi’nin 2019-2020 yılına ait Akademik Özgürlükler Raporu, 2019-2020 akademik yılının Türkiye’de **akademik özgürlükler açısından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ifade özgürlüğü ile ilgili 10. maddesinin göz ardı edildiği, ifade özgürlüğü ve araştırma sonuçlarını yayma özgürlüğü açısından kısıtlamaların ise devam ettiği** tespitine yer vermektedir.

Bilim Akademisi’nin önceki yıllarda yayınladığı Akademik Özgürlükler Raporları ve üniversitelerin özerkliğine ilişkin duyuruları, **Türkiye’de üniversite özerkliği ve üniversitelerin kendini yönetme özgürlüğünün azaldığına** dikkat çekmektedir. 2018 yılında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu’nun **YÖK üyelerinin belirlenme yöntemi ile ilgili 6. Maddesinde yapılan değişiklik**, buna örnek gösterilebilir.

2018 yılında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu’nun 6. Maddesinde yapılan değişiklikle YÖK’ün yirmi bir üyesi şu şekilde belirlenmektedir:

- Cumhurbaşkanı tarafından, rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek suretiyle seçilen yedi; Temayüz etmiş üst düzeydeki Devlet görevlileri veya emeklileri arasından seçilen yedi; Üniversitelerarası Kurulca, Kurul üyesi olmayan profesör öğretim üyelerinden seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan yedi olmak üzere toplam yirmi bir kişi.
- Ancak Üniversitelerarası Kurulca seçilenlerden bir ay içinde Cumhurbaşkanı tarafından atanmayanların yerine yeni adayların seçimleri iki hafta içinde yapılmadığı takdirde, Cumhurbaşkanı’nca doğrudan atama yapılır.
- Cumhurbaşkanı, Kurul üyeleri arasından dört yıl süreyle bir Başkan seçer.

Üniversitelerde fakülte açılması veya kapatılması, eğitim programlarında asgari ders saatlerinin belirlenmesi, üniversite kontenjanları ve harçları vb. Türkiye’de yükseköğretim ile ilgili her türlü yetkiye sahip YÖK’ün üyelerinin, yukarıdaki maddeler doğrultusunda belirlenmesi, Anayasa’nın 130. Maddesi ile saptanmış olan **üniversite özerkliği ile çelişmektedir.**

2018 yılında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu’nda yapılan diğer bir değişiklik ile devlet ve vakıf üniversitelerinde rektör atamaları tümüyle Cumhurbaşkanı’nın yetkisine verilmiştir. Ancak, vakıf üniversitelerinde vakıf mütevellî heyetinin teklifi üzerine atanması farkı mevcuttur.

Ancak mütevellî heyetlerinin önerdiği adayların Cumhurbaşkanlığı tarafından onay görmemesi halinde ataması yapılmamakta, ilgili mütevellî heyetleri yeni bir aday bulup tekrar Cumhurbaşkanlığı’nın onayına sunmak zorunda kalmaktadır.

Yeni, üniversitelerin elinden kendi kendini yönetebilme hakkı alınmıştır.

Benzer şekilde, **üniversiteler dekan atamalarında da özerk değildir.** Çünkü, 2547 sayılı Kanunun 16. Maddesine göre, ‘Fakültenin ve birimlerinin temsilcisi olan dekan, rektörün önereceği, üniversite içinden veya dışından üç profesör arasından Yükseköğretim Kurulunca üç yıl süre ile seçilir ve normal usul ile atanır’.

Yeni fakülteler kendi dekanlarını belirlese de rektör bu kişiyi YÖK’e sunacağı üçlü listeye almayabilir, ya da üçlü listede olsa bile bu kişi YÖK tarafından atanmayabilir.

Bu durum, **üniversitelerin özerkliğini ve liyakati olumsuz etkilemektedir.** Bilim Akademisi’nin raporuna göre, bugün **Türkiye’de mevcut 132 hukuk fakültesinin 18’inin dekanının hukukçu olmadığı**, ilahiyat, veterinerlik, kimya, tıp fakültesi mezunları hukuk fakültesi mezunu dekanların görev yaptığı görülmektedir.

Üniversitelerin bilimsel araştırma ve çalışmaları da zaman zaman kısıtlanmaktadır.

Sağlık Bakanlığı’nın Nisan ayında yaptığı bir duyuru ile, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde COVID-19 Bilimsel Araştırma Değerlendirme Komisyonu oluşturulmuştur. Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, “COVID-19 hastalığı ile ilgili olarak araştırmacılar tarafından başlatılması ve yürütülmesi planlanan, klinik araştırmalar dahil insanlar üzerinde yürütülecek tüm bilimsel çalışmalar ve retrospektif araştırmalar için etik kurul başvurusundan önce bu Komisyona bildirim yapılması gerekmektedir. Daha önce etik

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kurul izni almış COVID-19 konusundaki araştırmalar için de en geç 10 gün içerisinde Komisyona başvuru yapılmalıdır." **Bakanlığın bu talebi, bilim özgürlüğüne doğrudan bir kısıtlamadır.**

Türkiye'deki akademik ve bilimsel ortam ile ilgili yapılan ve Kasım 2020'de paylaşılan bir diğer araştırma ise, **Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA)'ya aittir.** Ülkemizin, küresel alanda gelişmiş ülkeler ile rekabet etmesi için bilimsel ilerleme ve gelişme ortamının sağlanması gerektiği bilinci ile araştırmalar yapan, analizleri ve saptamaları ile bir yol haritası belirlenmesine destek olma amacı taşıyan TÜBA'nın tespitlerine göre:

- Üniversitelerin sayısı artmasına rağmen, özellikle **yeni kurulan üniversitelerin araştırma performansında yeterli olmaması** nedeniyle bilimsel çalışmalar istenen seviyede değildir.
- Bu durumun diğer sebepleri ise **kurumsallaşamama, altyapı yetersizliği, akademik kadronun nitelik ve nicelik olarak ihtiyacı karşılayamaması** olarak sıralanabilir.
- Son 15 yılda akademik verimlilikte bir yavaşlama olduğu tespitini paylaşan TÜBA, bunun nedenini **yeni açılan üniversitelerin araştırma faaliyetlerinden ziyade eğitim-öğretime ağırlık vermesi** olarak öngörmektedir.
- TÜBA'nın araştırmalarında **devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasında** altyapı, fiziki koşullar, sunulan araştırma kaynakları ve ders yükü gibi akademik verimliliği doğrudan etkileyen faktörler arasında kayda değer fark vardır.
- Üniversite sayısı ve kontenjanları, öğretim üyesi başına düşen lisans öğrencisi sayısı artarken öğretim elemanı veya araştırmacı sayısının aynı oranda artmaması nedeniyle **eğitim kalitesinde ve öğretim üyelerinin araştırma sayılarında düşüş yaşanmaktadır.**
- TÜBA, **üniversite sayısı ve kontenjanlardaki bu artış planlanırken istihdam piyasasının ihtiyaç yapısının da göz önüne alınması** gerektiğini özellikle belirtmektedir.
- Türkiye'de kadın araştırmacıların oranı yüzde 45 seviyesinde olsa da, **kadın araştırmacıların sayısı üniversitelere ve illere göre değişiklik göstermektedir.** Kıyı şeridi, Trakya, Ankara, İstanbul ve Eskişehir kadın araştırmacı oranının en fazla olduğu yer iken bu ora Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da düşüktür.

ABA ALTINDAN SOPA

Cumhurbaşkanı'na hakaret yargılamaları için talimat: Sonuçlarını bildirin

Yargı bağımsızlığını yok eden çok sayıda uygulamaya imza atan Adalet Bakanlığı, savcılıklara Cumhurbaşkanı'na hakaret ile 301'inci maddeden yapılan yargılamalarının sonuçlarının bildirilmesi talimatı gönderdi. CHP, "Hakim ve savcıya 'ensenizdeyiz, yakın takipteyiz' deniliyor" diyerek tepki gösterdi.

Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, başta Cumhurbaşkanı'na hakaret yargılamaları olmak üzere muhaliflerin cezalandırıldığı maddeler kapsamındaki yargılamalarla ilgili bilgi istedi. CHP, yargı bağımsızlığına yeni bir darbe vurulacağı gerekçesiyle bakanlığa tepki gösterdi.

Adalet Bakanlığı, Cumhuriyet Başsavcılıklarına yazdığı yazıyla Cumhurbaşkanı'na hakaret ve Türk milleti, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve devletin kurumlarını aşağılama suçu kapsamındaki dosyalarla ilgili ayrıntılı bilgi talep etti. Yazıda kovuşturmayla yer olmadığına ilişkin karar verilmiş ise karara karşı itiraz olup olmadığı ve itirazın kesinleşip kesinleşmediğiyle ilgili bilgilerin de her bir dosya için ayrı ayrı bildirilmesi istendi.

Baskı Yazısı

CHP Hukuk ve Seçim İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Muharrem Erkek, Adalet Bakanlığı'nın Türk Ceza Kanunu'nun 299 ve 301'inci maddeleri ile ilgili yargılamaları takip uygulamasının zaten kaybolan yargı bağımsızlığını tamamen yok ettiğini kaydetti. CHP Genel Başkan Yardımcısı Erkek, "Normal bir işlem gibi görülse de bu yazıyı alan hakim elindeki derdest dosyada ya da gelecekte bakacağı dosyalarda nasıl baskı altında kalmaz? Nasıl bağımsız karar verebilir?" diye konuştu.

Aba Altından Sopa

İktidarın baskı iklimini ancak adaletle bahara çevirebileceğini söyleyen CHP'li Erkek, açıklamasında ayrıca şunları kaydetti:

"İktidarın tarafsız ve bağımsız yargı inşa etme amacı varsa ona göre davranmak zorunda. Çünkü adalet söylemden daha çok eylem meselesidir. Yargı, ağır bir sivil vesayet altında.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu zihniyet reform yapamaz. Bu yazının amacı hakim ve savcıya 'Ensenizdeyiz, yakın takipteyiz' denilmesidir. Hukukun işlemediği, kararların saraydan gelecek telefona göre alındığı bir düzen iktidardakileri kesmiyor artık. Hukuka uyan hakim ve savcıya da aba altından sopa gösteriliyor.”

SEÇMELİ DEĞİL ZORUNLU

Ülke genelinde öğrenciler dini ağırlıklı dersleri 'seçmeye' zorlanıyor. MEB bu konuda sessizliğini korurken sendikalar ve veli dernekleri dün yaptıkları açıklamalarda bu dayatmaya müsaade etmeyeceklerini açıkladı.

Seçmeli ders süreci başladığından beri il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin din dersi dayatması sürüyor. Son olarak Antalya, Samsun ve İstanbul'da öğrencilerin din dersine yönlendirilmesi istendi. Süreç böyle devam ederken pandemi boyunca eğitimde ortaya çıkan eşitsiz tabloyu çözmek için tek bir adım atmayan Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) da kulağının üstüne yatıyor. MEB bu konuda olumlu ya da olumsuz tek bir açıklama dahi yapmazken göreve geldiğinde bazı çevrelerde beklenti yaratan Ziya Selçuk da ayrıca sessizliğini koruyor.

Antalya'nın Muratpaşa ilçesinde bulunan Mecdude Başakıncı Ortaokulu'ndan ilçe milli eğitim müdürlüğü ve kaymakamlık tarafından onaylı olarak aynı kayıt bölgesinde bulunan ilkokullara gönderilen yazıda sadece üç seçmeli ders seçilebileceği ifade edildi. Yazıda bu derslerin İngilizce, temel dini bilgiler ile spor ve fiziki etkinlikler olduğu aktarıldı ve kayıt bölgesindeki öğrencilerin sadece bu dersleri seçmesi istendi.

Samsun'da ise il milli eğitim müdürlüğü tarafından okullara gönderilen görsellerde yine din ağırlıklı derslerin seçilmesi istendi.

İstanbul Maltepe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yapılan seçmeli ders süreci adeta dini ağırlıklı dersleri seçme süreciymiş gibi ifadeler kullanıldı: "Ortaokul ve liselerimizde Din, Ahlak ve Değerler Alanı Seçmeli Dersler seçim süreci devam ediyor." Duyuruda ayrıca "Kuran-ı Kerim, peygamberimizin hayatı ve temel dini bilgiler" derslerine ilişkin bilgiler verildi.

Eğitim Sen İstanbul 5 No'lu Şube Başkanı Özer Tuncer konuya ilişkin şunları söyledi:

"Milli Eğitim Bakanlığı'nın ortaokullar ve liseler için seçmeli ders tercihlerinin 4-22 Ocak 2021 tarihleri arasında yapılacağını açıklamasının ardından il, ilçe milli eğitim müdürlükleri, okul idarecileri, kimi vakıf, dernek ve cemaatlere bağlı kuruluşlar öğrencileri din derslerini zorunlu seçmek zorunda bırakmak için her türlü baskı aygıtını kullanmaya, suç işlemeye devam ediyor. Öğrencilerimizin laik, bilimsel eğitim hakkı, mesleki haklarımız için mücadele etmeye devam edeceğiz."

Sendikalardan Protesto

Eğitim Sen, Veli-der ve Öv-der Ankara şubeleri ile Eğitim-İş şubeleri din dersi dayatmasına karşı protesto eylemi gerçekleştirdi. Eğitim Sen ile veli derneklerinin Ankara şubeleri tarafından yapılan açıklamada şunlar dendi: "Geçmişte defalarca yapıldığı gibi veli ve öğrenciler adına ders seçen okul yöneticileri, suç işlediklerini bilmeli ve ona göre hareket etmelidir. Seçmeli derslerin belirlenmesi sürecini yakından takip edeceğimizin bilinmesini istiyoruz."

Seçmeli derslerin velinin bilgisi dahilinde öğrenci tarafından yapılması gerektiğinin altını çizen Eğitim-İş şubeleri de şu açıklamayı yaptı: "Bu konu, iki tane partizan müdürün koltuğunu sağlamlaştırmak için yapacağı hamlelere kurban edilmez, ettirmeyiz! Dayatmanın devreye sokulduğu her yerde mücadele edip, hukuki yollara başvuracağımızı ilan ediyoruz."

EĞİTİMİ KONUŞMAK İÇİN AKP İLÇE BİNASINDA TOPLANMIŞLAR

Turgutlu Milli Eğitim Müdürü Ölmez'in AKP ilçe binasında 'eğitimi istişare' etmek için düzenlenen toplantıya katıldığı açığa çıktı.

Eğitim yöneticilerinin "kamu görevlisi" kimliğine aykırı uygulamalarına bir yenisini daha ekledi. Manisa Turgutlu İlçe Milli Eğitim Müdürü Mehmet Ölmez ve beraberindeki iki şube müdürü, AKP Turgutlu Teşkilatı'nda düzenlenen istişare toplantısına katıldı.

AKP Turgutlu İlçe Teşkilatı binasında düzenlenen toplantının ana konusunun, "Yıkılan pansiyonlu kız imam hatip lisesi ve erkek imam hatip lisesi düzenlemesi" olduğu belirtildi.

Toplantıda AKP Turgutlu Başkanı Serkan Baş ile birlikte fotoğraf veren Milli Eğitim Müdürü Mehmet Ölmez'in yanı sıra milli eğitim müdürlüğünden iki şube müdürünün ve STK temsilcilerinin de yer aldığı bildirildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Hesap Soran Yok

Eğitimle ilgili bir toplantının adresinin AKP İlçe Teşkilatı olmaması gerektiğini söyleyen Eğitim Sen Manisa Şube Başkanı İsmail Şener, "Akıllarına geleni yapıyorlar, hesap soran da 'Bu yanlış' diyen de yok" ifadelerini kullandı. Şener, eğitim-öğretimle ilgili istişare toplantısında vakıfların rolünün olamayacağını da altını çizerek, "Bu toplantının adresinin ilçe milli eğitim müdürlüğü veya kaymakamlık olması gerekmez miydi?" diye sordu.

Turgutlu AKP İlçe Başkanı'nın ve vakıf temsilcilerinin, Kaymakamlık ile Milli Eğitim Müdürlüğü'nden daha yetkin olmadığını ifade eden Şener, "Suç işliyor, kantarın bütün ayarını bozuyorsunuz. Bizler bunu düzelterek ve gereğini yapacağız. Eğitim Sen olarak kamu emekçisi arkadaşlarımızla da yan yana, omuz omuza olmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

CHP'DEN "EBA'YA ERİŞİME GÖRE NOT" UYGULAMASINA TEPKİ!

CHP Eğitim Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Lale Karabıyık, yaptığı basın açıklaması ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitim gören öğrencilere, sınav yapılmadan EBA'daki performansa göre not verilmesi uygulamasına tepki gösterdi.

EBA TV'ye Erişemeyen Milyonlarca Öğrencinin Ders Notu Nasıl Verilecek?

CHP'li Karabıyık, "Ülkemizde 16 Mart 2020 tarihinde eğitime ara verilen okullarda, 23 Mart itibarıyla eğitim faaliyetleri uzaktan yapılmaya başlandı. Salgın devam ederken öğrenme kaybı yaşanmasını önlemek için ilkökul, ortaokul ve lise öğrencileri için yüz yüze eğitimin yerine Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden TRT-EBA TV ile dersler verildi. Ancak bu dönemde örgün eğitimdeki 15 milyon 189 bin 878 öğrenciden, Milli Eğitim Bakanlığı'nın açıklamasına göre 2 milyon 834 bin 632'si EBA TV'ye hiç erişemedi; ancak gerçekte bu sayı çok daha fazla. Ayrıca EBA TV sistemini etkin kullanamayan milyonlarca öğrenci de göz önüne alındığında 6 milyondan fazla öğrencinin uzaktan eğitime erişemediğini söyleyebiliriz" dedi.

Uzaktan eğitimin öğrenciler arasında eğitim olanaklarına erişim açısından derin uçurumlara neden olduğunu hatırlatan Karabıyık, "Bu süreçte her 5 öğrenciden biri EBA sistemine giriş dahi yapmadı. Bu öğrencilerin öğrenmelerini nasıl sürdürdüğü, EBA TV'ye erişimlerinin olup olmadığı, EBA TV üzerinden sunulan içeriklerin farklı sınıf seviyelerinde öğrenmeyi ne ölçüde destekleyebildiği, öğrenciler tarafından ne ölçüde izlendiği, ebeveynlerin çocuklarına ne ölçüde öğrenme desteği sağlayabildiği ise bilinmiyor" uyarısında bulundu.

CHP'li Vekil, "Bugün gelinen noktada, sınavlar yüz yüze yapılamayacağı için öğrencilerin ders notlarının EBA'daki performansa göre verilmesi sistemi belirlendi. Milli Eğitim Bakanlığı, milyonlarca öğrencinin evinde uzaktan eğitime erişimde kullanacağı tablet, bilgisayar, televizyon ya da internet olmadığı gerçeğini bilmesine rağmen, bu durumun eğitimde açtığı makaslara rağmen bu kararı aldı. Peki imkansızlıklar nedeniyle EBA TV'ye girememiş öğrencilerin notu nasıl verilecek? Derslerdeki başarı notları, çocuklarımızın diploma notunu, dolayısıyla sınavlardaki başarı sıralamasını etkilerken, bu yayınları izlemek için uygun koşulların olmadığı evlerde TV yayınları ile uzaktan eğitim alamayan çocuklar, bu not sisteminden olumsuz etkilenenler. Uzaktan eğitim, eğitimde var olan eşitsizliklerin artmasına neden olmuşken, Milli Eğitim Bakanlığı bu karar ile, bu eşitsizliklerin ve makasın derinleşmesine neden oluyor" sözleriyle konunun önemine dikkat çekti.

MEB, Eğitime Erişim Sorununu Çözmek İçin Yeterli Bir Girişimde Bulunmadı, Bunun Bedelini Çocuklar Ödüyor!

Mart ayından beri pandemi gölgesinde ve belirsizlikler ile süren uzaktan eğitimin sorunsuz gerçekleşmesi için MEB'in yapılması gerekenleri yapmadığını dile getiren Karabıyık, "Uzaktan eğitime erişemeyen öğrencilerin MEB tarafından yaklaşık tespit edildiğini biliyoruz; ancak Bakanlık tarafından konuda yeterli bir girişimde bulunulmadı, yeterli açıklama yapılmadı. Oysa bu durumla ilgili süreç içerisinde öngörülebilir olarak, tüm ihtiyaçların eksiksiz karşılanması gerekirdi. Ancak bu yapılmadı. Halen milyonlarca öğrencinin tablet, bilgisayar ve internet erişimi sorunu devam ediyor. Çok sayıda il ve ilçede ise internet alt yapı eksikliği olduğu biliniyor. Özellikle altyapı eksikliği ve gelir yetersizliği nedeniyle Güneydoğu Anadolu Bölgesi, EBA sistemine girişin en az olduğu bölgemiz. Örneğin Diyarbakır'da, 492 bin 975 öğrenci eğitim görmesine rağmen yaklaşık 200 bin öğrenci bugüne kadar hiç EBA sistemine bağlanamadı. Ayrıca, Dünya Sağlık Örgütü ve alanın uzmanları salgınla ilgili sürekli açıklama-uyarı yapmalarına rağmen AKP tarafından öngörülebilir olarak gerekli önlemler de alınmadı. Bazı sorunların çözümünde ise çok geç kalındı. Zaten bütçesi yetersiz olan Milli Eğitim Bakanlığına ek bütçe verilmedi ve Bakanlığın eli kolu bağlandı.

Pandemiye karşı alternatif planlar yapılması gerekmekte iken bu süreç Bakanlık tarafından iyi değerlendirilmedi. Eğitim sistemi ve aileler sorunları ile baş başa bırakıldı...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bütün bu hataların bedelini ise, imkansızlıklar nedeniyle, evinde bilgisayarı, televizyonu, interneti olmayan çocuklarımız ödedi. Öğrenciler arasında var olan makasın açılmasına ve eğitimde eşitsizliklerin derinleşmesine neden olan bu durum, EBA'ya göre not verilmesi kararı ile, öğrencilerimizin geleceğini de etkiler boyuta ulaştı. Bu karardan bir an önce dönülmeli, bu dönemde eğitimde erişemeyen çocuklarımızın şartları da göz önüne alınarak, doğru bir ölçme-değerlendirme yöntemi belirlenmelidir. Aylardır eğitimin tüm belirsizlikleri ile evde olan çocuklarımızın psikolojik ve bedensel olarak yaşadıkları tüm sıkıntılar da düşünülecek olursa bunlara bir de karne ve not kaygısı eklemek çocuklarımızı olumsuz etkileyecektir” sözleriyle açıklamasını tamamladı.

YERE GÖĞE SIĞDIRAMADIKLARI EBA SÜREKLİ HATA VERİYOR

Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin öğretmenlerin düşüncelerini ortaya koyan ilk detaylı araştırma, MEB dergisinde yayımlandı. Uzaktan eğitime katılım için gerekli altyapının bulunmaması ve EBA'daki içeriklerin yetersiz olması, salgın koşullarında eğitimde yaşanan sorunlar olarak öne çıktı.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın süreli yayını olan MEB dergisi, pandemiye özel sayı çıkardı. Sayıda, Covid-19 sürecinde eğitimde yaşanan gelişmelere ilişkin değerlendirmeler ve salgının eğitime etkisini ortaya koyan araştırmalar yer aldı.

“Covid-19 Sürecindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi” isimli araştırmaya katılan öğretmenler, EBA platformuna sağlıklı şekilde bağlanılamamasını ve öğrencilerin bir bölümünün uzaktan eğitime katılamamasını uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlar arasında sıraladı. Araştırma sonuçları, 44 öğretmenin açık uçlu anket sorularına verdiği cevaplar ile elde edildi.

İmkânsızlıklar

Öğretmenlerin Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitimde karşılaştığı ve altı ana başlık altında paylaşılan sorunlardan bazıları şöyle:

- ◆ Altyapı ile ilgili sorunlar: Sabit interneti bağlamak zorunda kalmak. İnternet erişiminin ve bilgisayarlarının olmaması. Evde uygun ortamın olmaması. İmkân eşitsizlikleri.
- ◆ Haberleşme ile ilgili sorunlar: Veli duyarsızlığı, veliye ulaşamamak.
- ◆ Katılım ile ilgili sorunlar: Öğrenci ilgisizliği, motivasyon düşüklüğü. Ders katılımının az olması, her öğrencinin internet üzerinden iletişim kuramaması. Hem çocuğa bakmak hem ders anlatmak.
- ◆ EBA Platformu ile ilgili sorunlar: Altyapı zayıflığı, bağlantı sorunu. Sistemin sürekli hata vermesi.

ANTİK KENTİ DE BİTİRECEKLER

Muğla'da İsasos Antik Kenti'nin de bulunduğu Kıyıkışlacık'ta ikinci büyük maden ve kargo yükleme limanı projesi için 'ÇED gerekli değildir' kararı verildi. Muhtar Şahin, “Liman, bölgedeki balıkçılığı öldürür” derken Avukat Bora Sarıca, kararın iptali için dava açacaklarını ifade etti.

Muğla Milas'a bağlı Güllük Körfezi kıyısında 'İsasos Antik Kenti'nin bulunduğu Kıyıkışlacık'ta ikinci büyük maden ve kargo yükleme limanı projesi için 4 Ocak'ta 'ÇED gerekli değildir' kararı verildi. Proje kapsamında alana kurulması planlanan limanın ilk etapta 260 metre uzunluğunda ve 25 metre genişliğinde, 6-8 gemi yanaşabilecek kapasiteye sahip olacağı ifade ediliyor. Proje onay aldıktan sonra da, Güllük Limanı gibi 500 metreye çıkartılması düşünülüyor.

Aliağa Gibi Olacak

Konuyu yargıya taşımaya hazırlanan yöre sakinleri karara tepkili. Yurttaşlar, projeye karşı şu açıklamayı yaptı: “Güllük Körfezi'nde deniz kirliliği son yıllarda çok ileri düzeylerde. Yeni liman işletmeye açılırsa, devasa gemilerle dolacak körfez. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın haritalarında turuncu renkte yani çok kirli kategorisinde olan Körfez denizi, çok kısa bir süre içinde İzmir Aliağa denizi gibi, kırmızı kategorisine girecek. Ne balık kalacak ne de canlı. Bu proje, doğal yaşamı ve bölge turizmini öldürecek. Denize girip yüzmeyi bırakın, sahilde kokudan ve pislikten yürüyüş yapıp dolaşamayacak hale gelecek insanlar.”

Burası Trafiği Kaldırmaz

Kıyıkışlacık Mahalle Muhtarı Halis Şahin, “Bizim köyün içi kamyon trafiğini kaldırmaz” dedi ve ekledi: “Körfezde bulunan iki yük limanı bölgedeki balıkçılığı öldürür. Liman yapımı sırasında gece-gündüz kamyonlar çalışacak. Körfezdeki gemilerin yarattığı gürültü ve kirlilikten dolayı buradaki sakin yaşam sona erecek. Bölgedeki turizm zarar görecek...”

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Geçimi balıktan sağlayan balıkçılar körfezde ağ atamayacak. Deniz dibi derinleştirmeden dolayı deniz eko sistemi bozulacak. Biz köyümüzde ikinci liman istemiyoruz. Köyden en az 40-50 kişi dava açacak. Sitelerden de dava açacak olan çok sayıda kişi var. Doğamıza, yöre turizmimize, balıkçılığımıza zarar veren bu limana karşıyız.”

Dava Açacağız

Kıyıkışlacık sakinlerinin Avukatı Bora Sarıca, “Bu tür ÇED raporları ivedi yargılamaya tabidir” ifadesini kullandı. Av. Sarıca, şöyle konuştu: “İkinci liman için ÇED gerekli değildir kararı, Muğla Valiliği’nin sitesinde 4 Ocak’ta yayınlandı. Bizim 30 gün içinde dava açmamız gerekiyor. Önümüzdeki hafta vekâletleri alacağız ve bu ay çıkmadan da davamızı açmış olacağız.”

ARTVIN’İN YEŞİLİNİ VE MAVİSİNİ MADENCİLERE SATMIŞLAR

TEMA Vakfı’nın hazırladığı rapora göre Artvin’in yüzde 71’i maden ruhsatlı. Doç. Dr. Kurdoğlu, “Artvin’de ne orman, ne tarım alanı, ne de berrak akan bir su kalacaktır” derken Yeşil Artvin Derneği Başkanı Karahan ise, “Artvin’i nasıl bir geleceğin beklediğinin resmidir bu” diye konuştu

Hidroelektrik santrallerin ve madenlerin kuşatması altında olan Artvin’e ilişkin rapor hazırlayan TEMA Vakfı, doğa tahribatını gözler önüne serdi. Zengin canlı tür çeşitliliği, iklimi, doğal güzellikleri, binlerce yıllık tarihi geçmişi ve dereleri ile ülkenin en önemli doğa ve kültür alanlarından biri olan Artvin’in yüzde 71’i madencilere ruhsatlı.

Geçtiğimiz aylarda Kazdağları ve Muğla’ya ilişkin raporları paylaşan TEMA Vakfı, Artvin özelinde yaptığı çalışmayı da kamuoyuyla paylaştı. TEMA Vakfı’nın hazırladığı rapora göre, Artvin 521 parçaya bölünmüş durumda. TEMA’dan yapılan açıklamada, “Artvin’de doğal yaşam, meralar, insan sağlığı ve kadim bir kültür madencilik faaliyetleri ile yok olma tehlikesi altında” denildi.

Tabiat ve Kültür Müzesi...

TEMA’nın açıkladığı veriyi değerlendiren Doç. Dr. Oğuz Kurdoğlu, şehir ve köy merkezleri dışında tüm Artvin’in madencilere verildiğine dikkat çekti. Artvin için “Tabiat ve kültür” müzesi ifadelerini kullanan Doç. Dr. Kurdoğlu, “Artvin’de 2 bin 734 bitki türü bulunuyor. Sadece Yusufeli Altıparmak Havzası’nda Türkiye’deki 380 kelebek türünün 215’i bulunmakta. Bu ekosistemin mutlak suretle korunması ve planlanarak kullanılması gerekmektedir” dedi.

Yüzde 55’i Ormanlık Alan

“Artvin’in bir ayağı suda denizde bir ayağı ise gökyüzünde” ifadelerini kullanan Doç. Dr. Kurdoğlu, “Çok kısa mesafedeki bu yükseklik farkları çok özel ekosistemler, habitatlar ve dolayısıyla türler oluşturuyor. Yaklaşık 730 bin hektarlık Artvin ilinin yüzde 55’i ormanlık alan. Çok özel bir alandır Artvin. Bu ekosistemde yüzlerce canlı yaşamaktadır. Yırtıcı kuşların kuzey yarımküredeki göç ve üreme alanlarından biridir bu ormanlar. Ormanlık alanların yukarısında bulunan çayırlar, buzul gölleri ise çok özel ve kırılabilir bir ekosistemdir” diye konuştu.

Tarım ve Turizm Bitecek

Maden projelerinin bölgede ekosistemi, tarımı ve turizmi bitireceğini belirten Kurdoğlu şu ifadeleri kullandı: “Doğa üzerindeki tahribatlardan en büyüğü, en uzun süreli olanı madenciliktir. Dünya bunun örnekleriyle doludur. Şirketlerin rehabilite edeceğim dediği maden sahalarında bir ot bile çıkmamaktadır. Özetle Artvin’de ne orman, ne tarım alanı, ne de berrak akan bir su kalacaktır. Ayrıca bölgede bulunan çok sayıda tarihi manastır, köprü, camii ve yıllardır geleneğini sürdüren yaylacılık faaliyetleri, madencilik faaliyetinin yaracağı tahribatla birlikte tarihe karışacak.”

Mücadelemize Devam Edeceğiz

Raporu değerlendiren Yeşil Artvin Derneği Başkanı Neşe Karahan ise Artvin halkının 30 yıldır yaşam alanlarını korumak için mücadele ettiğini belirtti. Doğaya yapılan saldırının durdurulması için mücadeleye devam edeceklerini belirten Karahan, “Pandemi bize en kıymetli şeyin doğal yaşam olduğunu gösterdi. Doğayı kimsenin yok etmeye hakkı yok. Artvin’i nasıl bir gelecek beklediğinin resmidir bu: Zehirlenmiş sular, yok edilmiş tarım ve yok edilmiş ormanlar...” diye konuştu.

DOĞA VE ÇEVRE KATLIAMINDA RAKAMLARLA 2020 YILI

Kapanan Termik Santraller

Çevre ve Şehircilik Bakanı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, 1 Ocak 2020 tarihinde, Kahramanmaraş Afşin A, Kütahya Seyitömer, Kütahya Tunçbilek, Sivas Kangal ve Zonguldak Çatalağzı Termik Santrallerinin tamamen, Manisa Soma Termik Santrali'nin ise kısmen kapatıldığını açıkladılar.

Afşin Elbistan'da, Çelikler Holding tarafından işletilen termik santral, bacalarına filtre takılmadan tekrar faaliyete geçmiştir. Yasal yükümlülüklerini yerine getirmediği için idari yaptırım uygulanması gereken Çelikler Holding'e Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi'nin Kahramanmaraş'taki modernizasyon projeleri için 1 milyar 445 milyon 315 bin TL teşvik verilmektedir.

AFŞİN A Termik Santraline ölçüm süreci dahi tamamlanmadan çalışma izni verildi.

İklim Krizi

En yüksek emisyonu sahip 57 ülke ve AB'nin iklim değişikliği konusundaki performanslarını değerlendiren İklim Değişikliği Performansı Endeksi 2021'e göre; söz konusu 57 ülkeden hiçbiri, Paris Anlaşması hedefleriyle uyumlu bir yol izlemiyor. **Endeks'te, Türkiye sera gazı emisyonları ve enerji kullanımı kategorilerinde zayıf, iklim politikası performansında çok zayıf puanı aldı.**

Sayıştay tarafından 2020 yılı Eylül ayında yayınlanan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan işletmelerden, izleme planlarını ve raporlarını Bakanlığa sunmayanlar bulunduğu ve bu durumda olan işletmelere Çevre Kanunu'nun 20'nci maddesi gereğince uygulanması gereken **idari yaptırımların uygulanmadığı tespit edilmiştir.** İzleme planlarını ve raporlarını Bakanlığa sunmayan işletmelerin bir kısmına halen İl Müdürlüklerince **cezai işlem uygulanmadığı tespit edilmiştir.**

2020 İklim Şeffaflığı Raporu'nda Türkiye'nin Covid-19 ile ilgili mücadele paketinde iklim hedeflerine çok az atıfta bulunduğu, yurtiçi havayolu seyahatlerinde uygulanan KDV oranının %18'den %1'e düşürülmesi yoluyla Türk Hava Yolları'na sunulan desteği ve madencilik sektörünün kurtarılmasını içerdiğinden söz edilmiştir.

Türkiye'de Ticaret Bakanlığı'nın koordinasyonunda ilgili tüm Bakanlıkların yer aldığı bir çalışma grubu Avrupa Birliği'nin 11 Aralık 2019 tarihli Avrupa Yeşil Mutabakatının ülkemizdeki sektörlere olası etkilerini tartışmaktadır. İklim ile ilgili koordinasyon kuruluna TOBB, TUSİAD ve MÜSİAD gibi kuruluşların temsilcilerine yer veren ama işçi sendikalarına, çevre ve ekoloji örgütlerine, iklimin mağduru olacak kadınlar, gençler, çocuklar, özbakım ihtiyacı olan bireyler, çiftçiler gibi kırılgan grupların temsilcilerine yer vermeyen koordinasyonlar uyum planlarımızı yapmakta, Ticaret Bakanlığı Avrupa Yeşil Mutabakatını tartışmakta, TUSİAD Yeşil Mutabakatla ilgili söyleşilerinde "Yeşil Mutabakatı" yeni bir büyüme stratejisi olarak ele almaktadır.

İklim Haber ve Konda'nın birlikte hazırladıkları "**Türkiye'de İklim Değişikliği ve Çevre Sorunları Algısı 2020**" araştırmasına göre; toplum, iklim krizini koronavirüs salgınından daha büyük bir kriz olarak görüyor ve bunun insan kaynaklı olduğunu biliyor. Anketten çıkan sonuçlara göre; toplum, ekonomik kalkınma, madenlerin ekonomiye kazandırılması sebebiyle de olsa çevrenin kirletilmesine izin verilmemesini, ormanların ve yeşil alanların korunmasını, iklim değişikliğine karşı mücadelede tarım ve yenilenebilir enerjiye yatırım yapılmasını istiyor.

Deprem Nedeniyle Ölümler: Elazığ 41 kişi, Bingöl Karlova 1 kişi, İzmir 114 kişi yaşamını yitirdi.

Sel Nedeniyle Ölümler : Ağrı Doğubeyazıt 1 çocuk, İstanbul 1, Bursa 6, Artvin 4, Rize 2, İzmir 2, Giresun 11 kişi yaşamını yitirdi

ÇED Kararları: 1 Ocak - 29 Aralık Arasında

- 422 ÇED Olumlu Kararı
- 2852 ÇED Gerekli Değildir kararı verildi.
- 7 ÇED Olumsuz Kararı
- 64 ÇED Gereklidir kararı verildi.

Sinop Nükleer Santrali ve Afşin C Termik Santrali ÇED Olumlu kararı aldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Orman Yangıları: 2020 yılında çıkan yangın sayısının son 10 yılın ortalamasına göre yüzde 35 oranında artış gösterdi.

15 Kasım 2020 itibarıyla 3225 yangında **19 Bin hektarlık orman yandı.**

Madenler Denetlenmiyor

Türkiye’de 2019 yılında 8.602 adet denetleme yapılmışken, 2020 yılında Ekim ayı sonuna dek yapılan denetim sayısı 4.526’da kalmıştır.

2001 yılından 2017 yılına kadar geçen 17 yılda toplam 273 ton altın üretimi gerçekleştirilmiş ve devlete 55 ton altına eşdeğer vergi ödenmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü’nün verilerine göre yıllara göre devlet hakkı bilgileri;

	TAHAKKUK EDEN DEVLET HAKKI	TAHAKKUK İLE ÖDENEN ARASINDAKİ FARK	TEŞVİK İNDİRİMİNDEN SONRA ÖDENECEK DEVLET HAKKI	ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PAYI
2019	₺ 2.126.009,34	₺ 456,064,91	₺ 1.669.944,43	0.00
2018	₺ 1.618.902,26	₺ 392.404,71	₺ 1.226.497,55	0.00

Türkiye’nin dört bir bölgesinde siyanürlü altın ayrıştırma işi yapılmaktadır. Türkiye’de 19’u işletme halinde olan 37 adet tesiste siyanür veya sülfürik asit kullanılarak altın, bakır ve gümüş üretimi yapılmaktadır. Bunun yanı sıra, 27 adet proje kapsamında (altın hariç olmak üzere) siyanür veya sülfürik asit kullanılarak bakır ve gümüş madenleri üretimi yapılmaktadır.

Maden Kanunu’nda, 2004 yılı ve sonraki süreçte yapılan değişiklikler üzerinden, Türkiye’nin son 15 yıllık sürecini değerlendirmek gerekirse; madencilik sektörü tamamen özel şirketlere terk edilmiş, devlet hakkı düşürülmüş, firmalara vergi, sigorta gibi alanlarda yapılan düzenlemeler yoluyla kolaylıklar sağlanmıştır. Neticesinde çok uluslu maden firmalarının Türkiye’deki madenler üzerindeki hakimiyeti artmıştır. Bugün Türkiye’deki altın madeni projelerinin birçoğu Kanada ve Avustralya borsalarında kağıtları bulunan yabancı menşeli maden şirketlerinin finansmanı ile, sahipliğiyle işletilmektedir.

Deprem Bakanlığı Kurulmalı

2020 yılı çevre konusunda gerçekten sıkıntılı geçmiştir. Bir yandan yeni maden ihaleleri, bir yandan siyanürle ayrıştırma işi, bir yandan çevre katliamları bir yandan depremler, seller, orman yangınları... Türkiye’nin bir deprem ülkesi olduğu gerçeğini bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Deprem ile ilgili mutlaka gerekli önlemler alınmalıdır, unutulmamalıdır. Fay hattı üzerinde bulunan bütün yerleşim alanlarında mutlaka hazırlık yapılmalı, deprem konusunda daha ciddi işler adım atmalıdır. Bir an evvel bir Deprem Bakanlığı kurulmalıdır.

Hükümet, Yanlış Politika Yürütüyor

Özellikle Giresun’da yaşanan sel felaketi, bir kez daha gündemimize HES gerçeğini getirmiştir. Hükümet yanlış bir politika yürütmektedir. Şiddetli bir yağmurdan sonra seli ve selin yarattığı can ve mal kaybını engelleyebiliriz. Bunun için yapılması gereken de HES’lere son verilmeli, dere yataklarında ıslah çalışmalarına, imar çalışmalarına izin verilmemelidir.

İthal Çöp Sorunu ve Termik Santraller

Türkiye termik santraller ve ithal atık çöplüğü haline getirilmek istenmektedir. Yeni termik santraller yapılmak isteniyor. Oysa ki, artık eski bir teknoloji olarak kabul edilebilecek termik santral teknolojisini, ülkelerin çoğu kullanmamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü Başkanı; ‘iklim değişikliğine karşı ve hayvan hakları için mücadele etmediğiniz takdirde covid-19 son salgın olmayacak ve daha yıkıcı salgın hastalıklar maalesef olacak’ demiştir. Diğer yandan, Türkiye dünyada en çok ithal atığın bulunduğu yer. Hollandalı bir ailenin çöprü Adana’da bulunmuştur.

Hayvan Hakları Yasalaşmalı

Hayvan hakları kanunu, hala Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne gelmemiştir. Bir kez daha çağrıda bulunmak istiyoruz.

FAHRETTİN KOCA, BİN 94 SORUYU YANITLAMADI

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, ilk Covid-19 vakasının resmi olarak açıklandığı 11 Mart 2020 tarihinden bu yana büyük çoğunluğu salgınla ve sağlıkçıların durumuyla ilgili olan tam bin 94 soru önergesini yanıtızsız bıraktı. Koca'nın yanıt verdiği soru önergesi sayısı ise 79'da kaldı.

Koronavirüs salgını sürecinde, muhalefetin ve sağlık meslek örgütlerinin "Verileri gizlediği ve halka yalan söylediğini" ifade ederek eleştirdiği Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, sadece 9 ayda binin üzerinde soru önergesini yanıtızsız bıraktı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) kayıtlarına göre, ilk Covid-19 vakasının resmi olarak açıklandığı 11 Mart 2020 tarihinden bu yana TBMM Başkanlığı'na Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yanıtlanması istemiyle toplam 'bin 295' soru soru önergesi verildi. Bakan Koca da tam 'bin 94' soru önergesini yanıtızsız bıraktı ve sadece 12 soru önergesine yasal sürede cevap verdi.

Koca, 67 soru önergesini de yasal süresi geçtikten sonra yanıtladı. TBMM Kayıtlarına göre, Koca'nın yanıtlanması istemiyle verilen 114 soru önergesi işlemde, yedi soru önergesi imzada ve bir soru önergesi de geri alındı.

Sadece Koca'ya Özgü Bir Durum Değil

"Bu durum sadece Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya özgü bir durum değil. Soru önergelerine yanıt vermemek suçtur ama bu iktidarın umurunda değil" diyen CHP Ankara Milletvekili Dr. Servet Ünsal yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"Çok can alıcı soru önergeleri verdik ama hiç ciddiye alınmadı. 27. Yasama Dönemi'nde yani son iki buçuk yılda 100 binin üzerinde yazılı soru önergesi verildi ama bunun sadece 6-7 bini yanıtlandı."

Erdoğan, Ciddiye Almayın Diyor

"Sağlık Bakanı Koca'nın yanıt verdiği bazı soru önergelerinde de 'Şu bakanlığa sorun' deniyor ama bu cevapla da soru önergesine yanıt vermiş sayılıyor. Halbuki bu bizim sorduğumuz sorunun yanıtı değil. AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Parlamentoyu ve milletvekillerini ciddiye almayın diyor. Bakanlar da böyle hareket ediyor."

TEDAVİ VE İLAÇ HARCAMALARI BAKAN'IN CEBİNDEN Mİ ÇIKIYOR?

AKP iktidarı tarafından kamu sağlık hizmetlerinin piyasaya açılmasıyla hastaneler işletmeye, hastalar ise müşteriye dönüştürüldü. Bu dönüşüm sermaye için, tıbbi cihaz ve ilaç tekelleri için yapıldı. Ülkeyi ilaç tekellerinin kâr hesaplarına mahkûm edenler bugün sadakayla bu sorunun üzerini örtmeye çalışmakta.

Dr. Ergün DEMİR - Dr. Güray KILIÇ

Türkiye'de kamuya ait olan aşı ve serum üreten tesislerle ülkemizin yıllarca aşı ihtiyacını karşılamış olan Refik Saydam Hıfzıssıhha Kurumu ile SSK'ye ait Bomonti'deki ilaç fabrikası AKP Hükümeti tarafından uluslararası ilaç tekellerinin talebiyle kapatıldı.

Türkiye'yi ilaç tekellerinin kâr hesaplarına mahkûm edenler bugün "Varlık Fonu'na aktarılan 75 milyon TL büyük ikramiye payı SMA hastası çocuklar için kullanılın" talebine, "küresel ilaç şirketlerinin oyununa müsaade etmeyeceğiz" ifadesi ile yanıt vermekte ve böylece bu sorunun üzerini örtmeye çalışmakta.

Sağlık Bakanı, hekim milletvekilleri tarafından verilen "ABD'li bir ilaç şirketi 2010-2015 yılları arasında hangi Sağlık Bakanlığı yetkilisine rüşvet verdi?" iddiasını içeren soru önergesine cevap vermektense ve kamuoyunu bilgilendirmekten ısrarla kaçınmakta. Ancak konu Milli Piyango özel yılbaşı çekilişinde satılmayan ve Türkiye Varlık Fonu'na aktarıldığı bildirilen üç biletin ikramiye tutarı olan 75 milyon TL'nin SMA hastası çocuklar için kullanılması olunca 'küresel ilaç şirketleri' aklına gelmekte ve "Çocuklarımızın kobay olarak kullanılmasına karşıyız. Küresel ilaç şirketlerinin oyununa müsaade etmeyeceğiz" ifadelerini kullanmaktadır.

Dün olduğu gibi bugün de uluslararası ilaç şirketlerinin önceliğinin halkın sağlık hakkından ziyade daha çok ilaç satmak ve kârlarını artırmak olduğu, bunun için de gerektiğinde insanların inançları, duyguları ve acılarını sömürdükleri ve hastalıklar üzerinden para kazandıkları sır değildir.

SMA hastalığının tedavisinde kullanılan ilacın erişim fiyatının 2,5 milyon dolar ile tarihin en pahalı ilacı olması, kullanımı için gerekli koşulların çok berrak olmaması beraberinde ciddi etik ve tıbbi sorunları da getirmekte. Aileler ise çaresizlik içinde bir an önce tedaviye ulaşmaya çalışmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Konu üzerindeki kuşku bulutlarını dağıtmak ve spekülasyonları engellemek için bilim kurulları SMA hastalarında uygulanan tedavi yöntemlerinin etkinliği ve kullanım koşullarına ilişkin kamuoyunu bilgilendirmelidir.

Kurumca finansmanı sağlanan/sağlanacak veya sağlanmayan ilaçlarla ilgili gündemde yer alan konular hakkında ise ilaç geri ödeme komisyonu ile tıbbi ve ekonomik değerlendirme komisyonu açıklama yapmalıdır.

Bakan da olsanız çocukları gözlerinin önünde eriyen, hayatını kaybeden, çaresiz bir şekilde tedavi umudunu bekleyen aileleri bir Twitter açıklamasındaki üslup ile incitmemelisiniz.

Bu yazıda tartışmalarda sıkça dile getirilen SGK sağlık/ilaç harcamaları, yurtdışından ithal edilen ilaçlar için kurumca ödenen tutarları, finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerini hangi kurumun belirlediği, tedavi-ilaç bedelini kimlerin karşıladığı, Türkiye'yi ilaç tekellerinin kâr hesaplarına mahkûm edenlerin bugün sorunun üzerini neden örtmeye çalıştıkları aktarılacak.

Finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri ile ilaçların ödeme usul ve esaslarını Fahrettin Koca belirlememekte!

Türkiye'de sağlık hizmetlerinin finansmanı SGK, merkezi yönetim bütçesi, özel sağlık sigorta kuruluşları ve cepten sağlanan kaynaklardan karşılanmaktadır.

Vakıf ve üniversite hastaneleri, Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlar ile özel sağlık kuruluşlarınca üretilen sağlık hizmetlerinin tek kamu 'alıcısı' Sosyal Güvenlik Kurumu'dur. Kurumun, finansmanı sağlanacak olan sağlık hizmetlerinin kapsamını, bedellerini ve hangi usul ve esaslarla ödeme yapacağını sağlık hizmetleri fiyatlandırma komisyonu tarafından belirlenmekte, Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) yayınlanmakta ve bu tebliğ çerçevesinde sağlık giderleri karşılanmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu'nca finansmanı sağlanan ilaçlar ile finansmanının sağlanması talebinde bulunulan ilaçların türleri, miktarları, kullanım süreleri ile bu ilaçların ödeme usul ve esaslarını ise ilaç geri ödeme komisyonu ile tıbbi ve ekonomik değerlendirme komisyonu belirlemektedir.

Tedavi ve İlaç Bedellerini Kimler Karşılama?

SGK, sigortalılarına sunduğu sağlık hizmeti için kamu-özel ayrımı yapmaksızın tüm sağlık hizmet sunucularından protokol ve sözleşmeler yoluyla hizmet satın almakta ve sağlık hizmetlerini finanse ederken topladığı genel sağlık sigortası (GSS) fon gelirlerinden sağlık hizmet sunucularının sundukları hizmet karşılığı olarak ödeme yapmaktadır.

Tedavi ve ilaç giderleri çalışanların (4/a,4/b,4/c) ve işverenlerin ödedikleri GSS primleri, vatandaşların verdiği vergilerden oluşan devlet katkısı ve vatandaşlardan alınan tedavi katılım paylarının oluşturduğu GSS fon gelirlerinden ödenmekte. Tedavi ve ilaç harcamaları bakanların/siyasetçilerin cebinden çıkmamaktadır.

Genel sağlık sigortası primi, kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına tâbi olanlar için prime esas kazancın yüzde 12,5'idir. Bu primin yüzde 5'i sigortalı, yüzde 7,5'i ise işveren hissesidir. İsteğe bağlı sigortalılar için GSS prim tutarı, prime esas kazançlarının yüzde 12'sidir.

Sağlık harcamalarının büyük bir kısmı tedavi, ilaç ve tıbbi teknolojiye gitmekte. Türkiye ilaç alanında dünyanın en büyük 15 pazarından biri. İlaçlar için ayrıca vatandaşlar ilaç katılım payı, fark ücreti gibi cepten ödemeler yapmaktadır.

En çok tartışılan konulardan biri de Sosyal Güvenlik Kurumu'nun yurtdışından ithal edilen ilaçlara ödediği miktardır.

SGK Faaliyet Raporu'na göre yurtdışından ithal edilen ilaç giderleri;

2017'de 10 milyon 704 bin 314,

2018'de 150 milyon 683 bin 790,

2019'da 423 milyon 41 bin 768 TL oldu.

Görüldüğü gibi son yıllarda ithal ilaç giderlerinde göre önemli artış olmuştur. Bunun en önemli nedeni döviz kurundaki artışlar ile birim fiyatı 73 bin avro olan SMA tedavisinde kullanılan 'Spinraza' ilacının SGK tarafından geri ödeme kapsamına alınmasıdır.

SGK ilaç harcamalarına 2019 yılında yaptığı yaklaşık 40 milyar TL ödeme içinde 0,4 Milyar TL' si yurtdışından ithal edilen ilaçlara gider olarak ödenmiştir.

Türkiye'yi ilaç tekellerinin kâr hesaplarına mahkûm edenler bugün sorunun üzerini örtmeye çalışmaktadırlar!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP iktidarı, sağlıkta dönüşüm programı ile sermayenin taleplerini gerçekleştirmek için Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu'nun verdiği direktiflerle sağlık hizmetinin yapısını değiştirmiştir. Kamu sağlık hizmetlerinin piyasaya açılması ile hastaneler işletmeye, hastalar ise müşteriye dönüştürülmüş ve işletme için kazanç aracı haline getirilmiştir. Bugün sağlıkta gerçekleştirilen dönüşüm ne hayatlarını kaybeden SMA hastası çocuklarımız ne kanser ilacına ulaşamayan Dilekler için ne de Fatma Teyze ile Osman Amcalar için yapılmıştır. Bu dönüşüm sermaye için, tıbbi cihaz ve ilaç tekelleri için yapılmıştır.

Sonuç olarak:

İlaç şirketlerinin ve işverenlerin önceliğinin halkın sağlık hakkından ziyade daha çok ilaç satmak ve kârlarını artırmak olduğu zaten bilinen bir gerçektir. Bunun için insanların duyguları ve acılarını sömürerek hastalıkları üzerinden para kazanmaları da bir sır değildir.

Sağlık Bakanı bir yandan “Ülkemiz her şart altında vatandaşının tedavisini yapabilecek güçtedir, kampanyalara ihtiyaç yoktur” demektedir. Ancak birçok ülke SMA hastalarının tedavilerinde kullanılan aşı/ilaç için şirketlerle pazarlık yapıp ücretleri büyük oranda düşürüp SMA hastalarının tedavisine başlanmış iken ülkemizde bunun neden hâlâ yapılmadığı da merak edilmektedir.

SMA hastalarının aileleri çaresiz bir şekilde gözlerinin önünde çocuklarının ölümünü izlemektedir. Ailelerin daha fazla mağdur edilmemesi ve spekülasyonları engellemek için SMA hastalarının tedavisinde kullanılan ilaçların etkinliğine dair bilimsel kurullar, kurumca finansmanı sağlanmayan ilaçlarla ilgili gündemde yer alan konular hakkında ise ilaç geri ödeme komisyonu ile tıbbi ve ekonomik değerlendirme komisyonu kamuoyuna bir an önce bilimsel açıklama yapmalıdır.

SSK İlaç Fabrikasını Neden Kapattılar?

Türkiye’de kamunun elinde olan tek ilaç fabrikası 1979 yılında İstanbul Şişli Bomonti’de kurulan SSK ilaç fabrikasıydı. 20 çeşit ilaç üretmekte ve fiyatları piyasadan daha ucuza belirlemekteydi. SSK, ilaç üretiminin yanı sıra üretmediği ilaçları toplu ilaç alımları ile üretici firmalarla pazarlık yaparak daha ucuza alabilmekteydi. Aşı ve ilaç üretimi konusunda başkaca herhangi bir çalışma yapılmadığı gibi SSK ilaç fabrikasına da yıllarca teknik ve fiziki yatırım yapılmadı. Bu fabrika AKP iktidarı tarafından 2005 yılında kapatıldı. Türkiye’yi ilaç tekellerinin kâr hesaplarına mahkûm edenler bugün sadaka ile bu sorunun üzerini örtmeye çalışmaktadırlar.

Ülkemizin yıllarca aşı ihtiyacını karşılamış olan Refik Saydam Hıfzısıhha Kurumu neden kapatıldı?

Savaşta çıkmış, yoksul ve salgın hastalıklarla boğuşan Cumhuriyet’in ilk Sağlık Bakanı Refik Saydam tarafından 1928 yılında kurulan Hıfzısıhha Enstitüsü, salgınlarda büyük öneme sahip birçok virüs ve bakteri aşısı ve serum üretimini yapmaktaydı. 2011 yılında bir KHK ile AKP iktidarı tarafından kapatıldı. Şimdi aşı için ülkelerin/ilaç şirketlerinin kapısının önünde beklemekteyiz.

Yerli ve milli olmaktan bahseden, “Küresel ilaç şirketlerinin oyununa müsaade etmeyeceğiz” diyen Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’ya soruyoruz: Hıfzısıhha Enstitüsü ile bünyesinde 20’ye yakın ilaç üreten SSK Bomonti İlaç Fabrikası’nı neden ve ne için kapattınız?

AŞILAMADA KAOS KAPIDA!

4 İlçe 1 Araç Düşüyor

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, Türkiye’nin koronavirüs aşılmasında sınıfta kaldığını belirterek, “Zaman geçiyor, yeterli aşımız yok, aşılama planımız ise açıklandığı kadarıyla eksik ve yetersiz. Aşılamanın başladığı gün yurdun dört bir yanından aşının gelmediği haberleri aldık. Bakanlık tek bir nakil aracında Macaristan, Portekiz, Yunanistan ve Hollanda da bugüne kadar aşılanan kişi sayısına eşdeğer dozda aşı taşıyacağını ileri sürüyor. Kısacası büyük bir kaos kapıda” diye konuştu.

Dünya’da bugüne kadar 31 milyondan fazla insanın aşılandığını belirten CHP Genel Başkan Yardımcısı Akkuş İlgezdi, “515 bin nüfuslu Malta aşılama çalışmasına başladı, biz tartışmalarla zaman kaybettik. Geçen her saniye toplumda aşya karşı güvensizlik ve soru işaretleri oluşuyor. Yitirdiğimiz zaman telafisi mümkün olmayan sonuçlara sebep veriyor” dedi.

Kaos Planı

Anadolu Ajansı’nın Sağlık Bakanlığı kaynaklarına dayandırarak açıkladığı Türkiye’nin aşı dağıtım planlamasının da büyük bir kaosun habercisi olduğunu ifade eden CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, “Aşılama süreci de ne yazık ki günlük veriler gibi şeffaf biçimde açıklanmıyor...”

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Araçların aşıları, belirlenen güzergah ve rota planlaması dahilinde dağıtacağı, Ankara'dan yola çıkacak aşı dağıtım araçlarının, Türkiye'nin en ücra köşesindeki il merkezlerine kadar aşıları ulaştıracağı söyleniyor ama hangi ile ne kadar aşı gönderilecek, kaç araçla gönderilecek, ilk etapta kimlere aşı yapılacak, bunlar bilinmiyor." diye konuştu.

50 Milyon Aşı Nasıl Aşınacak?

Anadolu Ajansı'nın haberine göre Bakanlığın elinde aşıları taşımaya uygun 223 araç bulunduğunu anımsatan Akkuş İlgezdi, "Basit bir hesapla 922 ilçemiz olduğunu düşünürsek, ilçe başına 0,24, yani her 4 ilçeye 1 araç düşüyor. Aşılamaı geçtik, 50 milyon doz aşığı kaç günde Türkiye'ye dağıtabileceğimiz bile belli değil. Bu bakımdan toplu aşılama çalışmalarının başladığını söylemek gerçekçi bir yaklaşım değildir" dedi.

1 Araç 224 Bin Doz Taşır mı?

Aşı politikasının sınıfta kaldığını ortaya koyan CHP'li Akkuş İlgezdi, "223 araçla 50 milyon doz aşı nakledeceğini ilan eden tek ülkeyiz. Bu araç başına 224 bin doz anlamına geliyor. Bir örnek vereyim, 13 Ocak tarihi itibarıyla Polonya'da aşılama kişisi sayısı 257 bin. Yani Sağlık Bakanlığı diyor ki, 'Ben sadece bir nakil aracında Polonya'da aşılama kişisi sayısı kadar doz taşıyacağım.' Bunu kabul etmemiz ve yaygın aşılamanın kısa sürede başlayıp, biteceğine inanmamız mümkün değil" ifadesini kullandı.

Bakan Koca'ya 3 milyon doz ilk aşı geldiğinde aşı depolama ve sevki ile ilgili soru önergesi de veren Gamze Akkuş İlgezdi, "Aşı soğuk zinciri için ne çalışmalar yapılmıştır? 50 milyon doz Sinovac aşısı hangi şartlarda ülkemize getirilecek, sevk edilecek ve saklanacaktır? Bu aşı için yeterli soğuk zincir ve alt yapısı var mıdır? Sevkiyatı nasıl sağlanacaktır" diye sormuştu.

AŞININ ETKİSİ YAVAŞ GELİŞECEK

TTB Covid-19 İzleme Kurulu 10. Ay Değerlendirmesi Raporu'nu bir basın toplantısıyla kamuoyuyla paylaştı. Basın toplantısında, Covid-19 aşısının hastalık bulaşına etkisinin yavaş gelişeceği ve hedef kapsayıcılık oranlarına erişmenin birkaç yılı bulabileceği ifade edildi.

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Covid-19 İzleme Kurulu, Türkiye'de ilk Covid-19 vakasının resmi olarak açıklanmasından bu yana geçen 10 aylık süreci kapsayan değerlendirmesini bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyurdu. TTB'nin basın toplantısına TTB Merkez Konseyi, Covid-19 İzleme Kurulu ve Aşı Çalışma Grubu üyeleri katıldı.

TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı, Sağlık Bakanlığı verilerinde Covid-19'a bağlı ölümlerde artış olduğunu fakat bir bu kadar daha fazladan ölüm gerçekleştiğini söyledi.

TTB Aşı Çalışma Grubu'ndan Prof. Dr. Muzaffer Eskiocak ise bağışıklama üzerine bir sunum yaptı. Aşılama etiği ve bilimsel temellere dayanan, güvenlik-etkililik-kalite standardına uyan, erişimde eşitliğe ve hakkaniyete özen gösterilen ve de şeffaflığa uyulan bir yöntemin gerekliliğine dikkati çeken Eskiocak, "Aşının hastalık bulaşına etkisi yavaş gelişecek, hedef kapsayıcılık oranlarına erişmek birkaç yıl alabilecektir" diye ekledi.

Aşı Önerileri Sıralandı

Türkiye'de hedef gruplar, aşılama planı ve hizmetin yürütülmesi, aşı sonrası istenmeyen yan etkilerin yönetiminden de söz eden Eskiocak, sunumunun son bölümünde ise farklı alanlara dönük önerilerini sıraladı:

► Pandemiyi yönetimine: Bağışıklama Danışma Kurulu'nun sürece katılması, yerel danışma kurullarının oluşturulması, aşı sağlama güven inşası, aşılama hedef grup temsilcilerinin bilgilendirilmesi, planlamanın epidemiyolojik arka planının açıklanması, planlamada paydaşlardan katkı alınması, tedarikte aksama olmayacağına dair güven inşası, acil kullanım onayı sürecinde şeffaflık-topluma açık bilgi sağlanması, acil kullanım onayı sürecinde uzmanlık derneklerinin katılımının sağlanması, Bağışıklama Danışma Kurulu'nun önceliklendirme sürecinde yer alması, önceliklendirmenin yöntemi ve kanıtlarının kamuoyu ile paylaşılması.

► Sağlık çalışanlarına: Enfeksiyondan korunma önlemlerinin eksiksiz uygulanması, yeni aşılama hakkında bilgilendirme ve savunuculuk yapılması, aşı sonrası istenmeyen etki sürveyansının yürütülmesi, bağışıklama hizmetinin düzenli kaydının tutulması.

► Halka: Aşılama, maske-mesafe-hijyen kurallarına uyumun sürdürülmesi, aşı ve halk sağlığı önlemlerine sahip çıkılması, dayanışmanın güçlendirilmesi.

► Medyaya: Güvenilir kaynakların kullanılması ve belirtilmesi, net bir dil kullanılması ve terimlerin açıklanması, sayıların raporlanması, yan etkilerin ortaya çıkarılması, uygun görseller kullanılması, aşının faydalarının hatırlatılması.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yeterli Olanaklar Yaratılmadı

TTB Aile Hekimliği Kolu'ndan Dr. Emrah Kırımlı, birinci basamaktaki sağlık çalışanlarına aşı konusunda yeterli bilgi aktarılmamasının olumsuz etkilerinden söz etti. Kırımlı, sağlık çalışanlarının bilmediği bir konuda bilgi vermeye zorlandığını ve aile sağlığı merkezlerinde aşılama için yeterli olanaklar yaratılmadığını aktardı.

Siğınmacıların Aşılınması

TTB Covid-19 İzleme Kurulu'ndan Uzm. Dr. Nasır Nesanır, 2019'a kıyasla ölüm sayılarındaki artışı verilerle aktarırken Sağlık Bakanlığı'nın fazladan ölümlerle ilgili bilgileri sağlık çalışanları ile paylaşması gerektiğini vurguladı. Nesanır, Türkiye'deki siğınmacıların aşılınmasına dair de bir belirsizlik olduğunu da sözlerine ekledi.

Aciller Düzenlenmedi

TTB Merkez Konseyi üyesi Prof. Dr. İbrahim Akkurt, enfekte olan ve yaşamını yitiren sağlık çalışanları sayısındaki yüksekliğe dikkati çekerken "Covid-19 meslek hastalığı kabul edildi" gibi söylemlerin hiçbir gerçekliği bulunmadığını ve hiçbir somut adım atılmadığını altını çizdi.

TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Çiğdem Arslan, acil sağlık hizmetlerinin tüm olanaklarını Covid-19 hastalarına seferber ettiğini, Covid-19 dışı hastalara verilen hizmetlerin aksadığını, acillerin düzenlenmesine yönelik bir çalışmanın halen hayata geçirilmediğini söyledi.

CEZASIZLIK GELENEĞİ

23 suç duyurusuna rağmen poliste kusur bulunmadı

Emniyet ve savcılığa yaptığı 23 suç duyurusuna karşın Yalçın Özalpay tarafından katledilen Ayşe Tuba Arslan'ın ölümüne ilişkin kamu görevlilerine yönelik başlatılan soruşturmalar cezasızlıkla sonuçlandı.

Emniyet ve savcılığa yaptığı 23 suç duyurusuna karşın korunamayan ve Yalçın Özalpay'ın saldırısı sonucu hayatını kaybeden Ayşe Tuba Arslan'ın ölümünde ihmali olan devlet görevlilerine yönelik inceleme ve soruşturmaların tümü kapatıldı.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK), tedbir ve uzaklaştırma kararlarını ihlal ederek Arslan'a yönelik saldırılarını sürdüren fail Yalçın Özalpay hakkında önleyici tedbirleri uygulamayan aile mahkemesi hâkimi hakkında kovuşturmayla gerek olmadığı kararı verdi.

HSK, Tuba Arslan'ın babası Serdar Arslan'a soruşturma sonucuna ilişkin 4 Ocak'ta yazı gönderdi. Dört kez verilen koruma kararına rağmen Ayşe Tuba Arslan'ı koruyamayan emniyet birimleri hakkında yapılan incelemeden, "ihmal yok" sonucu çıktı. Arslan'ın davalarını ve aldıracağı tedbir kararlarını takip etmekle yükümlü olan Eskişehir Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) yetkililerinin de kusurlarının bulunmadığı açıklandı. Polisin ihmal ve kusuru olup olmadığına ilişkin Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen inceleme sonucunda da "Emniyet birimlerinin bir kusuru olmadığı ve soruşturmaya yer olmadığı" sonucuna varıldı.

Elektronik Kelepçe Bile Takılmadı

CHP Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, dosyaların kapatılmasına tepki gösterdi. Önleyici tedbir kararlarının fail tarafından defalarca ihlal edildiğinin altını çizen Çakırözer, şunları dile getirdi: "Ama bu ihlali yapana caydırıcı ve etkili yaptırım uygulanmıyor. Ayşe Tuba her şikâyetinde kendisine şiddet uygulamış bu fail ile uzlaşmaya zorlanıyor. Ayşe Tuba'yı saldırganın merhametine teslim ediyor."

Çakırözer, Ayşe Tuba cinayetinde kamu görevlilerinin ihmallerini üstünün örtülmesinin doğuracağı sonuçlara da şöyle dikkati çekti: "Cinayeti işleyen katil en ağır cezayı aldı ama bu cinayete göz göre göre göz yuman devlet görevlileri hakkında hiçbir yaptırım uygulanmadı. Ayşe Tuba'yı onunla uzlaşmaya yönlendiren hâkim ve savcılar HSK korudu. Aile Bakanlığı ŞÖNİM uzmanlarını korudu. Emniyet de polisini korudu."

Öldükten Sonra mı Koruyacaksınız?

Ölümünden sonra Arslan'ın, Eskişehir'de savcılık ve emniyete iki yıl içinde Özalpay hakkında hakaret, tehdit ve basit yaralama iddialarıyla 23 kez suç duyurusunda bulunduğu belirlenmişti. Arslan'ın 23'üncü suç duyurusu dilekçesinde şunların yazıldığı öğrenildi: "Defalarca şikâyet etmeme rağmen uzaklaştırmam olduğu halde hiçbir sonuç alamadım. Benim ölümüm gerçekleşince mi bana yardım edeceksiniz?" Katil Özalpay, ömür boyu hapse mahkûm edilmişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İstanbul'da kadın cinayeti

İstanbul'un Bayrampaşa ilçesindeki bir otelde 43 yaşındaki Ferdane K. isimli kadının öldürüldüğü ortaya çıktı. Otelin resepsiyon görevlisi ikinci kattaki bir odadan çocuk ağlama seslerinin gelmesi üzerine yukarı çıktı. Odaya giren görevli, Ferdane K'nin hareketsiz yattığını gördü. Kadının boğularak öldürüldüğü belirlendi. Kadının 3 yaşındaki çocuğu polis tarafından koruma altına alınırken aynı otelde kalan ve kimliği tespit edilen şüpheliyi yakalama çalışmaları sürüyor.